

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LIPIEC/SIERPIEŃ 2016

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. Wzrost cen skupu podstawowych produktów rolniczych, który nastąpił w maju i czerwcu br., po utrzymującej się od połowy 2014 r. tendencji spadkowej, doprowadził do wyraźnej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Skumulowany wskaźnik zmian cen koszyka skupu w okresie od grudnia 2015 r. do czerwca 2016 r. wzrósł wg nieostatycznych danych do 102,5 punktu, wobec 98,2 punktu przed rokiem. Zdecydowało o tym przede wszystkim zwiększenie cen skupu trzody chlewnej (o 28,6%), ziemniaków (o 68,4%) oraz kukurydzy (o 7,1%) i drobiu (o 1,3%). Te wzrosty z nadwyżką skompensowały spadki cen zbóż podstawowych (o 1,4% do 6,9%) oraz mleka (o 10,4%), i bydła rzeźnego (o 0,3%), które nastąpiły w pierwszej połowie 2016 r. Dodatkowo poprawie koniunktury w rolnictwie sprzyjały utrzymujące się słabe tendencje spadkowe cen środków do produkcji rolniczej. W efekcie skumulowany wskaźnik nożyc cen w pierwszym półroczu 2016 r. przekroczył 100 punktów, podczas gdy przed rokiem o tej porze był o prawie 2 pkt. proc. mniejszy od 100. Nie spowodowało to jednak przelotu w ocenie rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej w roku gospodarczym 2015/16, choć były one znacznie lepsze niż w bardzo niekorzystnym pod tym względem roku poprzednim.

Według wstępnych danych rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w roku gospodarczym 2015/16 wyraźnie poprawiły się w porównaniu z rokiem poprzednim. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł 99,6 punktu, podczas gdy w poprzednim roku gospodarczym wyniósł zaledwie 90,0 punktu. Był on także lepszy niż w niekorzystnym pod tym względem roku 2011/12, kiedy wyniósł 96,8 punktu, choć ustępował latom gospodarczym 2012/13 i 2013/14, kiedy wyniósł odpowiednio 100,9 i 103,0 punktu. O poprawie rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej zdecydowało przede wszystkim wyraźne wyhamowanie dynamiki zmian cen skupu produktów rolniczych, któremu towarzyszyły spadki cen środków produkcji, które były jednak mniejsze. Ceny koszyka skupu podstawowych surowców rolniczych zmalały w okresie od lipca 2015 r. do czerwca 2016 r. o 2,1 pkt. proc. do 97,9 punktu, podczas gdy środki produkcji staniały w tym czasie o 1,7%. Dynamika spadku cen detalicznych środków produkcji uległa przyspieszeniu w porównaniu z latami 2014/15-2013/14. Zdecydował o tym spadek cen bezpośrednich nośników energii (o 3,4%), nawozów mineralnych (o 1,3%) oraz materiałów budowlanych (o 0,2%). W efekcie w ciągu 5 lat (2011/12-2015/16) środki produkcji zdrożały nominalnie o 2,6%, a realnie staniały o 0,9%.

Dynamika spadku cen podstawowych produktów rolniczych wyraźnie wyhamowała w roku gospodarczym 2015/16. Wskaźnik zmian cen skupu podstawowych surowców rolniczych podniósł się do 97,9 punktu z zaledwie 89,4 punktu w roku poprzednim. Zdecydował o tym wzrost cen skupu większości zbóż, trzody chlewnej oraz ziemniaków, który nie zdołał jednak skompensować spadków cen skupu mleka, bydła, drobiu oraz pszenicy. Głęboki spadek cen koszyka skupu w roku gospodarczym 2014/15 spowodował, że pomimo ich wzrostu w latach 2011/12-2012/13 ceny podstawowych surowców rolniczych zmalały w 5-leciu 2011/12-2015/16 nominalnie o 7,4%, a realnie o 10,6%. Skumulowany wskaźnik nożyc cen dla tego okresu wyniósł więc 90,2 punktu. Oznacza to, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się, a spadki cen podstawowych surowców rolniczych w tym okresie były wyraźnie głębsze niż cen środków produkcji.

Spadek cen skupu podstawowych surowców rolniczych w roku gospodarczym 2015/16 towarzyszył niewielkiemu wzrostowi cen detalicznych żywności, które po ich spadku w roku poprzednim podniosły się w porównaniu z czerwcem 2015 r. o 0,3%, przy spadku ogólnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%. Nastąpił więc powrót do wzrostu cen detalicznych żywności, ale ich dynamika była bardzo niewielka. Silny wzrost cen detalicznych żywności - wyprzedzający inflację w roku gospodarczym 2011/12 spowodował jednak, że w całym analizowanym okresie (2011/12-2015/16) żywność na poziomie detalu zdrożała nominalnie o 4,1%, a realnie o 0,6%, przy inflacji wynoszącej 3,6%. Wzrost ten był zdecydowanie mniejszy od wzrostu wynagrodzeń w sferze przedsiębiorstw, które w roku gospodarczym 2015/16 zostały podniesione średnio o 4,8%, a w całym 5-leciu 2011/12-2015/16 o 17,1%. Realny wzrost wynagrodzeń w tym okresie wyniósł więc odpowiednio 5,8 i 13,1%. Siła nabywczą wynagrodzeń po raz kolejny znacząco wzrosła. Przy stopniowej poprawie sytuacji na rynku pracy i spadku bezrobocia stanowi to dobry prognostyk na przyszłość, który powinien przyczynić się do wzrostu zapotrzebowania na żywność, mimo niskiej elastyczności popytu. Potwierdza to rosnąca sprzedaż żywności, której dynamika w ostatnich miesiącach przewyższa dynamikę sprzedaży ogółem.

Rosnący popyt krajowy na żywność może przełożyć się na przyspieszenie wzrostu cen żywności w drugiej połowie roku, choć ze względu na utrzymujące się trudności eksportowe spowodowane utrzymującą się na wielu światowych rynkach rolno-żywnościowych dekonunkturą oraz przedłużającym się rosyjskim embargiem na import żywności z EU wzrost ten nie powinien być zbyt duży. Mimo dynamicznego wzrostu cen żywności w 2011/12 r. nominalny wzrost cen detalicznych żywności w całym 5-leciu 2011/12-2015/16 wyniósł 4,1% i wyprzedził inflację o 0,6%. Żywność realnie więc w tym czasie zdrożała o 0,6%, podczas gdy surowce rolnicze staniały nominalnie o 7,4%, a realnie o 10,6%. Zmalał więc udział cen skupu w cenach detalicznych żywności.

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen i wynagrodzeń w latach gospodarczych 2011/12 - 2015/16 (czerwiec roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2015/16	2014/15	2013/14	2012/13	2011/12	2011/12 - 2015/16 VI 2011=100	2015/16 indeks cen realnych
Wynagrodzenia	104,8	102,1	103,6	101,3	104,3	117,4	113,1
Towary i usługi konsumpcyjne	99,1	99,2	100,5	100,5	104,3	103,6	100,0
Żywność	100,3	98,1	100,1	100,7	105,0	104,1	100,6
Środki produkcji	98,3	99,3	98,7	100,5	106,0	102,6	99,1
Nożycy cen koszyka skupu	99,6	90,0	100,9	103,0	96,8	90,6	*
Koszyk skupu w tym pszenica	97,9	89,4	99,6	103,5	102,6	92,6	89,4
Żyto	97,0	89,8	82,6	98,9	91,5	83,7	81,5
Jęczmień	103,4	89,8	90,3	76,2	106,2	67,9	68,5
Kukurydza	106,9	79,3	93,4	90,7	106,9	76,8	74,1
Ziemniaki	125,5	77,2	88,1	94,6	88,9	71,8	69,3
Bydło	126,5	92,8	84,6	168,0	56,2	93,8	90,5
Drobie	98,8	103,8	96,9	96,3	113,6	108,7	105,0
Trzoda chlewna	111,5	83,4	95,5	98,9	123,0	108,0	104,3
Cielęta	92,8	97,1	97,0	98,6	108,2	93,2	90,0
Mleko	97,3	99,6	98,8	87,8	134,3	112,9	109,0
Mleko	91,7	81,3	106,5	111,9	95,5	84,8	81,9

*Zródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

W sezonie 2015/16 wzrosły ceny skupu wielu surowców rolniczych, w tym przede wszystkim zbóż paszowych, ziemniaków oraz trzody chlewnej. Staniało przede wszystkim mleko, a w mniejszym stopniu także bydło i pszenica.

Przedłużająca się dekonunktura na światowym rynku, wzmacniana rosyjskim embargiem na import produktów mlecznych z UE spowodowała, że ceny skupu mleka, po głębokim spadku w roku poprzednim zmalały o kolejne 8,3%. Mimo wcześniejszych podwyżek cen w latach 2012/13-2013/14 w całym 5-leciu 2011/12-2015/16 mleko surowe w skupie staniało nominalnie o 15,2%, a realnie o 18,1%. Spadki cen skupu mleka były znacznie głębsze niż cen bydła i cieląt, a także pozostałych rodzajów żywności. Zatem relatywna opłacalność chowu bydła mlecznego, mierzona relacjami cen, znacząco się pogorszyła w 5-leciu 2011/12-2015/16.

W roku gospodarczym 2015/16 nastąpił powrót do spadkowych tendencji cen żywności. Jednak na skutek silnego wzrostu w roku 2011/12 jego ceny w całym 5-leciu 2011/12-2015/16 podniosły się nominalnie o 8,7%, a realnie o 5%. Ceny cieląt ulegają znacznie silniejszemu wahaniom w zależności od popytu eksportowego oraz zainteresowania producentów krajowych produkcją wołową wysokiej jakości. Mimo utrzymywania się od czterech lat tendencji spadkowych wzrost cen cieląt w latach 2011/12-2015/16 (nominalnie o 12,9%, a realnie o 9,0%) wyprzedził podwyżki cen skupu bydła (odpowiednio o 8,7% i o 5%) pod wpływem ich skokowego wzrostu w roku 2011/12. Było to wynikiem rosnącego zainteresowania produkcją wołową kulinarną wysokiej jakości, przy malejącej liczbie urodzeń cieląt i uzasadniona rosnący import cieląt do Polski, który jest niezbędny dla rozwoju eksportu wołowy w Polsce.

Także na rynku drobiu od czterech lat utrzymują się tendencje spadkowe. W roku gospodarczym 2015/16 ceny skupu drobiu spadły o kolejne 7,2% pod wpływem dynamicznie rozwijającej się produkcji. Głębszym spadkiem zapobiegał dynamicznie rozwijający się eksport, którego udział w produkcji wzrósł do ponad 30%. Mimo znacznego wzrostu cen skupu drobiu w 2011/12 r., jego ceny spadły nominalnie w 5-leciu 2011/12-2015/16 o 6,8%, a realnie o 10%.

Z odmienną sytuacją mieliśmy do czynienia w przypadku trzody chlewnej, której ceny skupu po bardzo głębokim spadku w sezonie 2014/15 (o 16,8%) podniosły się w roku 2015/16 o 11,5%. Przy głębokich wahanach cen w kolejnych latach trzoda chlewna zdrożała w skupie w 5-leciu 2011/12-2015/16 nominalnie o 8,0%, a realnie o 4,3%. Ustępując w tym względzie nieznacznie bydłu oraz wyraźnie wyprzedzając drób. Zatem konkurencyjność cenowo-kosztowa drobiu wyraźnie poprawiła się w porównaniu do innych rodzajów żywności.

Ceny większości zbóż po trzech-czterech latach spadków wzrosły w sezonie 2015/16 tylko o 3,4-6,9% (żyto i jęczmień), mimo znacznie mniejszych zbiorów i bardzo małych zapasów. Czynnikiem stabilizującym ceny na relatywnie niskim poziomie były rekordowe zapasy światowe oraz ceny w obrocie międzynarodowym, które od kilku lat utrzymują się na relatywnie niskim poziomie. Wyjątkiem była kukurydza, której ceny po 5 latach spadków wzrosły w sezonie 2015/16 aż o 25,5%, pod wpływem utrzymującego się dużego popytu światowego, przy spadku zbiorów w krajach eksporterskich. Staniała jedynie pszenica (o 3% w porównaniu z rokiem poprzednim), o czym zdecydowało zmniejszenie cen światowych i spadek popytu w krajach importerskich, co skutkowało ograniczeniem eksportu. Spadki cen zbóż w latach poprzednich, jakie nastąpiły po imponującym wzroście w roku 2010/2011 (o 73-112%) spowodowały, że zboża nominalnie staniały w latach 2011/12-2015/16 o 23,2% (jęczmień) do 37,3% (pszenica), a realnie o 25,9 - 38,5%. Zatem bezwzględna opłacalność produkcji trzody chlewnej, mierzona relacjami cen żywności do pasz wyraźnie poprawiła się zarówno w ostatnim analizowanym roku, jak i w horyzoncie ostatnich 5 lat. W przypadku drobiu relacje cen wprawdzie pogorszyły się w sezonie 2015/16 ze względu na głębszy spadek cen drobiu, ale ich poprawa w poprzednich latach spowodowała, że opłacalność produkcji drobiarskiej po roku 2010/11 poprawiła się wyraźnie, co uzasadnia utrzymujący się silny wzrostowy trend produkcji i eksportu.

Znacząco bo o 26,5% wzrosła w roku gospodarczym 2015/16 cena skupu ziemniaków. Małe zapotrzebowanie rynkowe sprawia, że przy bardzo silnych wahanach cen skorelowanych z dużymi wahaniami zbiorów, przy relatywnie słabo rozwiniętym rynku krajowym sprawilo, że ceny skupu ziemniaków spadły nominalnie w latach 2011/12-2015/16 o 6,2%, a realnie o 9,5%.

Lepsze niż w poprzednim sezonie warunki pogodowe sprawiają, że zbiory zbóż w 2016 r. prawdopodobnie będą większe niż w roku poprzednim zarówno w kraju jak i na świecie. Zatem spodziewać się można kolejnego roku relatywnie niskich cen zbóż, co powinno sprzyjać odbudowie pogłowia trzody chlewnej oraz dalszemu rozwojowi produkcji drobiarskiej. Sytuacja na krajowym rynku mleka zależeć będzie przede wszystkim od koniunktury na światowym rynku, na którym pojawiły się symptomy mogące zapowiadać poprawę sytuacji.

2. W czerwcu 2016 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem i były lepsze niż przed rokiem o tej porze. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,4 pkt. proc. i powrócił do poziomu z marca i kwietnia br. wynoszącego 100,0 punktu. Tym samym był o 0,3 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem o tej porze. Zdecydowała o tym głównie poprawa wyrównanego wskaźnika nożyc cen, przy niewielkiej poprawie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. O poprawie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,1 pkt. proc. do 100,0 punktu zdecydował przede wszystkim wzrost wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego o 0,9 pkt. proc. do 100,4 punktu. W przeciwnym kierunku działał relatywny wzrost cen detalicznych żywności zarówno w stosunku do inflacji, jak i wynagrodzeń oraz zmniejszenie obrotów handlowych z zagranicą produktami rolno-spożywczymi w kwietniu br.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen podniósł się o 0,5 pkt. proc. do najwyższego poziomu w ostatnich 6 miesiącach wynoszącego 99,9 punktu. Był także o 0,5 pkt. proc. wyższy niż w sezonie 2015 r. Wpłynął na to majowy wzrost cen skupu prawie wszystkich podstawowych surowców rolniczych, z wyjątkiem mleka i żyta, których ceny spadły odpowiednio o 2,1% i 0,3%. Wpłynął na to przede wszystkim prawie 10% wzrost cen skupu trzody chlewnej, a także 2,5-2,6% wzrost cen skupu drobiu i bydła, 0,7-1,8% wzrost cen zbóż oraz 1,8% wzrost cen skupu ziemniaków. Biejący wskaźnik zmian cen koszyka skupu produktów rolniczych podniósł się więc do 2,0%. W efekcie wyrównany wskaźnik zmian cen skupu wzrósł o 0,6 pkt. proc. do 99,8 punktu. W tym czasie wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji utrzymał się na poziomie 99,8 punktu. Mimo to zmiany cen jakie dokonały się w ciągu pierwszych pięciu miesięcy 2016 r. w porównaniu z grudniem 2015 r. były niezbyt korzystne dla rolnictwa, choć były zdecydowanie lepsze niż przed rokiem o tej porze. Ceny koszyka skupu spadły w tym czasie o 0,9 pkt. proc., a ceny środków produkcji o 0,6 pkt. proc. W efekcie skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w maju 2016 r. 99,7 punktu, podczas gdy przed rokiem wyniósł 96,5 punktu.

Jak wskazują dane ZSIRR dynamiczny wzrost cen skupu trzody chlewnej jaki dokonał się także w czerwcu br. spowodował, że w czerwcu średni wzrost cen skupu prawdopodobnie był większy niż w maju. Przy słabej dynamice cen środków produkcji skumulowany wskaźnik nożyc cen mógł przekroczyć 100 punktów.

Mimo utrzymywania się na niskim poziomie cen na większości światowych rynków rolno-żywnościowych i możliwego relatywnie taniego importu, można się spodziewać poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej w kolejnych miesiącach. Sprzyjać temu powinien rosnący pod wpływem poprawy sytuacji na rynku pracy i wzrostu dochodów popyt na żywność.

3. Coraz bardziej optymistyczne prognozy zbiorów światowych w 2016 r., pod wpływem obfitych deszczów jakie w ostatnich tygodniach wystąpiły zarówno na obszarze Unii Europejskiej, WNP jak i w Ameryce Pn., zapowiadają wzrost zapasów końcowych i utrzymanie się światowych cen zbóż na niskim poziomie. Także w Polsce należy spodziewać się utrzymania cen na niskim poziomie, a nawet możliwego ich spadku, wobec dobrych dotychczas warunków pogodowych zapowiadających zbiory wyraźnie wyższe niż w roku ubiegłym. Coraz bardziej prawdopodobne są bowiem także dobre zbiory zbóż jarych, którymi trzeba było przesać znaczącą powierzchnię zbóż ozimych po ich wymarzeniu.

4. Wysokie prawdopodobieństwo utrzymania się cen zbóż na niskim poziomie, przy znaczącym wzroście cen skupu trzody chlewnej zapowiada poprawę opłacalności jej produkcji. Możliwe jest więc zwiększenie zainteresowania chowem trzody chlewnej i ograniczenie stopy spadku pogłowia świń w końcu 2016 r. oraz przejście do fazy ożywienia w 2017 r.

5. Prawdopodobna jest także poprawa opłacalności chowu drobiu, ale jej skala będzie znacznie mniejsza niż w przypadku trzody chlewnej.

6. Powolna poprawa koniunktury na światowym rynku mleka może też zapowiadać zmianę spadkowych tendencji cen na rynku mleka, zwłaszcza że sezonowy wzrost skupu w maju był znacznie mniejszy niż w latach poprzednich.

Jadwiga Seremak-Bulge

Koniunktura w rolnictwie

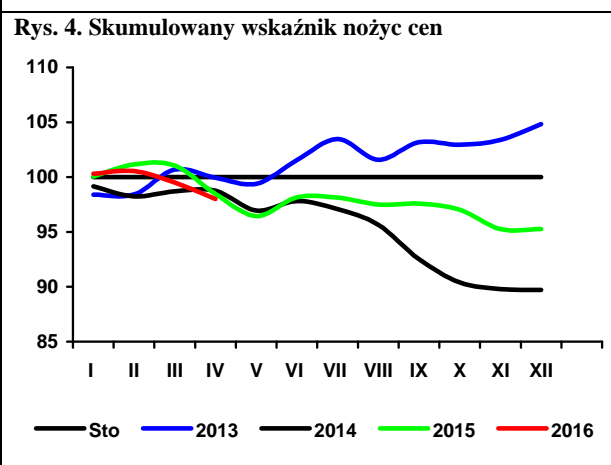
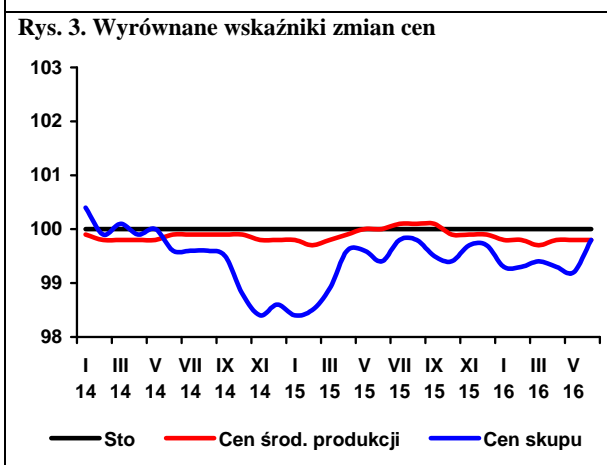
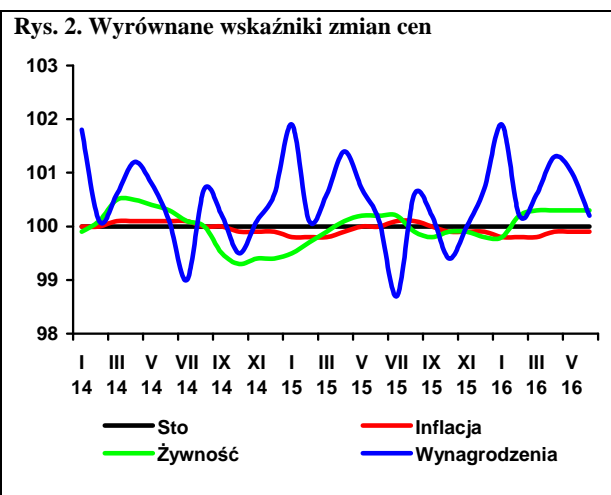
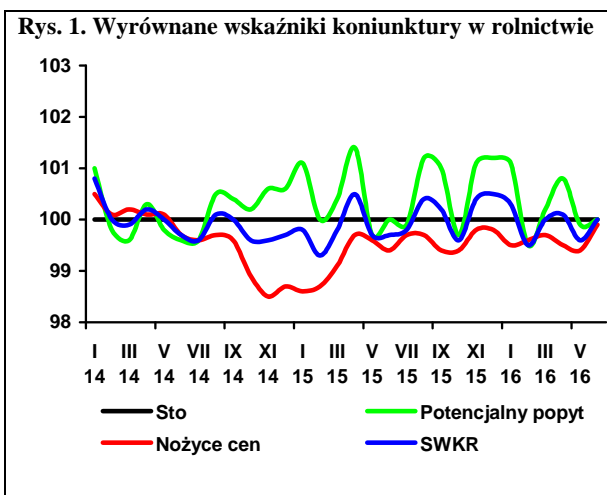
Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VI 16	V 16	IV 16	III 16	II 16	I 16	VI 15
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,0	99,6	100,1	100,0	99,5	100,3	99,7
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,0	99,9	100,8	100,2	99,5	101,1	100,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,9	99,4	99,5	99,7	99,6	99,5	99,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,8	99,2	99,3	99,4	99,3	99,3	99,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,8	99,8	99,8	99,7	99,8	99,8	100,0
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,6	99,6	99,6	99,5	99,6	100,0	99,8
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	99,9	100,7	101,0	100,3	100,0	102,1	99,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,4	99,5	101,1	99,4	98,7	100,6	100,2

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich szacunków Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC¹) zbiory zbóż w 2016 r. mogą osiągnąć drugi, co do wielkości, wynik w historii - 2,026 mld ton, wobec 2,001 mln ton w poprzednim sezonie i 2,015 mln ton przewidywanych przed miesiącem. Dzięki rekordowym zapasom początkowym, w porównaniu z poprzednim sezonem, podaż całkowita w sezonie 2016/17 może się zwiększyć o 1,7% do 2,493 mln ton. Zużycie prognozowane jest na poziomie o 1,3% wyższym niż w poprzednim sezonie, a stan zapasów końcowych ponownie zwiększy się do rekordowego poziomu wynoszącego 482 mln ton.

Indeks cen GOI² w czerwcu 2016 r., wzrósł o 5,3% w porównaniu z poprzednim miesiącem, głównie z powodu wzrostu cen ryżu (o 2,5%) i soi (o 12,6%). Indeks cen pszenicy zmalał o 2,3%, a kukurydzy o 0,4%. W stosunku do czerwca 2015 r., index cen pszenicy był niższy o 20,8%, a kukurydzy wyższy o 0,2%.

Obfite deszcze w ostatnim miesiącu wpłynęły na poprawę prognoz dla pszenicy i jęczmienia, szczególnie na terenie Europy, WNP i Północnej Ameryki. Rosną jednak obawy odnośnie jakości ziarna. Pomimo wzrostu prognoz światowej produkcji pszenicy i jęczmienia, szacuje się, że ich zbiory będą mniejsze niż przed rokiem.

W kończącym się sezonie 2015/16 (lipiec 2015 r. – maj 2016 r.) do skupu trafiło 7,9 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 4% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 5,6 mln ton pszenicy (5,7 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 612 tys. ton żyta (650 tys. ton), 701 tys. ton jęczmienia (723 tys. ton) i 1,4 mln ton kukurydzy (1,8 mln ton).

W maju 2016 r. w skupie za pszenicę płacono 625,1 zł/t (o 0,3% więcej niż w kwietniu 2016 r.), za żyto 538 zł/t (o 1,0% mniej), za jęczmień 594,0 zł/t (o 0,7% więcej), a za kukurydzę 667,6 zł/t (o 1,8% więcej). Na targowiskach ceny wszystkich zbóż spadły, za wyjątkiem żyta. Pszenica kosztowała 753,0 zł/t (757,6 zł/t w kwietniu 2016 r.), żyto 593,85 zł/t (584,5 zł/t), a jęczmień 699,2 zł/t (713,3 zł/t). Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w czerwcu 2016 r., w porównaniu z majem 2016 r., ceny zakupu pszenicy, jęczmienia, pszenżyta i kukurydzy wzrosły. W tym czasie cena żyta i owsa uległa obniżeniu. Średnia cena zakupu pszenicy konsumpcyjnej wyniosła 647 zł/t (o 0,5% więcej niż w maju br.), żyta 528 zł/t (o 0,2% mniej), jęczmienia 576 zł/t (o 0,7% więcej), owsa 579 zł/t (o 2,6% mniej) i kukurydzy 702 zł/t (o 5,0% więcej).

W okresie lipiec 2015 r. – kwiecień 2016 r. z kraju wywieziono 4,6 mln ton ziarna zbóż, o 1,3 mln ton mniej niż rok wcześniej. Z tego w kwietniu 2016 r. wyeksportowano

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

470,0 tys. ton ziarna zbóż wobec 696,7 tys. ton w kwietniu 2015 r., w tym 381,2 tys. ton pszenicy, 21,1 tys. ton kukurydzy, 29,7 tys. ton żyta i 0,8 tys. ton jęczmienia. Import ziarna wyniósł w tym czasie 1,1 mln ton i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego sezonu był większy o 22%, głównie w wyniku znacznego wzrostu przywozu kukurydzy. W bieżącym roku gospodarczym do kraju przywieziono 486,7 tys. ton kukurydzy wobec 261,3 tys. ton w analogicznym okresie sezonu 2014/15. W kwietniu 2016 r., w porównaniu z marcem 2016 r., zwiększył się wywóz kasz, grysików i granulek, ziarna obrobionego inaczej, chleba i pieczywa cukierniczego oraz pasz dla zwierząt gospodarskich. W tym czasie mniej sprowadzono mąki pszennej, pozostałych mąk, ciasta makaronowego i pasz dla zwierząt gospodarskich.

W maju 2016 r. ceny zbóż w UE były nadal niższe niż rok wcześniej, droższa był jedynie kukurydza. Ceny większości zbóż w krajach członkowskich UE wzrosły w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W Niemczech w maju 2016 r., za pszenicę płacono 160 EUR/t (o 4,3% więcej niż w kwietniu 2016 r.), w Czechach 146 EUR/t (o 4,8% więcej), a na Węgrzech 138 EUR/t (o 0,6% mniej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 wyniosła 139 EUR/t, w tym w Niemczech 137 EUR/t (o 2,4% mniej). Średnia cena kukurydzy wzrosła do 163 EUR/t.

Ceny krajowe pasz przemysłowych w maju 2016 r., w porównaniu z kwietniem 2016 r., były minimalnie niższe.

1. Grain Market Report nr 467, 01.07.2016 r.

2. **Grains and Oilseeds Index** - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X
2015	I-XII	672,5	523,6	577,9	613,9	755,9	586,7	707,5	599,4	X
2015	IV	681,9	520,3	566,5	594,8	757,2	582,9	718,8	598,9	408,2
	V	647,2	497,1	551,6	566,4	755,8	573,5	709,1	585,0	413,2
	VI	650,9	525,4	553,1	561,0	729,7	562,0	682,5	571,1	421,4
	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9
	IX	655,8	527,4	574,4	647,2	768,2	609,6	706,1	602,0	427,2
	X	661,0	540,9	541,6	628,0	758,9	603,5	705,8	608,0	430,2
	XI	672,3	541,8	592,6	643,5	760,7	593,6	710,0	611,7	430,6
	XII	678,2	551,2	648,5	628,8	766,1	606,3	714,3	612,2	434,7
2016	I	668,7	565,9	666,0	632,9	774,0	615,4	717,8	620,6	445,1
	II	641,8	557,8	675,8	611,0	761,5	593,7	714,0	607,8	445,4
	III	630,4	543,7	657,1	598,1	764,5	593,2	715,6	622,2	435,0
	IV	623,7	543,5	655,6	590,0	757,6	584,5	713,3	617,2	436,3
	V	625,4	538,0	667,6	594,3	753,0	593,8	699,2	608,6	446,5
Zmiana w %										
	V 2016 IV 2016	0,3	-1,0	1,8	0,7	-0,6	1,6	-2,0	-1,4	X
	V 2016 V 2015	-3,4	8,2	21,0	4,9	-0,4	3,5	-1,4	4,0	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy	Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
VII 2012-VI 2013	4320,1	1495,2	829,3	1014,8	632,0	539,4	6802,6	3127,3	2358,2	
VII 2013-VI 2014	5049,1	1701,4	1055,3	643,4	319,8	648,2	7473,4	3426,4	2052,0	
VII 2014-VI 2015	6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1	
2015	IV	370,6	124,6	41,5	32,4	24,6	517,1	246,6	118,6	
	V	329,2	128,7	31,2	25,7	20,5	58,6	448,0	227,8	143,5
	VI	314,3	122,7	33,2	26,6	20,6	52,9	431,9	215,9	143,3
	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5
	IX	493,2	149,2	72,2	59,8	20,8	106,9	740,6	325,4	178,4
	X	441,2	132,9	59,0	46,5	25,5	92,6	644,3	291,0	480,1
	XI	499,9	176,7	55,7	32,0	17,8	73,9	665,3	302,6	177,1
	XII	511,3	179,6	54,1	36,5	22,6	69,2	674,2	308,0	80,1
2016	I	388,3	116,6	34,0	23,5	16,0	50,0	499,2	197,6	61,5
	II	426,7	139,5	47,5	32,7	25,5	76,9	588,7	265,7	66,9
	III	404,3	138,8	32,0	21,2	14,3	49,3	511,4	221,8	77,4
	IV	428,1	176,7	30,7	26,1	18,8	52,1	543,9	266,8	60,2
	V	435,5	164,7	25,0	27,9	21,3	42,4	533,9	241,3	67,5
Zmiana w %										
	V 2016 IV 2016	1,7	-6,8	-18,6	6,8	13,1	-18,5	-1,8	-9,6	12,1
	V 2016 V 2015	32,3	28,0	-19,9	8,5	4,1	-27,6	19,2	6,0	-53,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt	
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8	
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4	
2015 ^a	IV	154,3	118,8	12,6	81,1	11,5	658,0	
	V	154,2	120,2	11,3	81,5	12,1	627,2	
	VI	157,4	121,9	11,7	83,8	12,6	641,6	
	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7	
	VIII	156,7	123,7	11,0	83,1	11,2	615,6	
	IX	175,7	141,5	11,9	85,6	13,9	640,1	
	X	178,4	140,3	12,4	88,3	13,6	678,7	
	XI	172,2	137,9	11,9	83,0	14,0	626,7	
	XII	167,9	123,5	12,3	83,8	14,3	638,2	
	2016 ^a	I	160,8	125,6	12,4	77,1	13,6	627,9
		II	165,3	128,3	12,4	77,9	12,5	608,9
		III	171,6	129,3	10,7	84,8	12,6	681,3
IV		165,4	129,1	12,8	83,8	12,3	674,6	
Zmiana w %								
IV 2016 III 2016		-3,6	-0,2	6,6	-1,2	-2,4	-1,0	
IV 2016 IV 2015		7,2	8,7	1,3	3,3	6,4	2,5	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import					
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0	
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2	
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5	
2015	III	645,7	33,2	10,9	59,4	810,2	35,4	0,0	6,0	15,3	60,0	
	IV	531,8	40,7	3,2	47,7	696,7	55,1	0,03	9,7	12,5	80,3	
	V	276,0	27,2	8,4	57,4	409,1	22,2	0,0	13,2	30,0	67,5	
	VI	156,1	34,9	13,0	62,7	304,2	22,6	0,2	17,9	8,9	53,0	
	VII	255,8	27,2	84,1	66,6	457,8	55,0	0,1	10,6	7,8	75,7	
	VIII	143,6	103,4	33,0	66,0	457,0	40,4	1,8	7,1	27,2	79,4	
	IX	160,2	65,3	3,7	49,1	368,5	65,3	1,1	10,3	10,1	96,4	
	X	224,7	48,4	7,5	81,7	435,0	30,9	0,2	10,2	53,9	107,3	
	XI	159,7	55,9	4,5	66,6	346,0	48,6	0,2	6,6	73,5	134,7	
	XII	482,0	47,7	5,5	37,5	633,9	38,0	0,3	8,1	91,5	146,1	
	2016	I	232,9	28,9	4,1	28,7	336,2	27,0	0,1	10,3	77,4	117,8
		II	408,3	33,0	26,1	28,9	551,6	36,0	0,1	14,1	43,4	97,2
III		450,1	21,5	1,2	22,5	528,1	67,2	0,1	7,2	64,0	143,9	
IV		381,2	29,7	0,8	21,1	470,0	75,5	0,0	12,7	37,8	132,0	
Zmiana w %												
IV 2016 III 2016		-15,3	38,5	-31,9	-6,5	-11,0	12,4	-57,6	74,8	-41,0	-8,2	
IV 2016 IV 2015		-28,3	-26,8	-74,0	-55,8	-32,5	37,1	-3,1	31,0	202,5	64,3	

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2015	III	8,6	1,8	3,9	2,3	6,4	4,3	1,3	2,8	3,7	12,4
	IV	8,3	1,3	3,3	2,5	4,0	4,3	1,1	2,2	3,4	19,6
	V	7,4	1,4	3,3	1,9	4,7	3,9	1,1	2,3	2,7	19,0
	VI	8,8	1,5	3,3	2,4	4,8	4,9	1,1	2,3	2,9	18,8
	VII	9,0	1,6	3,5	2,1	5,3	4,2	1,2	2,6	3,0	22,3
	VIII	8,1	1,6	3,3	1,8	6,2	4,3	0,8	2,1	3,5	16,5
	IX	8,8	1,5	3,1	2,2	4,6	4,7	1,5	2,6	3,9	16,7
	X	8,8	1,3	3,2	1,8	5,5	5,1	2,0	2,7	4,1	12,5
	XI	8,8	1,3	3,6	1,7	6,9	5,7	1,2	2,4	4,0	14,6
	XII	7,3	1,2	3,2	1,4	4,9	4,7	1,2	2,7	3,3	15,4
2016	I	9,1	1,4	3,4	2,0	7,3	4,9	0,9	2,9	3,1	15,5
	II	9,5	2,0	3,7	2,6	8,0	5,1	1,5	3,3	3,6	15,5
	III	10,5	1,8	3,9	2,4	5,8	4,5	1,2	2,9	3,1	17,7
	IV	9,8	1,6	4,4	2,8	4,6	4,2	1,1	3,3	3,6	20,2
Zmiana w %											
	IV 2016 III 2016	-9,4	13,5	13,0	-20,6	-5,7	-4,2	16,3	15,3	14,0	
	IV 2016 IV 2015	28,4	32,3	11,5	13,7	-2,4	7,1	52,9	5,0	3,3	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2015	III	2,9	9,3	36,6	11,1	22,9	6,1	2,3	11,2	29,9	14,9
	IV	2,3	8,9	32,4	12,8	20,5	5,9	2,3	10,8	27,9	13,5
	V	2,2	8,9	31,5	13,7	18,8	4,6	1,8	10,4	26,1	12,9
	VI	2,5	9,5	35,6	13,8	20,0	5,4	2,1	11,1	27,5	13,7
	VII	2,6	10,1	35,5	17,2	23,6	6,1	2,1	11,3	29,3	14,1
	VIII	2,2	8,6	35,6	17,3	20,8	4,7	1,9	11,8	26,5	13,5
	IX	2,4	9,8	37,0	16,3	23,5	5,9	2,2	12,1	31,2	15,3
	X	2,9	9,5	40,0	16,0	25,0	5,9	2,1	13,7	32,3	16,0
	XI	3,2	9,2	39,3	13,6	24,3	5,6	2,1	11,7	29,5	16,6
	XII	3,0	8,8	35,4	14,2	18,1	7,7	2,6	11,4	32,1	16,8
2016	I	2,9	9,9	31,2	13,0	22,2	4,9	1,5	9,3	29,8	14,4
	II	3,0	8,7	35,0	12,6	24,0	5,4	1,5	9,6	28,4	15,8
	III	3,1	8,4	39,3	13,8	24,1	6,0	2,1	10,4	39,9	13,2
	IV	2,6	8,4	50,3	14,3	20,5	5,7	2,2	11,8	38,4	17,0
Zmiana w %											
	IV 2016 III 2016	-16,8	-0,6	28,0	3,4	-14,7	-4,5	5,4	13,5	-3,9	28,8
	IV 2016 IV 2015	11,4	-6,1	55,1	11,4	0,3	-2,6	-6,4	8,8	37,5	26,0

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2015	V	1,08	2,44	2,12	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	VI	1,07	2,43	2,10	4,38	3,98	4,40	4,94	5,79
	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
	IX	1,07	2,43	2,09	4,40	3,99	4,38	4,96	5,78
	X	1,04	2,43	2,11	4,40	3,98	4,40	4,95	5,79
	XI	1,03	2,43	2,12	4,38	4,00	4,40	4,94	5,78
	XII	1,03	2,38	2,07	4,42	4,00	4,42	4,90	5,80
2016	I	1,03	2,45	2,19	4,42	3,94	4,44	4,90	5,83
	II	1,01	2,46	2,24	4,42	3,94	4,42	4,91	5,87
	III	0,99	2,40	2,23	4,40	3,94	4,40	4,91	5,86
	IV	0,98	2,48	2,25	4,40	3,95	4,42	4,90	5,88
	V	0,97	2,48	2,31	4,42	3,96	4,42	4,89	5,90
Zmiana w %									
	<u>V 2016</u> <u>IV 2016</u>	-1,0	0,0	2,7	0,5	0,3	0,0	-0,2	0,3
	<u>V 2016</u> <u>V 2015</u>	-10,2	1,6	9,0	1,4	-0,3	0,0	-1,6	1,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2015	IV	1666,0	1756,8	2347,2	1364,9	1866,6	1612,9	2645,7
	V	1665,8	1778,6	2336,4	1361,4	1861,8	1611,2	2638,5
	VI	1609,0	1793,1	2327,8	1359,6	1865,4	1609,0	2633,4
	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
	IX	1649,4	1777,9	2314,1	1354,1	1866,1	1612,6	2626,4
	X	1654,9	1766,1	2312,6	1357,1	1865,4	1608,9	2618,4
	XI	1658,2	1757,5	2313,3	1365,3	1861,2	1611,4	2612,9
	XII	1652,4	1757,5	2313,8	1367,6	1860,5	1613,9	2611,7
2016	I	1654,2	1750,4	2301,9	1363,7	1850,6	1607,5	2601,6
	II	1643,1	1734,4	2295,6	1379,5	1851,7	1602,1	2580,5
	III	1635,1	1729,9	2295,7	1369,1	1797,5	1599,3	2554,7
	IV	1625,3	1728,1	2284,9	1368,1	1796,4	1596,8	2544,7
	V	1633,6	1734,0	2280,5	1365,9	1799,0	1594,0	2529,6
Zmiana w %								
	<u>V 2016</u> <u>IV 2016</u>	0,5	0,3	-0,2	-0,2	0,1	-0,2	-0,6
	<u>V 2016</u> <u>V 2015</u>	-1,9	-2,5	-2,4	0,3	-3,4	-1,1	-4,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2015	I	2,297	2,496	4,415	0,731	1,533	2,946	2,073
	II	2,392	2,459	4,608	0,725	1,681	3,238	2,076
	III	2,366	2,440	4,564	0,724	1,658	3,198	2,130
	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255
	IX	2,221	2,429	4,308	0,660	1,756	3,405	2,166
	X	2,249	2,458	4,339	0,677	1,673	3,227	2,134
	XI	2,300	2,447	4,402	0,683	1,481	2,835	2,074
	XII	2,256	2,429	4,308	0,683	1,470	2,808	1,994
2016	I	2,216	2,391	4,227	0,676	1,522	2,904	1,967
	II	2,324	2,432	4,346	0,667	1,589	2,972	1,998
	III	2,308	2,351	4,307	0,648	1,644	3,068	2,053
	IV	2,341	2,371	4,354	0,630	1,611	2,997	2,015
	V	2,300	2,389	4,260	0,613	1,779	3,295	2,068

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

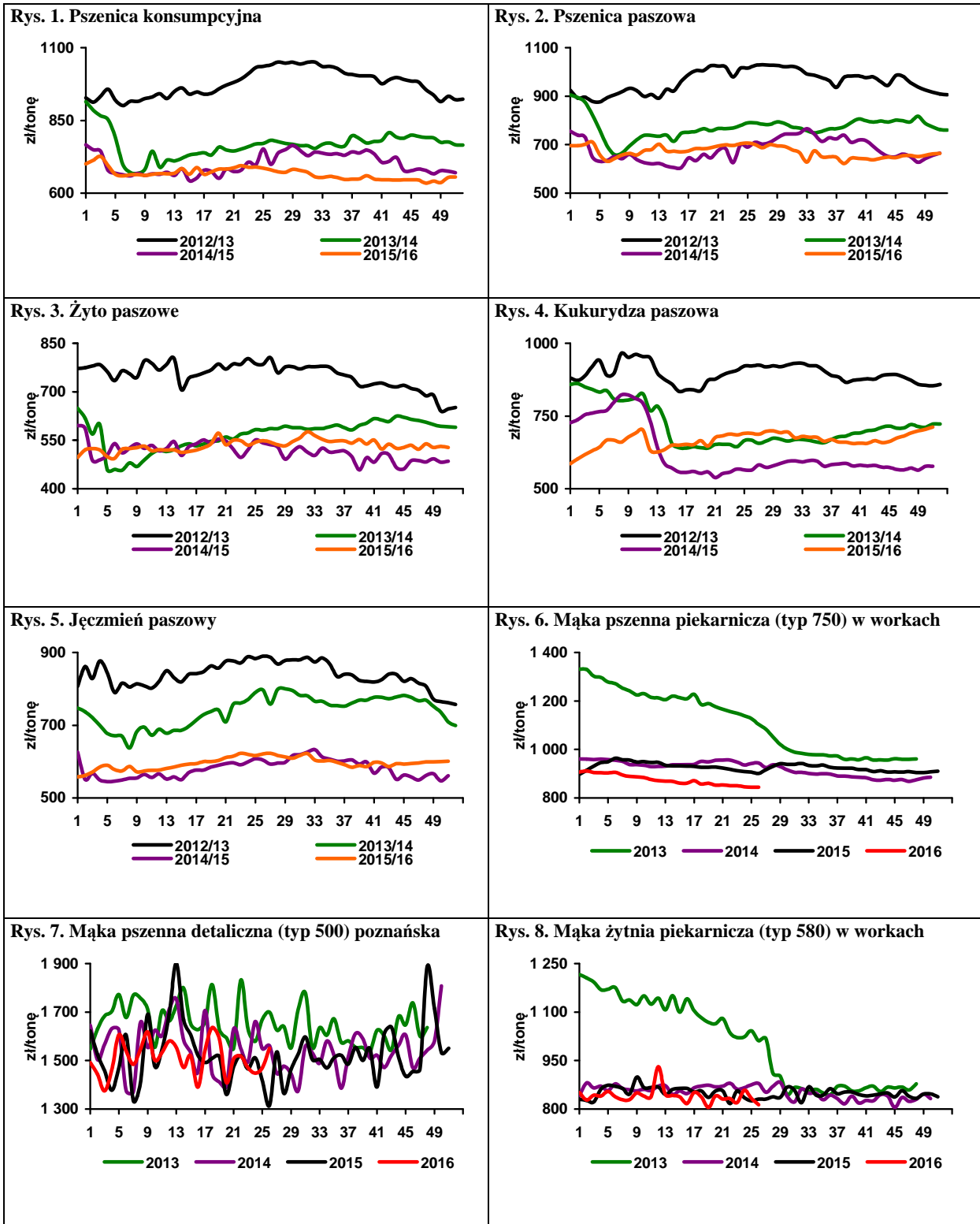
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2015	I	198	165	175	181	174	126	109	133	127
	II	194	172	180	178	172	133	113	132	129
	III	193	172	178	181	169	128	115	136	132
	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	130
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	129
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	135
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	137
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	140
	IX	173	164	153	155	157	130	135	142	146
	X	178	160	155	162	162	129	146	149	161
	XI	180	160	163	161	162	132	149	150	159
	XII	174	159	163	152	159	.	157	151	158
2016	I	163	158	156		151	126	149	144	156
	II	153	155	145	144	144	127	151	138	146
	III	157	147	137	144	142	123	154	140	.
	IV	153	139	139	143	140	122	137	144	.
	V	160	146	138	144	137	125	144	159	.
Zmiana w %										
V 2016 IV 2016		4,6	5,0	-0,7	0,7	-2,1	2,5	5,1	10,4	x
V 2016 V 2015		-10,6	-14,6	-11,1	-15,8	-14,4	-3,1	19,0	19,5	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Wegetacja buraków cukrowych przebiega dotychczas w korzystnych warunkach pogodowych, co zapowiada wysokie plony. Powierzchnia zasiewów buraków cukrowych w 2016 r. wynosi ok. 201 tys. ha. Jeżeli średnie plony wyniosą ok. 61 ton/ha, to zbiory mogą osiągnąć poziom ok. 12,3 mln ton. Duża podaż surowca będzie skutkowa-ła wzrostem produkcji cukru do ok. 1,9 mln t, która będzie większa od kwoty produkcyjnej (1405,6 tys. ton) i krajowego zapotrzebowania (1705 tys. ton).

Na krajowym rynku cukru utrzymuje się wzrostowa tendencja cen. W maju br. średnia cena zbytu cukru workowanego wyniosła 2,31 zł/kg i była o 2,2% wyższa niż przed miesiącem oraz o 28,3% wyższa niż przed rokiem. Średnia cena zbytu cukru paczkowanego (2,47 zł/kg) spadła o 0,8% w porównaniu do kwietnia oraz była o 36,4% wyższa niż w maju 2015 r. W handlu detalicznym także utrzymuje się wzrostowa tendencja cen cukru, gdyż średnia cena w maju br. wyniosła 2,77 zł/kg i była o 1,1% wyższa niż w kwietniu oraz o 30% wyższa niż przed rokiem.

W okresie pierwszych czterech miesięcy 2016 r. eksport cukru wyniósł 120,6 tys. ton, w tym 85,6 tys. ton do UE. Na unijnym rynku największymi odbiorcami były: Niemcy (39 tys. ton), Litwa (10 tys. t), Łotwa i Włochy

(po 8 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 503 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (15 tys. ton) i Kazachstanu (5 tys. ton). Ceny eksportowe na rynkach państw trzecich wyniosły ok. 390 EUR/tonę. Import wyniósł 110 tys. ton cukru, w tym 29 tys. ton z krajów UE. Spośród krajów członkowskich głównymi partnerami handlowymi były: Szwecja (9 tys. ton), Niemcy (8 tys. ton) oraz Czechy i Dania (po 5 tys. ton). Średnia cena importowa wyniosła 473 EUR/tonę. W omawianym okresie przywieziono ok. 75 tys. ton cukru do rafinacji z Mozambiku, Sudanu i Zimbabwe (po 25 tys. ton), a ceny importowe wyniosły 430 EUR/t.

Na światowym rynku utrzymuje się wzrostowa tendencja cen. Index światowych cen cukru wg FAO wyniósł w maju 240 pkt., wobec 215 pkt. przed miesiącem. W czerwcu 2016 średnia cen cukru białego wzrosła do 530 USD/tonę, a ceny cukru surowego do 405 USD/tonę. W kontraktach terminowych na 2017 r. ceny cukru białego wynoszą 530-550 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import			
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2014	IV	468,53	621,06	325,62	648,48	634,58	734,05	
	V	505,65	594,74	324,40	578,60	632,15	569,77	
	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24	
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69	
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08	
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24	
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48	
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97	
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49	
	2015	I	418,23	449,93	363,18	497,83	481,41	690,99
		II	432,52	458,84	377,32	558,15	580,54	498,67
		III	418,88	448,83	377,79	587,24	579,84	624,72
IV		418,65	447,31	357,69	402,81	463,29	394,23	
V		431,56	467,14	369,83	562,91	537,05	873,91	
VI		456,64	487,82	384,08	539,13	499,07	796,00	
VII		467,22	492,98	398,91	399,14	468,33	370,65	
VIII		489,97	506,89	371,80	526,93	510,64	796,97	
IX		507,03	510,43	360,53	518,72	498,14	720,85	
X		436,04	492,24	341,48	619,91	574,85	819,99	
XI		403,76	460,38	354,66	500,21	471,58	815,77	
XII		423,34	477,10	371,56	551,77	525,34	700,66	
2016	I	474,25	514,92	370,79	534,28	502,10	761,83	
	II	462,24	489,81	373,59	412,10	469,28	389,21	
	III	466,06	501,13	368,66	491,57	463,08	711,23	
	V	476,17	507,01	417,27	415,81	476,64	407,88	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

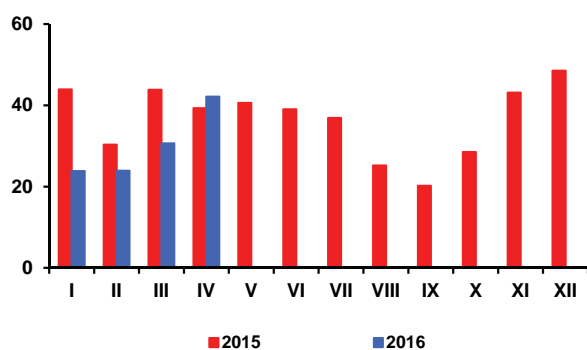
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
		Workowany	paczkowany			
2015	IV	2,13	1,94	1,69	2,65	
	V	2,08	1,98	1,69	2,58	
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48	
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39	
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30	
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23	
	X	1,88	1,76	1,70	2,19	
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12	
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07	
	2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
		II	1,83	1,86	1,67	2,06
		III	1,81	1,88	1,67	2,10
IV		1,81	1,84	1,63	2,12	
V		1,80	1,81	1,70	2,13	
VI		1,85	1,88	1,68	2,10	
VII		1,91	2,04	1,71	2,19	
VIII		1,97	2,14	1,71	2,29	
IX		1,99	2,16	1,72	2,39	
X		2,03	2,11	1,73	2,43	
XI		2,06	2,12	1,72	2,44	
XII		2,10	2,16	1,73	2,50	
2016	I	2,25	2,32	1,78	2,46	
	II	2,25	2,48	1,78	2,58	
	III	2,21	2,51	1,74	2,70	
	IV	2,26	2,49	1,78	2,74	
	V	2,31	2,47	1,78	2,77	

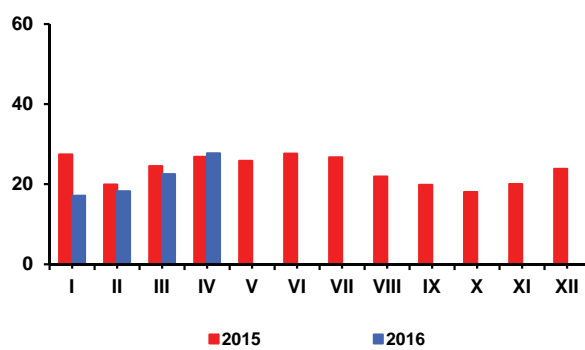
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

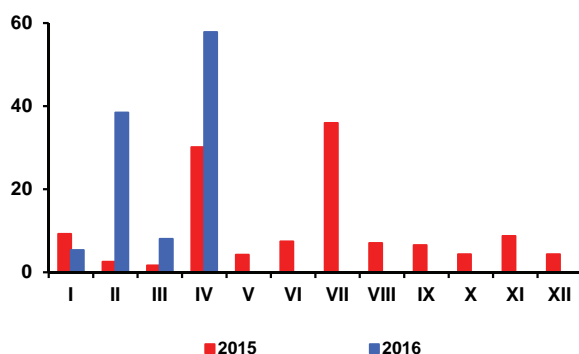
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

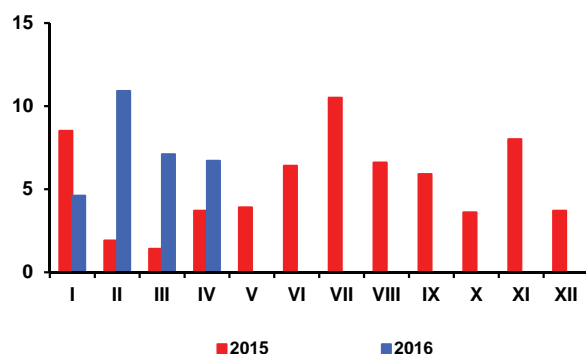
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

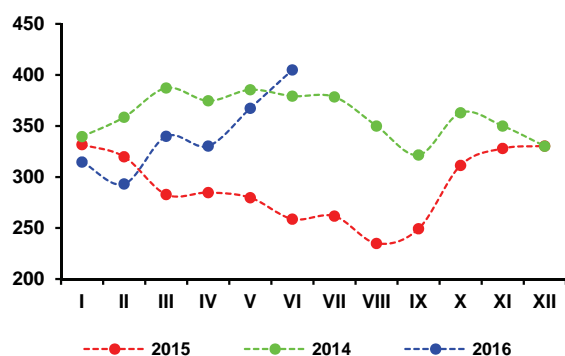
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

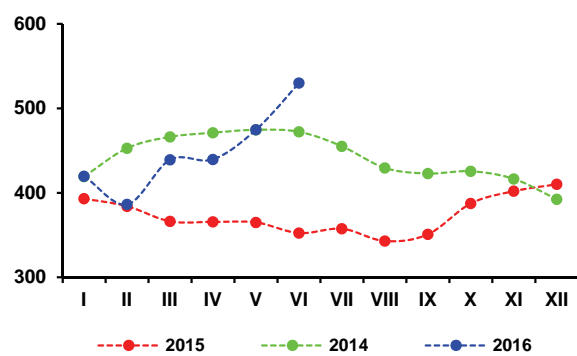
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS

Według oceny IERiGŻ-PIB tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce zmniejszą się do 2,4-2,5 mln ton (o 8-13% w porównaniu z poprzednim rokiem), głównie w wyniku zmniejszenia arealu uprawy do 840-860 tys. ha (o 9-11%) spowodowanego stratami zimowymi na plantacjach rzepaku ozimego.

Z powodu kolejnego spadku krajowych zbiorów rzepaku i spodziewanego osłabienia popytu eksportowego na oleje i margaryny, produkcja głównych wyrobów przemysłu tłuszczowego będzie w 2016 r. mniejsza niż w roku poprzednim. W kwietniu br. krajowy przerób rzepaku był o 8% większy niż w poprzednim miesiącu, ale o 21% mniejszy niż w kwietniu poprzedniego roku. W pierwszych czterech miesiącach br. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 344 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o ok. 23% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, z tego rafinowały 261 tys. ton, tj. o ok. 7% więcej niż przed rokiem. Zmalała produkcja oleju rzepakowego rafinowanego na cele jadalne (o ok. 5% do 161 tys. ton), a wzrosła na cele techniczne (o ok. 35% do 100 tys. ton). Produkcja margaryn wyniosła 107 tys. ton i była o 16% mniejsza.

W czerwcu br. na rynku europejskim nadal przeważały spadki cen rzepaku i produktów jego przerobu. Za rzepak płacono średnio 410 USD/tonę, tj. o 1,0% mniej niż przed miesiącem i o 9,1% mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 792 USD/tonę i był o 2,0% tańszy niż przed miesiącem i o 1,7% tańszy niż przed rokiem. Za śrutę rzepakową płacono 260 USD/tonę, tj. o 0,8% mniej niż przed miesiącem i o 8,8% mniej niż przed rokiem.

Na rynku krajowym przeciętna cena skupu rzepaku w czerwcu br. wyniosła wg notowań MRiRW 1769 zł/t i była o 0,7% wyższa niż przed miesiącem i o 9,3% wyższa niż przed rokiem. Wzrosły też ceny rafinowanego oleju rzepakowego (o 0,5% do 3338 zł/t) oraz śruty rzepakowej (o 5,5% do 919 zł/t). W porównaniu z czerwcem 2015 r. za olej rzepakowy płacono o 9,3% więcej, ale za śrutę rzepakową o 3,1% mniej. Przewiduje się, że w III kwartale 2016 r. przeciętna cena skupu rzepaku z nowych zbiorów wyniesie ok. 1600 zł/t i będzie o 9% wyższa niż przed rokiem. Przy prognozowanych w tym czasie cenach skupu pszenicy na poziomie ok. 660 zł/tonę, relacja cen rzepak/pszenica będzie nadal korzystna dla producentów rzepaku.

Eksport i import olejów roślinnych i margaryn, a także przywóz śrut oleistych w kwietniu br. był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Większy był natomiast wywóz i przywóz nasion oleistych oraz wywóz śrut oleistych. W pierwszych czterech miesiącach br. wywieziono łącznie: 83 tys. ton nasion oleistych, w tym 68 tys. ton rzepaku (o 54% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), 175 tys. ton olejów roślinnych, w tym 170 tys. ton oleju rzepakowego (o 9% mniej), 197 tys. ton śrut oleistych, w tym 179 tys. ton śruty rzepakowej (o 34% mniej) i 49 tys. ton margaryn (o 17% więcej). Przywieziono: 981 tys.

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

ton śrut oleistych (o 2% mniej niż w pierwszych czterech miesiącach ub. roku), 193 tys. ton olejów roślinnych (o 25% więcej), w tym 47 tys. ton oleju rzepakowego (o 142% więcej), 117 tys. ton nasion oleistych (o 13% mniej), w tym 49 tys. ton rzepaku (o 27% mniej) oraz 30 tys. ton margaryn (o 5% więcej). W 2016 r. przewiduje się pogłębienie deficytu handlu zagranicznego produktami olejowymi. Przy mniejszych krajowych zbiorach, spodziewany jest spadek eksportu rzepaku, oleju i śruty rzepakowej. Mniejszy może być też wywóz margaryn. Jednocześnie nie przewiduje się istotnych zmian w imporcie produktów olejowych, może być on równie wysoki jak przed rokiem. Szacuje się, że wpływy z eksportu produktów olejowych obniżą się o 12% do 980 mln EUR, a wydatki na ich import zmniejszą się tylko o 1% do 1805 mln EUR, w wyniku czego deficyt handlu zagranicznego produktami olejowymi może wzrosnąć w 2016 r. o 14% do 825 mln EUR.

W pierwszych pięciu miesiącach br. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych podlegały wahaniom, występowały zarówno wzrosty, jak i spadki cen margaryn i olejów roślinnych. Na rynku tłuszczów zwierzęcych przeważały spadki cen. W maju br. za margaryny płacono o 2,1% więcej niż w grudniu poprzedniego roku, za oleje roślinne o 0,2% więcej, a za oliwę z oliwek o 1,7% więcej, natomiast za masło i „pozostałe tłuszcze zwierzęce” (śloniny, smalcu) odpowiednio o 2,0% i 2,6% mniej. Średni poziom cen detalicznych tłuszczów roślinnych w pierwszych pięciu miesiącach br. był o 2,0% niższy, a cen tłuszczów zwierzęcych o 7,8% niższy niż w analogicznym okresie przed rokiem. W porównywanym okresie ceny wszystkich towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się o 0,9%, ale ceny całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi zwiększyły się o 0,5%. Przewiduje się, że w drugiej połowie br. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych będą umiarkowanie wzrastać, ze względu na spodziewany wzrost cen surowców rolnych do ich produkcji, ale bezwzględny ich poziom będzie zbliżony lub niewiele wyższy niż przed rokiem.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2015 IV	110 359	37 632	50 582	97 409	2,53	45,8	113,3
V	104 168	45 357	49 474	100 051	2,60	47,5	104,1
VI	89 473	52 303	47 490	94 286	2,45	53,1	94,9
VII	45 894	50 688	31 935	64 647	1,68	69,6	71,0
VIII	118 543	42 298	31 368	129 473	3,36	26,5	91,6
IX	117 991	46 919	40 797	124 113	3,22	34,6	95,1
X	118 326	52 203	47 501	123 028	3,19	40,1	96,2
XI	108 690	45 874	50 751	103 813	2,69	46,7	104,7
XII	84 998	42 283	34 672	92 609	2,40	40,8	91,8
2016 I	82 459	41 899	39 574	84 784	2,20	48,0	97,3
II	93 392	50 029	47 613	95 808	2,49	51,0	97,5
III	81 096	55 805	46 523	90 378	2,35	57,4	89,7
IV	87 490	45 739	41 778	91 451	2,37	47,8	95,7
Zmiany w %							
<u>IV 2016</u> <u>III 2015</u>	7,9	-18,0	-10,2	1,2	0,9	x	x
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	-20,7	21,5	-17,4	-6,1	-6,3	x	x
<u>IV 2016</u> <u>XII 2015</u>	2,9	8,2	20,5	-1,3	-1,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2015 IV	110 359	5 506	49 807	66 058	1,71	45,1	167,1
V	104 168	13 161	48 504	68 825	1,79	46,6	151,4
VI	89 473	16 937	46 358	60 052	1,56	51,8	149,0
VII	45 894	14 973	30 667	30 200	0,78	66,8	152,0
VIII	118 543	8 895	30 657	96 781	2,51	25,9	122,5
IX	117 991	10 593	39 308	89 276	2,32	33,3	132,2
X	118 326	10 934	46 279	82 981	2,15	39,1	142,6
XI	108 690	7 197	49 456	66 431	1,72	45,5	163,6
XII	84 998	5 488	33 785	56 701	1,47	39,7	149,9
2016 I	82 459	6 973	38 590	50 842	1,32	46,8	162,2
II	93 392	12 907	45 267	61 032	1,58	48,5	153,0
III	81 096	17 724	45 133	53 687	1,39	55,7	151,1
IV	87 490	9 357	40 661	56 186	1,46	46,5	155,7
Zmiany w %							
<u>IV 2016</u> <u>III 2015</u>	7,9	-47,2	-9,9	4,7	5,0	x	x
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	-20,7	69,9	-18,4	-14,9	-14,6	x	x
<u>IV 2016</u> <u>XII 2015</u>	2,9	70,5	20,4	-0,9	-0,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut olejnych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrutu ogółem	Eksport śrutu ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	674 634	4 386 546	35,7	43,0
2015 IV	165 539	263 550	82 887	346 202	50,1	47,8
V	156 252	270 555	51 744	375 063	33,1	41,7
VI	134 210	259 788	49 610	344 388	37,0	39,0
VII	68 841	367 469	23 007	413 303	33,4	16,7
VIII	177 815	264 237	78 007	364 045	43,9	48,8
IX	176 987	279 291	113 465	342 813	64,1	51,6
X	177 489	211 703	73 660	315 532	41,5	56,3
XI	163 035	169 189	62 390	269 834	38,3	60,4
XII	127 497	290 808	51 615	366 690	40,5	34,8
2016 I	123 689	278 482	49 664	352 507	40,2	35,1
II	140 088	287 622	46 163	381 547	33,0	36,7
III	121 644	238 159	43 085	316 718	35,4	38,4
IV	131 235	177 130	58 398	249 967	44,5	52,5
Zmiany w %						
IV 2016 III 2015	7,9	-25,6	35,5	-21,1	x	x
IV 2016 IV 2015	-20,7	-32,8	-29,5	-27,8		
IV 2016 XII 2015	2,9	-39,1	13,1	-31,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2014 I-XII	1 887 200	71 267	351 836	1 606 631	18,6	117,5
2015 IV	165 539	3 345	78 757	90 127	47,6	183,7
V	156 252	3 473	49 418	110 307	31,6	141,7
VI	134 210	3 096	45 644	91 662	34,0	146,4
VII	68 841	5 061	19 072	54 830	27,7	125,6
VIII	177 815	7 080	74 589	110 306	41,9	161,2
IX	176 987	5 943	110 937	71 993	62,7	245,8
X	177 489	4 958	71 872	110 575	40,5	160,5
XI	163 035	2 668	60 931	104 772	37,4	155,6
XII	127 497	2 807	50 194	80 110	39,4	159,2
2016 I	123 689	6 533	46 722	83 500	37,8	148,1
II	140 088	3 533	41 492	102 129	29,6	137,2
III	121 644	2 697	37 816	86 525	31,1	140,6
IV	131 235	3 336	52 645	81 926	40,1	160,2
Zmiany w %						
IV 2016 III 2015	7,9	23,7	39,2	-5,3	x	x
IV 2016 IV 2015	-20,7	-0,3	-33,2	-9,1	x	x
IV 2016 XII 2015	2,9	18,8	4,9	2,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2015 IV	28 599	6 398	10 674	24 323	0,63	37,3	117,6
V	32 576	6 735	11 524	27 787	0,72	35,4	117,2
VI	33 729	6 689	10 926	29 492	0,77	32,4	114,4
VII	26 727	6 271	9 534	23 464	0,61	35,7	113,9
VIII	30 117	6 462	8 721	27 858	0,72	29,0	108,1
IX	32 284	7 106	10 541	28 849	0,75	32,7	111,9
X	39 480	8 533	16 193	31 820	0,83	41,0	124,1
XI	36 692	8 510	12 250	32 952	0,86	33,4	111,3
XII	30 171	8 087	11 646	26 612	0,69	38,6	113,4
2016 I	27 409	5 919	9 753	23 575	0,61	35,6	116,3
II	29 174	6 989	9 880	26 283	0,68	33,9	111,0
III	28 774	10 596	19 339	20 031	0,52	67,2	143,6
IV	21 883	6 630	10 131	18 382	0,48	46,3	119,0
Zmiany w %							
IV 2016 III 2015	-23,9	-37,4	-47,6	-8,2	-7,7	x	x
IV 2016 IV 2015	-23,5	3,6	-5,1	-24,4	-23,8	x	x
IV 2016 XII 2015	-27,5	-18,0	-13,0	-30,9	-30,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2013 I-XII	1473	797	1,85
2014 I-XII	1320	683	1,93
2015 V	1552	647	2,40
VI	1618	651	2,49
VII	1459	667	2,19
VIII	1462	646	2,26
IX	1526	656	2,33
X	1594	661	2,41
XI	1605	672	2,39
XII	1667	678	2,46
2016 I	1684	669	2,52
II	1690	642	2,63
III	1672	630	2,65
IV	1695	624	2,72
V	1757	625	2,81
Zmiany w %			
V 2016 IV 2016	3,7	0,3	x
V 2016 V 2015	13,2	-3,4	x
V 2016 XII 2015	5,4	-7,8	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

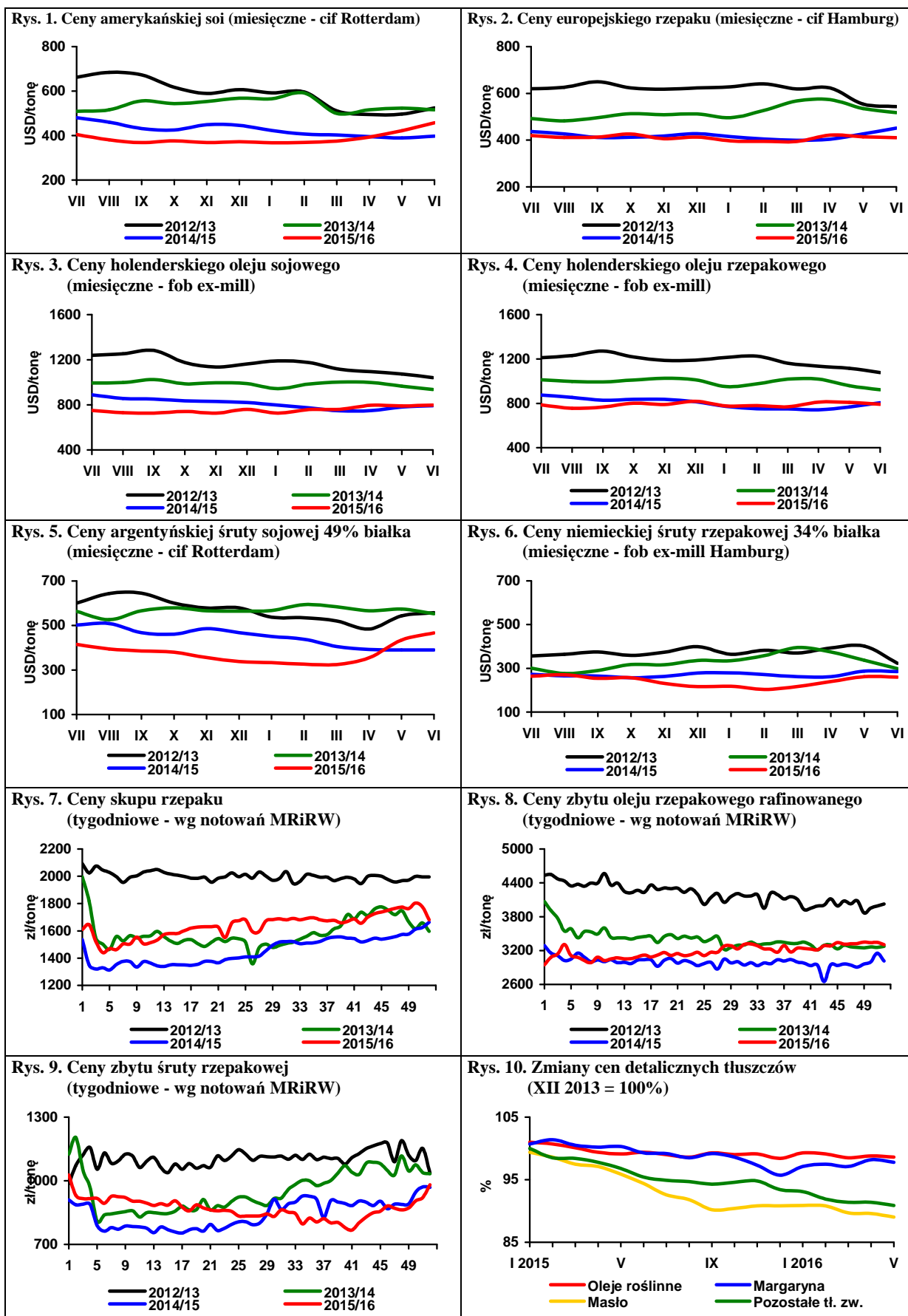
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	13,20	20,65	6,88
2015 V	5,65	6,33	14,86	5,75	5,85	13,40	21,05	6,92
VI	5,56	6,44	14,85	5,73	8,91	13,05	20,75	6,84
VII	5,48	6,33	14,80	5,69	5,86	12,95	20,35	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
IX	5,50	6,41	14,84	5,68	5,86	12,98	19,80	6,84
X	5,52	6,43	15,05	5,65	5,83	12,90	19,85	6,84
XI	5,54	6,42	15,24	5,62	5,84	13,03	19,90	6,80
XII	5,43	6,36	15,19	5,59	5,82	12,90	19,90	6,76
2016 I	4,65	6,35	14,95	5,56	5,9	12,95	19,80	6,72
II	4,68	6,32	14,63	5,59	5,18	12,83	19,80	6,64
III	4,71	6,23	14,26	5,58	5,76	12,95	19,50	6,64
IV	4,75	6,15	13,82	5,46	5,81	12,95	19,20	6,60
V	4,68	6,23	13,71	5,45	5,79	12,95	19,10	6,64
Zmiany w %								
<u>V 2016</u> <u>IV 2016</u>	-1,5	1,3	-0,8	-0,2	-0,3	0,0	-0,5	0,6
<u>V 2016</u> <u>V 2015</u>	-12,0	-7,3	-20,3	-11,5	-10,5	-6,8	-18,4	-11,7
<u>V 2016</u> <u>XII 2015</u>	-13,8	-2,0	-9,7	-2,5	-0,5	0,4	-4,0	-1,8

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

W bieżącym roku, według wstępnych szacunków NEPG (Stowarzyszenie Producentów Ziemniaków Europy Północno-Zachodniej) areal uprawy ziemniaków jadalnych, bez sadzeniaków i ziemniaków skrobiowych, w UE-5 (Niemcy, Francja, Belgia, Holandia i Wielka Brytania) wynosi 552,9 tys. ha i jest o 4,9% większy niż w ubiegłym roku.

W ostatnim okresie w Europie Zachodniej były dosyć obfite opady deszczu, co w połączeniu z wysoką temperaturą, przekraczającą 30 stopni Celsjusza, skutkowało pojawieniem się na plantacjach zarazy ziemniaczanej oraz innych chorób. Skutkuje to koniecznością wykonywania dodatkowych zabiegów ochronnych, co wpływa na wzrost kosztów uprawy. Wprawdzie plantacje ziemniaków obecnie nie są w najlepszej kondycji, ale jeśli warunki pogodowe w okresie lipiec-wrzesień będą korzystne dla wegetacji, uzyskanie plonów na ubiegłorocznym poziomie (ok. 480 dt/ha) jest realne. Jeśli wziąć pod uwagę przewidywane plony wynikające z wieloletniego trendu (492 dt/ha), wówczas zbiory ziemniaków jadalnych w UE-5 mogą wynieść 27,2 mln ton, wobec 25,1 mln ton w 2015 r. i 28,5 ton dwa lat wcześniej.

We Francji areal uprawy ziemniaków jadalnych wynosi 125,3 tys. ha i jest o 5,3% większy niż w 2015 r. W ubiegłym roku plony w tym kraju wyniosły 440 dt/ha, wobec rekordowych 500 dt/ha w 2014 r. W roku bieżącym wysokość plonu wynikająca z trendu jest szacowana na 464 dt/ha, który może dać zbiory wynoszące 5,81 mln ton, drugie co do wielkości w ostatnich kilkunastu latach.

W Holandii areal uprawy ziemniaków ogółem wynosi 157 tys. ha i jest o 1,3% większy niż w roku ubiegłym. Wzrosła powierzchnia uprawianych ziemniaków jadalnych o 1,3% (do 72,7 tys. ha) i skrobiowych o 0,3% (do 43,0 tys. ha), a obniżyła sadzeniaków o 1,3% (do 41,3 tys. ha). Ceny ziemniaków do przetwórstwa z ubiegłorocznych zbiorów z przeznaczeniem na frytki w końcu czerwca wynosiły 220-240 euro/t i były o przynajmniej o kilkanaście procent niższe niż 2-3 tygodnie wcześniej, ale o ok. 60-70% wyższe w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

W Niemczech szacowany jest 3% wzrost arealu uprawy ziemniaków jadalnych do 165,3 tys. ha. Podobnie jak i w innych krajach Europy Zachodniej problemem są warunki sprzyjające rozwojowi zarazy ziemniaka, zwłaszcza w południowej części kraju. Ceny ziemniaków młodych na rynku niemieckim w końcu czerwca były jeszcze bardzo wysokie i wahały się ok. 590 euro/t. W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. oznacza to 25% wzrost, a w odniesieniu do okresu sprzed dwóch lat był to poziom wyższy o 131%. Ceny ziemniaków z ubiegłorocznych zbiorów do przetwórstwa na frytki i chipsy mieściły się w przedziale 220-260 euro/t.

W Belgii ceny ziemniaków do przetwórstwa w ostatnim miesiącu obniżyły się z 200 do 125 euro/t. Spadek ten wiąże się ze zwiększeniem arealu ich uprawy o kilkanaście procent i spodziewanym znaczącym wzrostem zbiorów.

Okazało się również, że zapasy ziemniaków są wystarczające, by producentom frytek i chipsów zapewnić surowiec do pierwszych dostaw z tegorocznych zbiorów.

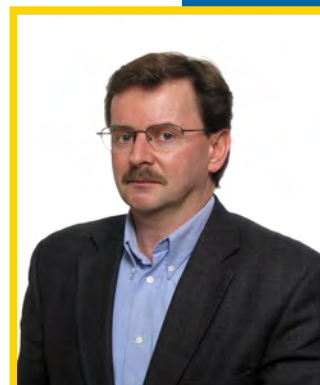
W Polsce ostatnie tygodnie przyniosły znaczący spadek cen młodych ziemniaków na rynkach hurtowych, gdyż znacząco wzrosła ich podaż. Ceny płacone producentom (w tzw. dużym hurcie) w końcu czerwca, zależnie od regionu kraju i ilości, były na poziomie 0,40 – 0,80 zł/kg, co porównaniu z okresem sprzed dwóch tygodni oznaczało spadek średniej ceny o 50%. W porównaniu z pięcioma poprzednimi sezonami tylko w 2012 roku średnia cena w tym okresie była niższa (ok. 0,40 zł/kg).

Średni poziom cen ziemniaków z ubiegłorocznych zbiorów w ostatnim tygodniu czerwca na rynkach hurtowych wyniósł 0,80 zł/kg, wobec 1,27 zł/kg w końcu maja. Przeciętny poziom cen ziemniaków młodych wyniósł 0,87 zł/kg, wobec 3,20 zł/kg miesiąc wcześniej i 0,71 zł/kg w na przełomie czerwca i lipca 2015 r. Krajowe młode ziemniaki w końcu czerwca w Broniszach osiągały cenę 0,60-1,00 zł/kg, w Lublinie 0,80-1,00 zł/kg, w Poznaniu 0,67-1,00 zł/g, a w Sandomierzu 0,70-0,90 zł/kg. Na rynkach hurtowych importowane ziemniaki oferowano w cenie 1,15-1,40 zł/kg.

Według danych MRiRW, średni poziom cen ziemniaków z ubiegłorocznych zbiorów na targowiskach wyniósł w końcu czerwca ok. 0,90 zł/kg, i był o ok. 53% wyższy niż w analogicznym okresie 2015 r. Ziemniaki młode w tym okresie kosztowały średnio 1,86 zł/kg i były o 16% droższe niż w końcu czerwca 2015 r.

Eksport ziemniaków w pierwszych czterech miesiącach 2016 r. wyniósł 7,3 tys. ton i był o 6% mniejszy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Na rynki zagraniczne sprzedano 6,5 tys. ton ziemniaków jadalnych z ubiegłorocznych zbiorów, 625 ton sadzeniaków i 242 tony ziemniaków wczesnych. Największymi odbiorcami naszych ziemniaków były: Rumunia (4,1 tys. ton w średniej cenie 786 zł/t) i Mołdawia (1,0 tys. ton w cenie 718 zł/t).

Import ziemniaków w okresie styczeń-kwiecień 2016 r. wyniósł 61,8 tys. ton i był o 5% większy niż w roku ubiegłym. W tym okresie sprowadzono 34,6 ton ziemniaków jadalnych z ubiegłorocznych zbiorów, 15,9 tys. ton sadzeniaków i 11,3 tys. ton ziemniaków wczesnych. Największymi dostawcami bulw na polski rynek były: Niemcy (19,5 tys. ton), Holandia (12,2 tys. ton) i Francja (6,8 tys. ton).

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
I	31 700	50 300	64 000	62 500	777	140	184	221
II	59 000	48 400	59 400	69 800	-	141	182	274
III	52 200	61 000	75 600	69 500	-	100	270	248
IV	77 400	58 900	74 800	71 800	-	198	257	143
V	68 000	48 300	62 600	45 500	-	268	160	
VI	42 800	56 700	58 300		-	77	187	
VII	43 500	55 900	54 900		-	114	100	
VIII	78 100	92 500	86 100		1 463	2 369	2 673	
IX	225 100	318 100	289 000		27 800	39 274	36 562	
X	328 200	350 200	328 100		43 925	46 459	52 406	
XI	172 100	260 800	238 400		21 775	38 522	38 997	
XII	77 900	113 100	83 800		6 091	8 527	3 636	
RAZEM	1 256 000	1 514 200	1 475 000	319 100	101 831	135 808	135 614	886

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015 I-XII	1 222	1 665	12 813	82 502	14 095	41 978	9 911	158 887	34 526	20 909
2015 I	26	235	1 620	7 157	855	3 083	632	10 948	1 810	1 758
II	97	287	1 401	7 697	845	3 433	635	10 498	2 226	2 124
III	110	350	1 866	5 623	845	3 511	737	13 111	2 669	1 887
IV	137	311	1 336	5 915	821	4 248	829	12 712	3 067	2 214
V	120	215	1 039	4 983	1 150	3 528	665	12 691	3 057	2 318
VI	384	236	307	5 966	1 241	3 447	692	15 109	3 841	1 726
VII	91	17	573	7 691	1 575	3 508	1 010	16 891	3 350	1 375
VIII	83	2	340	7 381	1 687	2 945	810	15 070	2 844	1 263
IX	73	7	735	8 383	1 424	3 534	931	14 056	3 793	1 771
X	40	2	1 635	7 429	978	3 885	895	13 018	2 538	1 453
XI	31	2	954	7 982	1 085	3 874	976	12 046	3 143	1 552
XII	31	2	1 006	6 296	1 588	2 982	1 099	12 737	2 188	1 466
2016 I	46	23	1 146	5 465	834	3 769	717	10 458	2 892	2 102
II	44	23	2 296	5 891	781	4 397	788	11 125	3 068	2 005
III	52	277	1 644	6 576	959	4 848	791	13 711	3 641	1 609
IV	100	301	1 376	8 960	1 069	3 880	938	12 121	3 170	1 313

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze	
2009	I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010	I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011	I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012	I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013	I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014	I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015	I-XII	28 914	14 224	102 944	14 797	150 192	180 453	78 203	55 960	7 243	6 505
2015	I	81	296	9 460	914	12 733	12 555	6 685	3 512	673	794
	II	400	45	4 701	910	12 698	15 633	6 388	4 546	518	1 161
	III	1 640	1 814	8 393	986	12 308	14 520	6 841	4 463	601	1 333
	IV	5 589	10 576	15 861	1 002	12 248	14 398	7 443	4 339	539	241
	V	17 730	445	21 053	798	11 651	16 098	6 198	4 632	677	338
	VI	2 678	80	10 019	929	12 452	18 035	5 966	5 860	309	302
	VII	4	7	6 417	1 166	13 511	18 578	6 624	5 051	822	244
	VIII	4	10	1 598	1 356	12 594	12 811	5 533	4 818	764	256
	IX	27	3	6 574	1 954	12 312	16 331	7 172	6 233	590	445
	X	451	3	7 638	1 646	12 817	14 726	6 381	4 749	578	587
	XI	102	522	4 909	2 066	12 408	12 576	5 997	4 443	651	315
	XII	210	422	6 322	1 071	12 460	14 194	6 977	3 315	520	490
2016	I	93	741	7 324	1 249	12 718	13 755	5 618	4 742	580	260
	II	831	909	6 502	1 741	12 231	13 869	6 128	4 106	496	185
	III	1 906	5 106	8 559	1 446	12 946	16 814	6 769	5 801	523	363
	IV	8 434	9 181	12 203	1 145	13 180	17 288	6 510	6 148	721	243

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

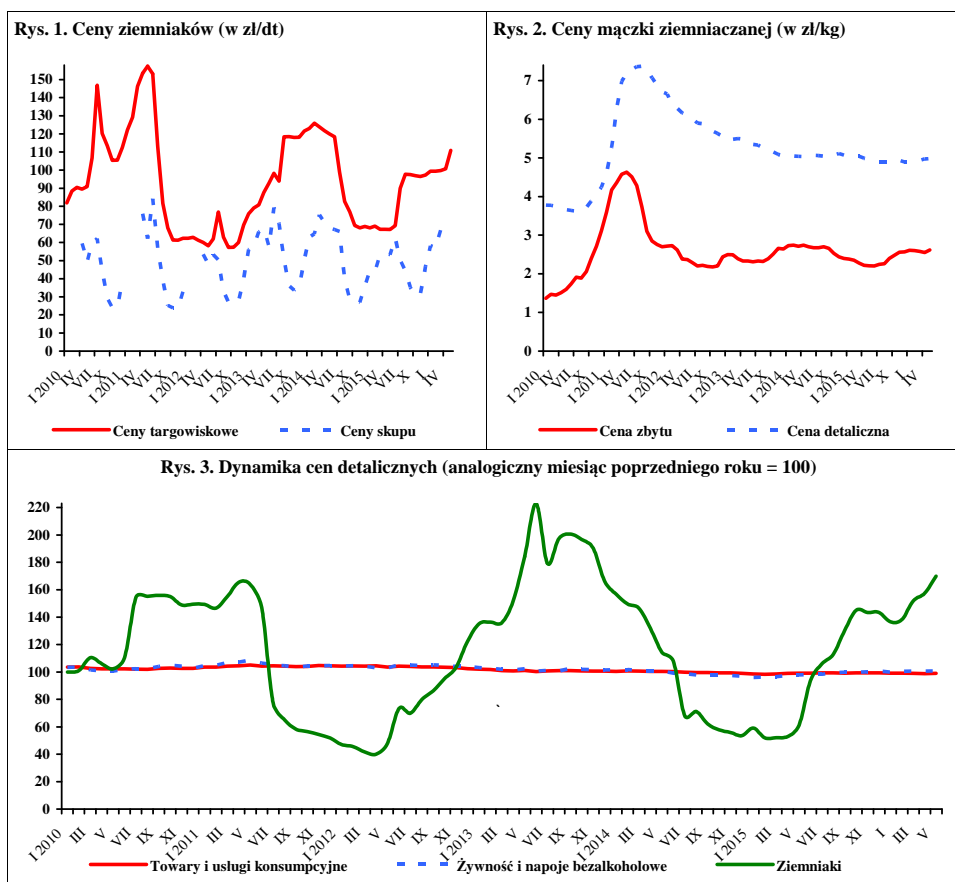
Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	V	III	IV	V	Wskaźnik zmian cen	
		2015	2016	2016	2016	roczny	miesięcz.
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	53,2	66,8	64,9	67,3	126,5	103,7
	targowiskowa	67,2	99,7	100,7	110,9	165,0	110,1
	detaliczna (zł/kg)	0,94	1,24	1,28	1,53	162,8	119,5
	importowa	97,9	123	133,3	.	127,8	108,4
	eksportowa	81,1	92,2	126,8	.	173,6	137,5
Relacje cen	skup / targowisko	0,79	0,67	0,64	0,61	76,7	94,2
	targowisko / detal	0,71	0,80	0,79	0,72	101,4	92,1
	skup / detal	0,57	0,54	0,51	0,44	77,7	86,8
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,21	2,58	2,55	2,62	118,6	102,7
	detaliczna (zł/kg)	4,95	4,93	4,97	4,98	100,6	100,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,70	8,36	8,42	8,48	97,5	100,7
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,60	35,10	35,30	35,40	99,4	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,00	9,80	9,86	9,82	98,2	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2015	2016			wsk. zmian cen	
		maj	marzec	kwiecień	maj	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	71,5	105,3	105,1	108,0	151,1	102,7
2	Kujawsko-pomorskie	75,2	96,1	98,3	97,6	129,8	99,3
3	Lubelskie	65,3	95,2	94,5	91,7	140,4	97,0
4	Lubuskie	73,9	96,2	99,6	98,0	132,7	98,4
5	Łódzkie	52,8	86,9	92,0	92,8	175,7	100,9
6	Małopolskie	63,8	87,8	89,6	91,9	144,0	102,5
7	Mazowieckie	61,5	111,7	110,7	113,8	185,1	102,8
8	Opolskie	62,3	111,2	109,7	110,3	177,1	100,6
9	Podkarpackie	66,6	90,9	87,6	90,2	135,5	102,9
10	Podlaskie	60,7	116,3	119,2	119,9	197,5	100,6
11	Pomorskie	86,8	100,5	99,9	96,9	111,6	97,0
12	Śląskie	68,9	103,3	99,8	109,6	159,1	109,8
13	Świętokrzyskie	45,5	81,4	78,8	82,3	180,8	104,4
14	Warmińsko-mazurskie	79,9	116,4	114,7	114,7	143,5	100,0
15	Wielkopolskie	76,5	97,5	98,9	97,1	127,0	98,2
16	Zachodniopomorskie	81,5	108,7	109,8	107,1	131,5	97,6
	maksimum	86,8	116,4	119,2	119,9	X	
	minimum	45,5	81,4	78,8	82,3		
	różnica w %	90,6	43,1	51,2	45,7		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W czerwcu 2016 r., w porównaniu z majem br., w skupie na rynku produktów świeżych, wyższe były ceny cebuli (o 7%), buraków ćwikłowych (o 10%), marchwi (o 2%), pieczarek (o 6%), a obniżyły się ceny pomidorów spod osłon (o 30%) i kapusty białej (o 1%). W zakładach przetwórczych spadły ceny cebuli obieranej (o 3%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu cebuli (o 11%), buraków ćwikłowych (o 2%), a obniżyły się ceny skupu kapusty białej (o 37%), kapusty pekińskiej (o 6%) i pomidorów spod osłon (o 19%). W handlu hurtowym obniżyły się ceny ogórków spod osłon (o 44%), pomidorów spod osłon (o 22%), a wzrosły kapusty białej (o 6%), cebuli (o 14%), marchwi (o 3%) i buraków ćwikłowych (o 21%).

W relacji do czerwca 2015 r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) wzrosły ceny buraków (o 6-34%), kapusty pekińskiej (o 7%), a obniżyły się marchwi (o 7-34%) i kapusty białej (o 11-44%). Na rynkach hurtowych wzrosły ceny buraków ćwikłowych (o 23%) oraz kalafiorów gruntowych (o 14%), a obniżyły się ceny marchwi (o 29%), ogórków spod osłon (o 15%), pomidorów spod osłon (o 2%) i kapusty białej (o 32%). Stabilne były ceny hurtowe cebuli.

W maju br., w stosunku kwietnia br., wzrosły ceny detaliczne porów (o 10%), selerów (o 21%), marchwi (o 5%), buraków ćwikłowych (o 2%) a zmniejszyły się ceny papryki (o 11%), pomidorów (o 26%), kalafiorów (o 10%) i pieczarek (o 1%). Stabilne były ceny kapusty białej. W relacji do cen detalicznych z maja 2015r. wzrosły ceny buraków ćwikłowych (o 33%), kapusty białej (o 5%), selerów (o 51%), porów (o 22%), cebuli (o 32%), kalafiorów (o 41%), a obniżyły się ceny papryki (o 19%) oraz marchwi (o 19%).

W kwietniu br., w stosunku do kwietnia 2015 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych zwiększyła się produkcja marynat (o 31%) i warzyw mrożonych (o 9%), a zmniejszyła się ilość wyprodukowanego soku pomidorowego (o 8%) oraz konserw warzywnych (o 13%).

Eksport warzyw świeżych w kwietniu br. wyniósł 28,0 tys.t, a jego wartość 17,0 mln EUR. W porównaniu z kwietniem ub.r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 28%, a jego wartość zmniejszyła się o 5%. Do zmniejszenia eksportu przyczyniło się ograniczenie sprzedaży cebuli (o 34%), marchwi (o 17%), kapusty (o 71%), kalafiorów (o 6%) oraz ogórków (o 30%). W tym samym czasie wyeksportowano 54,9 tys.t przetworów warzywnych o wartości 41,0 mln EUR. W stosunku do

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

kwietnia ub.r. wolumen eksportu przetworów warzywnych był taki sam, ale jego wartość wzrosła o 8%. Mniej o 10% niż w kwietniu ub.r. sprzedano konserw, a o 33% kapusty kwaszonej, a więcej suszy (o 35%) i marynat (o 13%).

W kwietniu br. zaimportowano 74,6 tys.t warzyw świeżych o wartości 71,9 mln EUR. W relacji do kwietnia ub.r. import warzyw świeżych wzrósł o 19%, a jego wartość zwiększyła się o 12%. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem się przywozu papryki (o 36%), cebuli (o 8%), kapusty (2,3-krotnie), ogórków (o 52%) i marchwi (o 28%). Import przetworów warzywnych wyniósł 26,5 tys. t, a jego wartość 24,6 mln EUR. W stosunku do kwietnia 2015r. wolumen importu przetworów warzywnych wzrósł o 36%, a jego wartość o 9%. Więcej zaimportowano mrożonek (o 44%), suszy (4,1-krotnie), konserw (o 31%), kukurydzy konserwowej (o 33%), a zmniejszono jedynie przywóz koncentratu pomidorowego (o 12%).

W kwietniu br., saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego było ujemne i wyniosło 38,5 mln EUR. Zarejestrowano ujemne saldo w obrocie świeżymi warzywami (54,9 mln EUR), a dodatnie w obrocie przetworami warzywnymi (16,4 mln EUR). W okresie I-IV 2016 r. ujemne saldo handlu warzywami i ich przetworami pogłębiło się do 103,4 mln euro, z 39,0 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zwiększyła się w tym czasie o 5% do 230,6 mln euro, a importu o 29% do 334,0 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2015 VI	1,31	1,80	1,47	2,09	0,85	-	2,15	-	2,74	1,53	4,68
VII	1,22	2,16	0,40	1,75	0,73	2,01	1,25	1,08	2,06	1,23	4,85
VIII	0,88	2,01	1,00	1,22	0,65	2,30	1,36	1,02	2,01	1,64	5,03
IX	0,89	1,94	0,87	1,20	0,68	2,58	1,85	-	2,11	2,12	5,58
X	0,93	1,83	0,83	1,14	0,71	-	-	-	3,86	2,39	5,13
XI	0,94	1,85	0,77	1,12	0,71	-	-	-	3,76	1,99	4,59
XII	0,95	1,90	0,87	1,14	0,77	-	-	-	3,90	1,89	4,66
2015 I-XII	0,85	1,62	0,85	1,29	0,65	2,30	1,65	1,02	3,93	1,88	4,94
2016 I	0,93	1,89	0,94	1,22	0,75	-	-	-	-	-	4,75
II	1,02	1,90	1,04	1,27	0,79	-	-	-	-	-	4,56
III	1,04	1,87	0,89	1,25	0,77	-	-	-	10,00	-	4,57
IV	1,18	1,88	0,85	1,25	0,77	-	-	-	7,42	-	4,53
V	1,26	1,94	0,84	1,35	0,82	-	-	-	3,30	-	4,63
VI	1,35	2,21	0,83	1,38	0,90	-	-	-	2,32	-	4,92
VI 2016 V 2016	107	114	99	102	110	x	x	x	70	x	106
VI 2016 VI 2015	103	123	56	66	106	x	x	x	85	x	105

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, * za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2015 VI	1,23	0,80	-	-	1,16	-	1,73	-	-	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,13	0,74	1,73	1,08	1,90	-	-
VIII	0,89	-	-	-	-	0,75	1,79	1,16	2,38	0,64	-
IX	1,11	0,45	0,34	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
X	1,26	0,76	0,34	0,45	-	-	1,69	1,25	-	0,63	-
XI	1,35	0,74	0,35	0,44	-	-	1,80	1,38	-	-	-
XII	1,22	0,77	0,34	0,46	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,07	0,59	0,31	0,41	1,15	0,74	1,74	1,20	2,14	0,64	0,35
2016 I	1,30	-	-	0,47	-	-	-	-	-	-	-
II	1,35	-	-	0,48	-	-	-	-	-	-	-
III	1,15	-	-	0,48	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,16	0,98	0,29	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,14	0,94	0,30	0,45	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,11	-	-	-	1,14	-	1,80	1,35	1,90	-	-
Wskaźnik zmian w %											
VI 2016 V 2016	97	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
VI 2016 VI 2015	90	x	x	x	98	x	104	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemniaki
2015 IV	-	-	2,30	0,96	0,78	-	1,19	1,91	1,09	0,70	-	0,44	0,35
V	3,61	-	1,27	1,12	0,74	-	1,39	2,15	1,32	0,94	-	0,47	0,35
VI	2,38	1,28	0,94	0,74	0,94	-	1,25	-	-	1,08	-	0,47	0,35
VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
X	4,04	-	1,10	0,74	1,35	3,50	-	-	1,95	0,78	1,75	0,54	0,50
XI	4,20	-	0,96	0,74	1,30	-	1,05	2,70	1,85	0,77	1,80	0,50	0,40
XII	-	-	1,03	0,73	1,30	-	1,07	2,87	1,85	0,78	1,80	0,55	0,55
2015 I-XII	2,84	1,41	1,28	0,72	0,91	3,82	1,10	2,23	1,59	0,74	1,74	0,50	0,41
2016 I	-	-	1,34	0,83	1,59	-	1,08	3,00	2,04	0,85	2,28	0,62	0,58
II	-	-	1,50	0,91	1,70	-	1,09	3,02	2,20	0,89	2,75	0,59	0,58
III	-	-	1,54	0,85	1,70	-	1,10	3,00	2,20	0,89	2,75	0,58	0,58
IV	5,17	-	1,99	0,74	1,60	-	1,10	3,00	2,20	0,88	2,75	0,60	0,58
V	3,08	-	1,08	1,05	-	-	1,16	-	-	0,89	-	0,62	0,63
VI	2,50	1,00	1,01	0,66	0,80	-	1,16	-	-	0,99	-	0,63	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>VI 2016</u> V 2016	81	x	94	63	x	x	100	x	x	111	x	102	x
<u>VI 2016</u> VI 2015	105	78	107	89	85	x	93	x	x	92	x	134	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2015 IV	3 142	31 305	15 563	2 247
V	3 596	30 087	14 032	2 442
VI	2 857	37 002	16 327	2 588
VII	2 494	52 695	22 197	11 223
VIII	4 019	53 020	22 154	12 469
IX	3 519	64 516	32 915	9 331
X	3 082	72 137	27 156	6 487
XI	2 903	59 341	26 597	4 279
XII	1 949	43 353	18 156	2 877
2015 I-XII	37 658	567 432	249 629	61 881
2016 I	2 689	38 317	14 369	2 398
II	2 887	42 638	16 544	2 908
III	3 531	36 935	15 576	3 355
IV	2 902	34 163	13 534	2 954
Wskaźnik zmian w %				
<u>IV 2016</u> IV 2015	92	109	87	131

*/w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015												2016				IV 2016 IV 2015 (%)
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	
Warzywa ogółem	36155	41457	38742	40254	40319	42201	45236	41661	36537	28396	25385	457059	29968	32043	31365	28048	72
Cebula	11347	15029	14343	10238	6381	6462	8415	9027	9617	10173	8330	119801	11295	13553	11584	9471	66
Kapusta	9581	10511	10703	4697	2469	3000	2153	1753	3059	3521	2922	63998	2889	3070	3481	3106	29
Marchew	4120	3079	1978	2396	2047	2288	1651	1301	1494	1433	1715	29201	1782	939	1407	1635	83
Ogórki	65	275	560	803	910	1304	1691	928	307	171	444	7945	420	279	596	392	70
Pomidory	502	700	4181	12217	15612	15258	15401	14758	10143	4283	2560	95991	1162	924	534	4578	109
Kalafiorzy	511	556	376	825	5307	6066	4610	2432	2659	2128	530	26560	511	496	415	355	94
Przetwory ogółem	57929	64313	54695	50509	50877	51355	47719	59377	62360	62863	52339	669637	51590	60195	58075	54917	100
Susze	2967	2928	2129	2700	2592	2859	2362	4989	3344	3162	1742	34511	3102	3554	2970	2884	135
Marynaty	3118	4444	3487	3623	3258	3726	3262	4480	4583	5332	4562	47024	3514	3959	4368	3943	113
Konserwy	5008	5386	4228	3486	4186	4402	4362	6121	6824	6376	4904	59504	3624	4018	4875	3797	90
-kapusta kwasz.	859	1140	939	712	711	569	366	620	916	1033	1061	9947	693	736	759	630	67
Mrożonki	39122	42337	37372	32898	34135	31758	31139	37341	40092	39569	30883	434777	34009	40368	37757	37192	100
Pieczarki i ich przetwory	23340	28738	22780	24645	23054	22201	20018	22735	25329	26028	26117	289148	25109	26778	30015	29590	130
Warzywa ogółem	11902	14960	17956	27776	26242	21615	26282	32201	24748	15074	14765	246341	15435	15807	16081	16973	95
Cebula	3699	4552	4201	3991	3122	2953	3443	3720	4211	4279	3805	45402	4453	5338	4620	4002	95
Kapusta	1476	1981	2255	1437	722	676	548	613	906	1011	996	14023	1028	1105	1255	1096	49
Marchew	1079	966	868	1004	830	1005	583	482	600	526	724	9928	711	349	554	667	77
Ogórki	76	368	629	748	610	871	1283	792	307	197	356	6621	382	323	716	509	81
Pomidory	467	696	4695	11295	10494	7844	8922	15101	10492	3176	2430	76055	1134	911	637	4355	93
Kalafiorzy	269	376	267	558	2608	3020	2685	1606	1815	1229	319	15120	431	393	354	395	148
Przetwory ogółem	39970	46279	37884	38781	39115	38914	35253	42744	47111	47606	39457	490407	39857	42939	42546	40986	108
Susze	5180	5100	3478	4657	4808	4573	4335	5161	5479	5069	4309	56703	5372	5836	5261	4959	143
Marynaty	2827	3883	3025	3334	2964	3890	2923	4288	4316	4909	4368	43415	3356	3519	3987	3837	127
Konserwy	4793	5571	4275	4199	4788	4808	4529	6190	6996	6528	5228	61896	4108	4342	5306	4637	108
-kapusta kwasz.	525	689	548	537	486	369	259	443	691	790	836	6731	507	587	589	502	92
Mrożonki	19596	22397	19487	18191	19292	17029	16534	20093	22536	22633	18266	235307	19509	21100	19481	20050	103
Pieczarki i ich przetwory	32182	40714	32589	36866	33989	32206	30423	34539	37533	37484	36676	419711	36948	36117	40436	39704	122

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015												2016				IV 2016 IV 2015 (%)
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	
	tony																
Warzywa ogółem	55721	72725	62570	49360	36379	25689	15 355	17764	26563	47364	55047	519248	59462	62498	68687	74619	119
Cebula	5480	7492	6133	8841	8021	5805	2 629	3545	6543	5109	4533	69523	4057	5474	7846	6614	108
Kapusta	222	1655	5349	1307	430	20	596	3936	2669	333	163	18245	501	799	1775	12131	227
Marchew	1495	3411	4116	6698	8502	1706	41	115	192	282	904	28041	4053	4390	7050	5265	128
Ogórki	5111	5917	1762	717	2420	5158	4 947	2284	3538	6744	7234	54085	7505	6656	4977	2672	152
Pomidory	19389	22305	17251	11791	7607	6304	2 954	2599	3655	13588	18172	142334	18589	17402	19475	17593	102
Papryka	6091	6779	4924	5281	4337	4179	647	502	2040	5563	5224	51661	4945	5329	4597	6688	136
Czosnek	473	461	1562	539	261	206	148	808	398	504	411	6179	415	572	711	1304	84
Przetwory ogółem	18667	21447	19544	18038	16416	19502	17 477	23207	25798	24692	24819	245884	18849	26704	24586	26513	136
Mrożonki	3319	3304	3295	3492	3137	3488	3 237	5042	5348	4960	4546	46002	4652	4870	5086	4736	144
Susze	1148	1249	1177	1236	1225	1690	1 673	1935	3343	2426	2041	20045	2073	2640	2298	4844	411
Marynaty	1304	1504	1141	1201	906	1139	1 175	1395	1798	1993	1572	16177	1074	1075	1279	1143	100
Konserwy	3574	5824	3368	2696	2502	3458	2 672	4069	5361	6231	5698	48207	2604	3762	3529	4396	131
-kukurydza konserw.	1448	2590	994	615	759	1373	839	1724	2679	3168	2478	19529	939	1779	1397	1318	133
Koncentrat pomid.	6348	6143	7530	6262	5324	5285	4 698	6203	6181	5557	6919	72058	5218	10732	7946	6619	88
Warzywa ogółem	56322	70929	64182	48016	27432	18307	9 703	11654	22184	41863	49681	476926	51675	55599	65270	71861	112
Cebula	967	1626	1286	2128	2078	1488	588	781	1155	1106	859	14773	1124	2002	2938	1919	149
Kapusta	81	559	2928	565	171	7	182	583	291	66	54	5786	161	243	957	4641	158
Marchew	509	1280	1927	3295	3320	746	58	112	157	198	412	12312	1496	1523	2588	1921	100
Ogórki	5694	5995	1670	497	1128	2354	1 908	1064	2685	5310	5120	39560	5551	6258	4419	2269	136
Pomidory	21902	25110	21455	12600	7495	4902	2 571	3281	5726	13983	19739	160116	17957	17379	21510	21591	101
Papryka	7181	10145	9928	12978	7115	5361	764	469	2986	6264	6472	77742	7420	9382	9817	13047	131
Czosnek	567	674	1952	803	555	418	383	1152	741	900	841	9467	904	1303	1360	2055	105
Przetwory ogółem	19835	24162	22629	20129	18244	20585	17 673	24240	24658	23792	24745	258001	17919	24163	22923	24605	109
Mrożonki	2661	2493	2404	2430	2505	2615	2 433	3742	4007	3545	3485	34554	3302	3237	3542	3485	145
Susze	2732	3687	4139	3022	2881	3155	2 540	3073	3224	3216	2943	36968	2530	3147	3704	5446	132
Marynaty	1481	1581	1384	1431	1097	1410	1 312	1562	1930	2267	1785	18420	1227	1236	1242	1285	93
Konserwy	4470	7267	4626	4131	3486	4685	3 675	5578	6343	6740	7021	61401	3503	4144	3626	5027	109
-kukurydza konserw.	1486	2600	1047	641	804	1348	862	1680	2580	2974	2370	19200	937	1605	1257	1370	131
Koncentrat pomid.	5721	5943	7248	6115	5171	4774	4 392	5878	5614	4935	5768	66945	4613	9368	7113	5387	74

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2015 II	0,33	0,15	0,26	1,16	0,93	0,53	1,40	0,87	0,61	0,40
III	0,30	0,19	0,31	1,34	0,99	0,68	1,42	0,83	0,60	0,48
IV	0,29	0,21	0,44	1,12	1,12	0,71	1,42	0,84	0,58	0,47
V	0,39	0,31	0,42	0,93	0,92	0,68	1,51	0,92	0,75	0,51
VI	0,49	0,29	0,41	0,67	0,67	0,49	1,51	0,86	0,68	0,49
VII	0,46	0,23	0,44	0,67	0,51	0,50	1,47	1,09	0,65	0,44
VIII	0,41	0,25	0,35	0,76	0,58	0,58	1,59	0,89	0,71	0,45
IX	0,41	0,35	0,37	0,85	1,02	0,66	1,58	0,93	0,71	0,36
X	0,44	0,30	0,40	1,00	1,03	0,68	1,54	0,89	0,75	0,39
XI	0,42	0,29	0,37	1,15	0,74	0,58	1,50	0,86	0,76	0,37
XII	0,46	0,34	0,42	0,80	0,95	0,60	1,47	0,91	0,79	0,32
2015 I-XII	0,39	0,25	0,37	0,94	0,89	0,61	1,49	0,89	0,68	0,43
2016 I	0,39	0,36	0,40	0,91	0,98	0,84	1,47	0,90	0,73	0,47
II	0,39	0,36	0,37	1,16	0,99	0,79	1,35	0,87	0,80	0,38
III	0,40	0,36	0,39	1,20	1,19	0,85	1,35	0,86	0,78	0,34
IV	0,42	0,35	0,41	1,30	0,95	1,11	1,34	0,90	0,80	0,36
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2016</u> <u>III 2016</u>	106	98	104	108	80	130	100	104	103	105
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	146	168	93	116	85	157	94	107	138	77

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2015 I	0,70	0,53	0,81	0,67	-	-	10,58	-	-
II	0,71	0,67	0,87	0,66	-	-	10,94	-	-
III	0,77	0,79	1,09	0,69	10,47	-	10,47	12,45	-
IV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
X	1,24	1,14	1,34	0,92	-	-	3,35	4,32	4,25
XI	1,26	0,97	1,29	0,93	-	-	4,50	3,78	-
XII	1,26	0,94	1,32	0,92	-	-	6,17	4,76	-
2015 I-XII	1,11	1,09	1,43	0,85	3,82	1,68	5,20	4,71	2,72
2016 I	1,28	1,30	1,45	1,08	-	-	12,33	-	-
II	1,29	1,30	1,43	1,00	-	-	12,40	-	-
III	1,27	1,20	1,39	0,97	-	-	6,92	13,18	-
IV	1,32	1,14	1,36	0,97	-	-	4,55	6,90	-
V	1,28	1,06	1,46	0,98	-	-	2,96	3,67	-
VI	1,46	1,12	1,51	1,19	1,65	-	1,65	2,88	2,47
Wskaźnik zmian w %									
<u>VI 2016</u> <u>V 2016</u>	114	106	103	121	x	x	56	78	x
<u>VI 2016</u> <u>VI 2015</u>	100	68	71	123	75	x	85	98	114

^{xa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2015 V	3,47	10,60	3,45	2,95	3,41	5,04	2,14
VI	3,50	10,63	3,31	2,88	3,31	5,00	2,13
VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
IX	3,76	10,37	3,45	3,04	3,49	4,96	2,17
X	3,73	9,94	3,53	3,06	3,50	4,85	2,14
XI	3,77	9,95	3,51	3,10	3,57	4,84	2,14
XII	3,79	9,97	3,45	3,09	3,57	4,68	2,13
2015 I-XII	3,58	10,38	3,44	3,00	3,42	4,95	2,13
I	3,82	9,94	3,29	3,17	3,61	4,69	2,59
II	3,80	9,87	3,35	3,21	3,64	4,68	2,02
III	3,80	9,79	3,22	3,17	3,51	4,69	2,02
IV	3,73	9,81	3,20	3,15	3,48	4,63	2,06
V	3,71	9,76	3,21	3,16	3,48	4,69	2,03
Wskaźnik zmian w %							
<u>V 2016</u> IV 2016	99	99	100	100	100	101	99
<u>V 2016</u> V 2015	107	92	93	107	102	93	95

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2015 III	1,52	1,24	1,88	1,39	3,30	4,85	9,49	7,66	-	6,82	7,46
IV	1,54	1,52	2,47	1,39	3,44	5,30	11,77	8,23	-	6,40	7,37
V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
IX	2,20	1,94	2,40	1,87	5,37	4,97	5,16	4,14	3,72	4,10	7,79
X	2,19	1,85	2,33	1,83	4,93	5,09	5,69	5,51	4,73	4,36	7,64
XI	2,19	1,83	2,32	1,81	4,72	5,04	8,23	5,62	-	4,51	7,58
XII	2,20	1,83	2,25	1,80	4,66	5,02	8,59	6,61	-	4,36	7,65
2015 I-XII	2,07	1,64	2,45	1,72	4,35	5,02	9,19	5,99	4,18	5,05	7,54
I	2,24	1,93	2,34	1,88	4,66	5,34	10,53	7,51	-	5,60	7,64
II	2,31	2,00	2,42	1,89	4,62	5,30	12,18	7,43	-	6,08	7,47
III	2,31	1,97	2,39	1,89	4,59	5,48	14,32	7,69	-	7,08	7,41
IV	2,32	2,01	2,45	1,89	4,77	5,88	14,66	8,57	-	8,35	7,41
V	2,46	2,02	2,58	1,93	5,75	6,44	13,01	6,37	6,10	7,55	7,34
Wskaźnik zmian w %											
<u>V 2016</u> IV 2016	106	100	105	102	121	110	89	74	x	90	99
<u>V 2016</u> V 2015	132	105	81	133	151	122	81	97	99	141	100

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiori mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2015 III	5,50	14,85	8,52	9,32	8,40	10,45	3,76	6,30	9,14	4,11
IV	5,52	14,75	8,48	9,26	8,36	10,50	3,82	6,23	9,00	4,18
V	5,54	14,65	8,54	9,38	8,42	10,45	3,83	6,28	9,00	4,21
VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
IX	5,57	14,50	8,48	9,40	8,48	10,50	3,79	6,25	9,00	4,22
X	5,61	14,65	8,40	9,50	8,48	10,45	3,80	6,23	9,11	4,21
XI	5,62	14,55	8,48	9,36	8,40	10,45	3,80	6,23	8,97	4,19
XII	5,66	14,65	8,50	9,48	8,26	10,40	3,77	6,10	8,77	4,14
2015 I-XII	5,58	14,71	8,50	9,41	8,43	10,45	3,80	6,26	9,01	4,18
I	5,96	14,65	8,46	9,50	8,72	10,55	3,79	6,20	8,97	4,14
II	5,99	14,95	8,44	9,48	8,78	10,70	3,79	6,23	9,00	4,08
III	6,01	14,95	8,44	9,60	8,40	10,75	3,77	6,23	8,89	4,10
IV	5,99	15,00	8,38	9,68	8,50	10,80	3,75	6,30	8,91	4,09
V	6,01	15,15	8,46	9,74	8,56	10,75	3,74	6,35	9,00	4,05
Wskaźnik zmian w %										
<u>V2016</u> IV 2016	100	101	101	101	101	100	100	101	101	99
<u>V 2016</u> V 2015	108	103	99	104	102	103	98	101	100	96

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

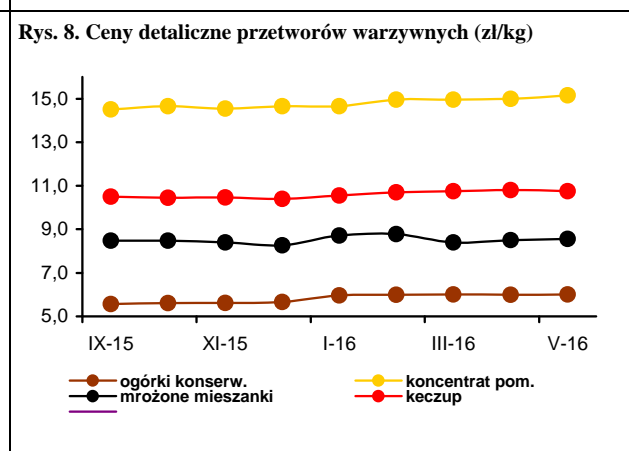
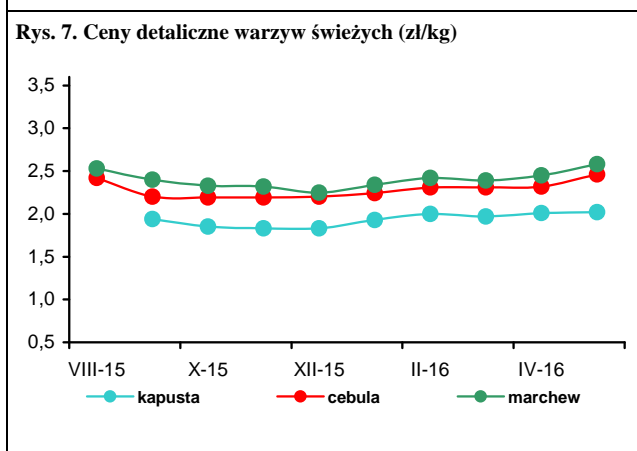
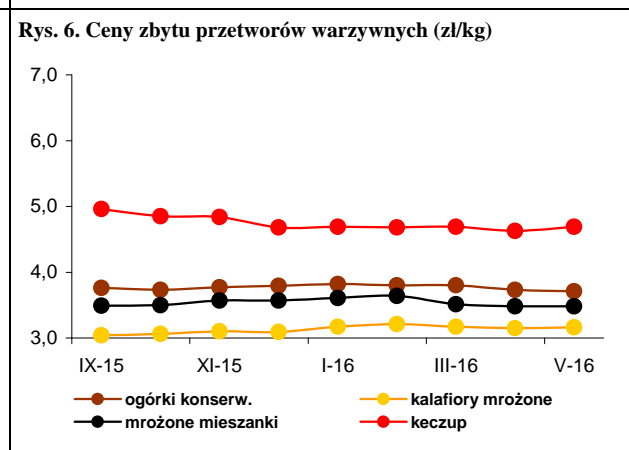
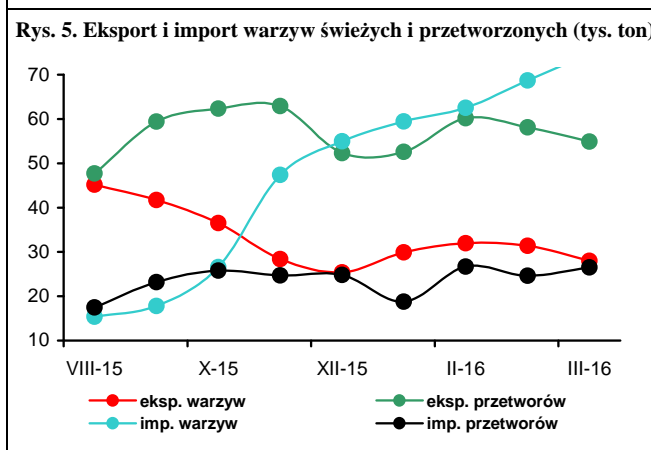
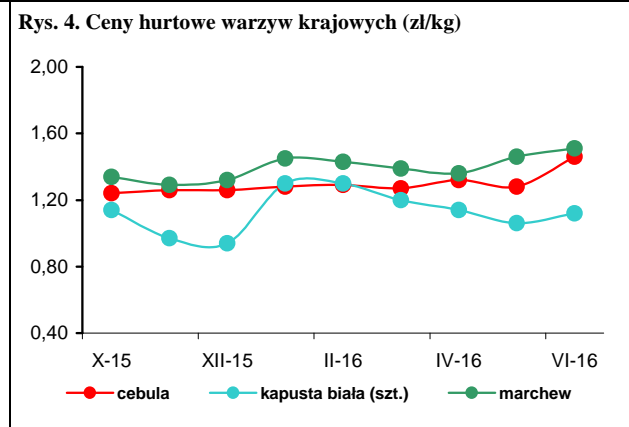
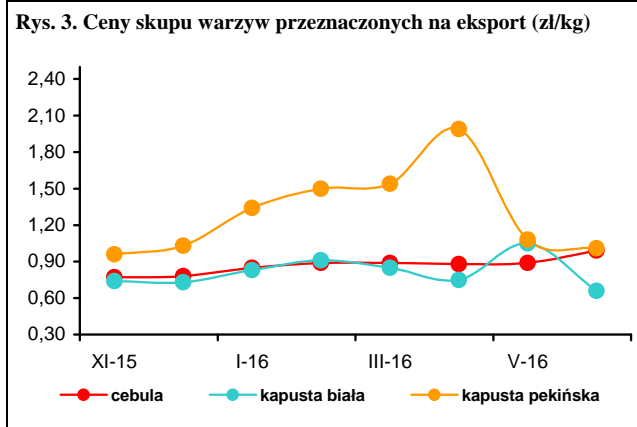
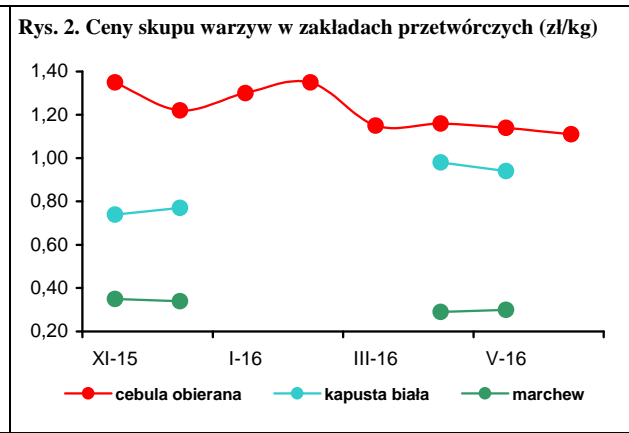
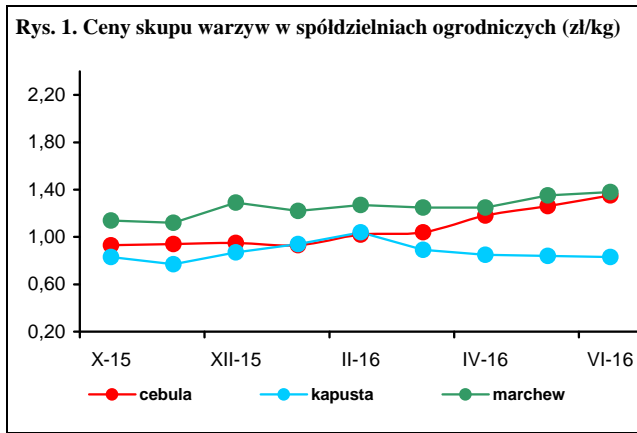
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiori
2014 XII	78	55	47	38	-	-
2015 I	65	68	45	46	-	-
II	68	72	55	44	48	52
III	79	85	85	42	-	-
IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-
IX	88	91	81	50	-	-
X	81	87	76	53	-	-
XI	79	80	75	48	-	-
XII	81	85	77	55	-	-
2016 I	85	88	78	51	-	-
II	87	89	79	54	65	-
III	89	91	80	55	70	-
IV	91	87	85	56	75	69

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

Irena Strojewska

W czerwcu 2016 r., w porównaniu z czerwcem poprzedniego roku, średnie ceny oferowane za jabłka na rynkach hurtowych były niższe o 38%, przez firmy eksportujące o 46%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 51%. Cena gruszek na rynku hurtowym (częściowo pochodzących z importu) obniżyła się o 17%, a w skupie w spółdzielniach ogrodniczych gruszki potaniały o 19%. Na rynkach hurtowych podrożały cytryny (o 74%), pomarańcze (o 23%),

truskawki (o 21%), mandarynki (o 10%) i banany (o 7%), a winogrona potaniały (o 17%). Zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia płaciły 0,23 zł/kg. W skupie do przetworstwa w wyniku mniejszej podaży o 32% wzrosły ceny skupu truskawek z szypułką do tłoczenia na sok, a odszypułkowanych owoców do mrożenia o 28% oraz o 6% porzeczek czerwonych. Niższe ceny producenci uzyskali za skupowane do przerobu czarne porzeczki (o 14%), a także za maliny letnie (o 4%) skupowane przez zakłady przemysłowe do mrożenia. W czerwcu br. w porównaniu z majem 2016 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych zmniejszyły się o 2%, w skupie na eksport o 5%, a oferowane przez zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia na sok o 4%. Truskawki na rynkach hurtowych potaniały o 62%, w skupie na eksport o 29%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 19%. Na rynkach hurtowych podrożały cytryny (o 14%), winogrona (o 12%), pomarańcze (o 11%) oraz mandarynki (o 10%). Nie zmieniły się ceny bananów.

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów w maju 2016 r. w relacji do maja 2015 r. zwiększyły się o 1,9%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 0,8%. Najbardziej zwiększyły się ceny owoców cytrusowych (o 12,4%), pestkowych (o 9,9%), jagodowych (o 1,5%) oraz bananów (o 1,1%). Spośród owoców świeżych jedynie jabłka potaniały o 14,2%, a banany o 0,3%. Przetwory owocowe były droższe o 4,1%, owoce suszone i orzechy o 2,0%, a ceny owoców mrożonych nie zmieniły się.

Produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w firmach średnich i dużych w kwietniu 2016 r. w relacji do kwietnia 2015 r. była większa o 21%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek zwiększyła się o 25%, pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych o 28%, a wytwarzanych z owoców cytrusowych

o 5%. Większa była także produkcja soków zagęszczonych (o 8%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 11%). Obniżyła się natomiast o 16% produkcja dżemów, a o 2% owoców mrożonych. W okresie I-IV 2016 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się w relacji do analogicznego okresu 2015 r. o 44% do 203,3 tys. ton. Większa była produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek (o 15%), pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 10%, cytrusowych o 3%, a także kompotów i owoców pasteryzowanych o 2%. Produkcja soków zagęszczonych zmniejszyła się o 46%, dżemów o 27%, a owoców mrożonych o 8%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych w maju 2016 r. były większe niż w maju 2015 r. o 15%, a pitnych soków pomarańczowych zmniejszyły się o 3%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z truskawek zwiększyły się o 4%, a z czarnych porzeczek obniżyły się o 3%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w kwietniu 2016 r. wobec kwietnia 2015 r. był większy o 43%, a przetworów owocowych o 10%. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało zwiększenie zagranicznej sprzedaży jabłek (o 44%) oraz gruszek (o 74%). W grupie przetworów owocowych do wzrostu eksportu przyczyniła się rosnąca sprzedaż mrożonek owocowych (o 9%), dżemów (o 11%) i przetworów puszkowanych (o 34%). W wyniku spadku cen eksportowych jabłek (o 19%) oraz gruszek (o 28%) wpływ z ich zagranicznej sprzedaży, zwiększyły się mniej niż wolumen (o 16% do 56,9 mln euro). Z powodu zwiększenia cen eksportowych skoncentrowanego soku jabłkowego i przetworów puszkowanych, wpływ z eksportu przetworów owocowych wzrosły bardziej niż wolumen sprzedaży (o 20% do 102,6 mln euro). Import owoców świeżych zmniejszył się o 3% do 100,8 tys. ton, głównie z powodu zmniejszonego przywozu owoców cytrusowych (o 23%), przy większym imporcie bananów (o 13%). Import przetworów owocowych zwiększył się o 10% do 29,9 tys. ton. W kwietniu br. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 3,4 mln euro, wobec ujemnego w wysokości 11,8 mln euro w kwietniu 2015 r. W miesiącach I-IV 2016 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami zmalało do 7,7 mln euro, z 54,7 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zwiększyła się o 8% do 582,8 mln euro, a importu zmniejszyła się o 1% do 590,5 mln

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2015 IV	1,39	3,65	-	-	-	-	-
V	2,01	4,49	9,13	-	-	-	-
VI	2,01	3,50	3,29	-	-	-	-
VII	2,02	-	3,91	4,00	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	3,00	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
X	1,13	2,17	-	-	-	-	2,66
XI	1,11	2,37	-	-	-	-	3,03
XII	1,10	2,37	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,34	2,80	3,52	3,88	4,02	1,73	2,23
2016 I	1,08	2,42	-	-	-	-	-
II	1,05	2,44	-	-	-	-	-
III	1,05	2,63	-	-	-	-	-
IV	1,03	2,63	-	-	-	-	-
V	1,01	2,74	5,46	-	-	-	-
VI	0,99	2,85	4,40	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VI 2016</u> V 2016	98	104	81	x	x	x	x
<u>VI 2016</u> VI 2015	49	81	134	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2015 IV	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	2,72	1,64	1,60	0,80	5,55	-	-	-	-
VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
X	0,51	-	-	-	-	10,15	-	-	-	1,73
XI	0,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	0,38	2,65	1,64	1,65	0,71	7,72	0,84	1,70	1,17	1,44
2016 I	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,24	-	1,17	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,23	3,49	2,16	1,69	0,69	5,32	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VI 2016</u> V 2016	96	x	185	x	x	x	x	x	x	x
<u>VI 2016</u> VI 2015	x	128	132	106	86	96	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jablka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2015 IV ^a	1,47	2,00	1,68	1,57	1,51	1,51	1,51	-	-	-	-	-
V ^a	1,80	2,45	2,05	1,95	1,88	1,89	1,89	-	-	-	-	-
VI ^a	1,68	2,50	2,00	1,79	1,75	1,76	1,77	-	-	4,52	6,50	-
VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
X	0,92	1,35	1,15	0,86	0,86	0,97	0,95	1,83	2,13	-	-	2,38
XI	0,94	1,41	1,26	0,93	0,91	0,98	0,94	2,00	2,50	-	-	-
XII	0,94	1,59	1,35	0,95	0,92	0,97	0,99	2,13	2,50	-	-	-
2015 I-XII	1,18	1,64	1,40	1,24	1,22	1,24	1,18	2,04	2,26	7,84	6,85	1,89
2016 I	0,93	1,54	1,35	0,90	0,89	0,95	0,98	2,17	2,50	-	-	-
II ^a	0,95	1,52	1,36	0,86	0,89	0,95	0,98	2,22	2,50	-	-	-
III ^a	0,88	1,41	1,35	0,89	0,87	0,94	0,98	-	-	-	-	-
IV ^a	0,85	1,33	1,13	0,78	0,81	0,84	0,84	-	-	-	-	-
V ^a	0,95	1,34	1,15	0,80	0,82	0,86	0,86	-	-	7,00	-	-
VI ^a	0,90	0,80	1,15	0,76	0,77	0,82	0,84	-	-	5,00	5,50	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>VI 2016</u> V 2016	95	60	100	95	94	95	98	x	x	71	x	x
<u>VI 2016</u> VI 2015	54	32	58	42	44	47	47	x	x	111	85	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2015 III	9 576	12 631	29 288	17 071	18 027	3 695	5 228
IV	9 610	11 510	22 786	9 033	16 573	3 522	4 819
V	13 166	10 110	25 290	5 556	15 282	2 567	4 814
VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
VIII	9 993	10 208	40 672	20 519	56 033	2 656	5 153
IX	21 674	11 123	37 539	44 874	32 899	3 285	4 733
X	28 297	10 847	31 794	84 478	19 268	3 140	4 897
XI	21 675	11 323	28 166	65 288	15 994	1 646	5 553
XII	15 820	14 309	26 532	12 968	14 084	1 483	4 627
2015 I-XII	170 371	131 006	360 027	315 266	413 129	34 449	54 576
2016 I	7 598	8 992	23 844	7 383	14 327	1 627	4 227
II	13 843	8 477	21 669	7 544	16 818	1 666	4 666
III	12 520	14 312	38 792	7 742	16 080	3 672	5 014
IV	12 056	12 112	29 131	9 733	16 287	3 090	5 326
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IV 2016</u> III 2016	96	85	75	126	101	84	106
<u>IV 2016</u> IV 2015	125	105	128	108	98	88	111

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015*												2016*				IV 2016	IV 2015
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	(%)	
	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony		
Owoce świeże	143 148	152 750	120 669	125 584	82 400	68 185	39 506	37 135	46 783	71 629	80 069	1 112 962	110 335	150 115	162 985	173 036	143	
Jablka	132 588	141 698	111 622	116 753	58 070	28 452	15 069	18 617	34 403	51 843	53 659	888 800	90 334	131 658	147 450	160 678	144	
Gruszki	1 802	2 819	2 055	859	452	286	499	2 314	3 425	4 196	3 377	27 204	6 495	6 150	4 864	3 576	174	
Truskawki	368	381	327	382	10 254	3 018	359	265	335	363	118	16 402	140	298	361	900	275	
Sliwki	5	46	63	24	184	347	2 902	2 567	445	34	8	6 631	9	22	19	15	24	
Maliny	289	360	282	203	147	4 907	4 382	5 109	1 045	330	144	17 858	179	124	98	255	90	
Wiśnie	-	-	-	-	851	8 345	3 068	97	30	-	43	12 476	126	198	169	183	x	
Przetwory owocowe	78 654	89 279	77 006	70 274	79 391	83 501	76 664	74 640	84 097	85 712	62 193	937 443	67 008	71 322	81 208	84 651	110	
Zagęszczony sok jabłkowy	27 990	30 069	25 007	21 164	22 456	22 895	17 406	16 968	29 013	30 255	17 729	289 739	19 045	17 954	20 527	23 420	94	
Truskawki w puszkach	614	676	723	653	620	695	895	642	680	733	585	8 104	702	804	961	1 008	139	
Wiśnie w puszkach	444	477	364	310	408	458	757	352	408	464	242	5 240	347	309	670	452	124	
Dżemy	2 389	2 355	1 987	1 972	2 485	2 858	2 864	3 479	2 839	2 581	2 314	30 172	2 213	2 505	2 941	2 214	111	
Mrożonki	30 951	35 993	30 887	30 371	32 284	34 534	33 263	30 456	28 640	28 767	19 556	363 930	27 563	29 690	32 042	33 653	109	
Owoce świeże	41 762	50 772	49 170	58 855	47 720	57 049	52 937	46 415	28 573	33 390	38 088	546 078	41 045	52 279	54 480	56 924	116	
Jablka	31 991	39 886	40 143	49 525	25 462	12 666	5 119	6 150	11 640	17 501	18 268	286 117	26 778	38 485	41 902	46 406	116	
Gruszki	888	1 866	1 428	517	241	195	295	1 207	1 792	2 051	1 686	14 423	2 743	3 010	2 422	1 794	126	
Truskawki	341	428	242	531	9 591	2 803	993	279	329	289	118	16 147	161	296	357	450	186	
Sliwki	8	94	109	41	156	256	1 668	1 610	358	28	9	4 347	18	34	32	24	22	
Maliny	594	711	621	424	498	7 338	8 843	13 893	3 402	1 238	533	39 270	631	372	273	585	94	
Wiśnie	-	-	-	-	597	4 978	1 819	69	29	-	48	7 568	116	174	141	181	x	
Przetwory owocowe	86 846	98 871	85 406	80 927	94 943	97 093	97 204	105 347	113 302	104 344	76 842	1 125 804	88 275	90 958	96 272	102 573	120	
Zagęszczony sok jabłkowy	22 751	25 211	21 372	18 181	19 189	19 087	15 311	16 354	31 448	32 423	20 068	265 009	22 623	20 617	23 613	27 262	128	
Truskawki w puszkach	875	927	1 106	932	888	945	1 163	845	1 020	1 012	796	11 339	985	1 244	1 264	1 478	134	
Wiśnie w puszkach	519	622	440	403	490	543	793	475	494	561	366	6 485	405	395	770	605	137	
Dżemy	3 782	3 871	3 130	3 099	4 068	4 381	5 241	7 620	5 424	4 742	3 873	52 340	4 055	3 508	4 083	3 666	117	
Mrożonki	36 713	43 314	37 191	36 640	37 321	39 093	41 298	40 520	38 040	35 593	25 326	446 083	35 720	36 477	36 669	40 506	109	

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015*												2016*				IV 2016 IV 2015 (%)
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	
Owoce świeże	112 642	121 764	103 455	104 324	105 591	144 506	152 263	99 135	106 669	117 468	137 473	1 434 047	116 837	112 759	105 592	100 829	97
Banany	32 707	33 523	32 018	33 180	24 668	31 730	33 974	23 423	33 264	34 845	32 549	377 312	26 993	36 120	34 167	36 300	113
Owoce cytrusowe	56 670	56 505	40 068	26 343	13 794	14 435	14 032	14 360	29 972	48 634	81 482	470 740	68 419	53 354	45 269	30 760	77
Brzoskwinie i nekt.	44	105	175	3 738	17 444	35 565	35 516	15 648	1 744	9	11	110 009	13	88	96	163	93
Winożrona	4 948	5 847	6 032	4 193	1 561	5 356	16 322	15 533	16 421	9 469	3 774	97 401	3 855	2 706	2 931	4 669	77
Arbuzy	472	1 416	2 561	10 285	28 522	36 662	31 786	7 423	1 077	659	306	121 475	306	321	1 391	3 725	145
Jabłka	965	2 134	2 163	3 095	3 610	3 464	2 186	1 515	3 780	1 983	757	26 415	490	652	1 134	1 663	77
Przetwory razem	33 589	36 036	27 229	23 614	26 759	34 703	30 396	37 282	31 860	33 373	30 609	379 227	32 799	24 321	29 722	29 884	110
Soki zagęszczone	19 685	18 858	14 053	10 447	13 455	13 780	12 649	16 261	13 882	14 514	12 583	180 968	18 964	9 208	12 534	12 927	92
-sok pomarańczowy	2 215	3 163	2 921	2 547	2 528	2 473	2 492	2 366	2 188	2 585	3 658	31 770	2 117	2 366	3 469	3 187	109
Mrożonki	3 411	2 916	3 085	3 227	3 583	7 917	6 693	8 222	4 981	4 816	4 098	55 377	3 367	3 607	4 615	4 864	158
Susze	1 103	1 647	947	684	794	590	1 212	1 920	2 176	2 715	1 843	16 903	784	843	891	913	96
Dżemy	893	1 034	910	627	710	851	1 073	1 086	880	995	862	10 501	995	895	874	832	91
Przetwory puszkow. -ananasy	8 189	11 464	8 137	8 562	8 085	11 439	8 679	9 616	9 654	10 154	11 004	113 464	8 495	9 686	10 598	10 142	125
-brzoskwinie	1 325	1 982	1 457	1 514	853	1 451	802	1 533	914	1 069	1 517	15 200	1 458	906	1 856	1 154	79
	2 141	2 448	1 382	1 349	1 449	1 695	1 627	2 085	1 817	2 794	2 791	22 964	1 007	2 067	2 301	1 472	107
Owoce świeże	95 585	110 737	97 239	101 142	90 697	103 319	109 125	93 179	104 893	105 394	109 684	1 217 782	96 559	94 890	95 933	104 585	108
Banany	24 118	27 762	24 856	23 079	17 398	19 825	19 566	14 663	18 622	17 240	16 796	244 634	18 947	25 444	25 377	26 798	108
Owoce cytrusowe	32 768	33 382	25 181	21 208	13 007	16 332	17 050	15 613	28 299	33 922	53 765	332 906	44 633	33 741	30 863	24 484	97
Brzoskwinie i nekt.	48	174	224	4 360	16 190	23 297	22 682	10 385	1 199	6	20	78 601	16	138	178	309	138
Winożrona	7 879	10 101	10 195	7 004	2 968	6 940	13 758	17 535	17 477	12 091	6 435	118 578	6 286	4 818	5 171	7 820	77
Arbuzy	495	1 091	1 963	6 252	9 225	6 888	6 586	1 616	394	355	224	35 382	224	279	849	2 190	112
Jabłka	735	1 176	1 192	1 996	2 714	2 152	1 091	870	1 187	1 250	612	15 597	442	492	788	1 198	101
Przetwory razem	42 328	56 598	49 139	49 262	56 117	62 929	54 869	67 879	61 775	58 963	54 108	659 074	52 443	38 855	55 730	51 507	105
Soki zagęszczone	11 720	14 729	16 298	13 200	16 055	17 215	14 341	18 110	15 808	16 346	16 142	183 786	21 163	11 924	15 605	16 183	99
-sok pomarańczowy	3 951	5 916	5 373	4 759	4 526	4 316	4 706	4 100	3 851	4 502	6 516	57 128	3 877	3 922	5 860	5 571	104
Mrożonki	5 546	6 367	6 034	6 453	6 057	14 671	11 034	13 323	8 928	8 427	7 012	98 378	6 124	6 593	8 335	8 341	138
Susze	4 684	4 591	4 076	2 860	3 099	2 297	3 927	6 422	7 579	8 672	5 615	58 295	2 883	3 237	2 791	3 548	87
Dżemy	1 385	1 758	1 694	1 031	1 473	1 455	1 805	1 785	1 500	1 540	1 434	17 928	1 265	1 269	1 533	1 361	80
Przetwory puszkow. -ananasy	18 495	28 869	20 743	25 528	29 124	26 931	23 598	27 838	27 379	23 564	23 556	296 336	20 506	15 618	26 983	21 669	104
-brzoskwinie	1 376	2 151	1 648	1 664	1 082	1 593	978	1 770	1 128	1 350	1 895	17 487	1 639	1 074	2 104	1 311	80
	1 689	2 024	1 216	1 073	1 248	1 180	1 287	1 701	1 415	2 355	2 299	18 695	840	1 604	1 803	1 239	102

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2015 III	0,28	0,66	1,12	0,67	1,98	-	1,09	0,74	0,84	1,37	1,30
IV	0,36	0,69	0,74	0,75	2,20	-	1,10	0,80	0,85	1,53	1,21
V	0,42	0,60	1,39	1,05	2,09	-	1,11	0,77	0,86	1,43	1,30
VI	0,44	0,53	0,94	0,71	3,39	0,70	1,08	0,82	0,85	1,43	1,20
VII	0,45	0,68	0,93	0,51	1,50	0,60	1,14	0,71	0,83	1,36	1,19
VIII	0,34	0,59	2,76	0,57	2,02	0,59	1,18	0,79	0,88	1,30	1,05
IX	0,33	0,52	1,05	0,35	2,72	0,71	1,29	0,79	0,96	1,32	1,35
X	0,34	0,52	0,98	1,00	3,26	0,94	1,15	0,72	1,08	1,50	1,21
XI	0,34	0,49	0,80	0,35	3,75	-	1,13	0,69	1,07	1,38	1,21
XII	0,34	0,50	1,00	-	3,70	1,11	1,30	0,69	1,13	1,36	1,51
2015 I-XII	0,32	0,53	0,98	0,52	2,20	0,61	1,14	0,75	0,91	1,40	1,24
2016 I	0,30	0,42	1,15	1,45	3,53	0,92	1,19	0,81	1,19	1,40	1,17
II	0,29	0,49	0,99	0,68	2,99	0,88	1,19	0,70	1,15	1,55	1,28
III	0,28	0,50	0,99	0,61	2,79	0,84	1,09	0,62	1,15	1,31	1,15
IV	0,29	0,50	0,50	0,75	2,29	0,98	1,12	0,71	1,16	1,47	1,34
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IV 2016</u> III 2016	104	100	51	123	82	117	103	115	101	112	117
<u>IV 2016</u> IV 2015	81	72	68	100	104	x	102	89	136	96	111

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2015 V	2,15	1,95	2,20	2,15	1,95	3,31	11,58	-	-	-	4,59	5,33	4,66	3,75	10,54
VI	2,35	2,30	2,38	2,37	2,36	3,31	3,81	-	6,91	-	4,45	6,48	4,80	3,85	14,82
VII	2,39	-	-	-	-	3,41	5,14	3,61	7,04	2,38	4,26	7,32	5,40	4,56	11,74
VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
X	1,65	1,64	1,69	1,63	1,64	2,93	12,41	-	-	-	4,18	7,80	6,86	4,80	5,41
XI	1,64	1,62	1,65	1,63	1,62	2,85	-	-	-	4,01	3,91	6,79	5,51	5,01	6,35
XII	1,54	1,52	1,55	1,54	1,55	2,83	-	-	-	-	3,92	6,50	4,60	4,01	8,86
2015 I-XII	1,70	1,57	1,64	1,62	1,59	2,98	8,38	3,33	7,66	2,76	4,36	6,19	5,18	4,16	9,07
2016 I	1,50	1,52	1,54	1,56	1,52	2,79	-	-	-	-	4,50	6,59	4,39	3,66	10,29
II	1,49	1,50	1,51	1,55	1,48	2,87	-	-	-	-	4,81	6,55	4,44	3,66	10,80
III	1,44	1,42	1,47	1,48	1,45	2,82	-	-	-	-	4,95	6,35	4,62	3,72	11,82
IV	1,42	1,41	1,45	1,47	1,40	3,00	-	-	-	-	4,95	6,93	4,31	5,25	10,25
V	1,49	1,45	1,49	1,51	1,48	2,95	12,04	-	-	-	4,73	9,90	4,84	4,27	11,01
VI	1,46	1,44	1,47	1,48	1,46	3,18	4,61	5,83	7,92	-	4,75	11,29	5,27	4,72	12,29
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VI 2016</u> V 2016	98	99	99	98	99	108	38	x	x	x	100	114	109	111	112
<u>VI 2016</u> VI 2015	62	63	62	62	62	83	121	x	x	x	107	174	110	123	83

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2015	III	8,37	8,87	2,00	2,57
	IV	8,17	9,10	1,97	2,63
	V	8,13	9,07	2,00	2,67
	VI	8,30	9,07	1,97	2,66
	VII	8,27	9,00	1,99	2,69
	VIII	8,30	9,03	2,00	2,63
	IX	8,27	9,17	1,99	2,61
	X	8,07	8,90	2,08	2,64
	XI	8,10	8,67	2,14	2,62
	XII	8,07	8,37	2,18	2,59
2015	I-XII	8,23	8,89	2,03	2,62
2016	I	8,30	8,60	2,22	2,59
	II	8,20	9,03	2,27	2,60
	III	8,03	9,23	2,25	2,59
	IV	7,97	9,47	2,26	2,59
	V	7,90	9,47	2,30	2,60
Wskaźniki zmian cen (%)					
V 2016 IV 2016		99	100	102	100
V 2016 V 2015		97	104	115	97

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2015	III	2,03	5,04	-	-	-	-	12,15	5,53	4,36	5,54	5,70
	IV	2,36	5,49	-	-	-	-	13,13	5,50	4,49	5,77	5,89
	V	3,00	6,24	-	32,57	13,90	-	13,05	5,25	4,64	6,53	5,99
	VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	-	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45
	VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	17,16	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56
	VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	17,46	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58
	IX	2,99	4,97	3,80	-	-	18,82	6,42	4,48	5,87	10,0	8,64
	X	2,81	4,74	4,64	-	-	-	7,04	4,68	5,81	8,52	8,23
	XI	2,70	4,84	-	-	-	-	8,44	4,50	5,50	7,34	6,43
	XII	2,66	4,89	-	-	-	-	11,48	4,40	4,77	7,08	4,98
2015	I-XII	2,74	5,45	4,58	18,88	9,47	17,82	10,91	4,91	5,05	7,31	6,58
2016	I	2,64	5,09	-	-	-	-	12,71	4,79	4,73	7,55	5,23
	II	2,65	5,09	-	-	-	-	13,46	5,38	4,64	7,67	5,68
	III	2,62	5,21	-	-	-	-	14,34	5,54	4,60	7,90	6,18
	IV	2,60	5,29	-	-	-	-	13,65	5,50	4,86	8,18	6,30
	V	2,58	5,47	-	-	14,72	-	12,59	5,31	5,08	10,94	6,06
Wskaźniki zmian cen (%)												
V 2016 IV 2016		99	103	x	x	x	x	92	97	105	134	96
V 2016 V 2015		86	88	x	x	106	x	96	101	109	168	101

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
201 III	13,31	3,73	4,40	16,30	7,40	6,25
IV	13,53	3,72	4,42	15,82	7,52	6,25
V	13,58	3,74	4,40	15,98	7,54	6,22
VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
IX	13,31	3,63	4,35	15,84	8,04	6,16
X	13,25	3,67	4,35	15,88	8,14	6,16
XI	13,31	3,67	4,28	16,00	8,26	6,14
XII	13,28	3,63	4,28	15,70	8,26	6,06
201 I-XII	13,39	3,69	4,37	16,00	7,78	6,20
201 I	13,17	3,66	4,32	15,74	8,38	6,16
II	13,31	3,65	4,33	15,72	8,40	6,26
III	13,19	3,63	4,29	15,84	8,42	6,14
IV	13,25	3,65	4,28	15,64	8,44	6,16
V	13,14	3,62	4,27	15,88	8,40	6,21
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>V 2016</u> IV 2016	99	99	100	102	100	101
<u>V 2016</u> V 2015	97	97	97	99	111	100

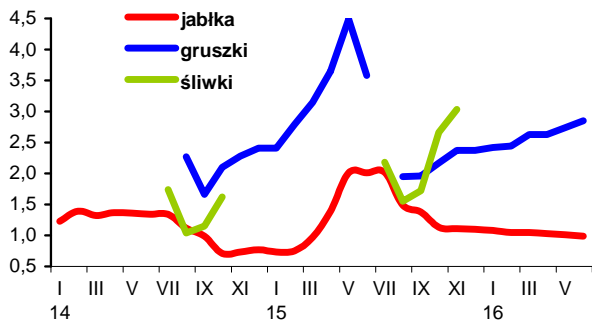
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

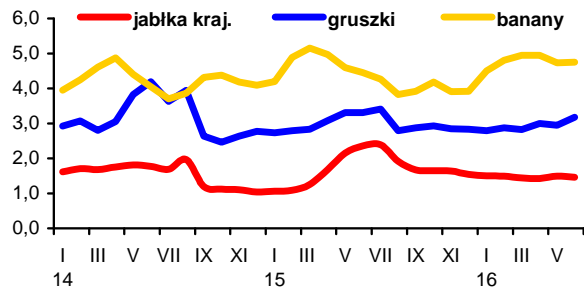
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2014 XI	55	72	-	51	48	-
XII	56	66	-	49	47	-
2015 I	49	68	-	57	54	-
II	55	70	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	68	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48
X	73	72	-	45	58	-
XI	68	70	-	40	54	-
XII	59	73	-	50	54	-
2016 I	57	75	-	51	58	-
II	51	77	-	59	73	-
III	48	74	-	65	82	-
IV	49	72	-	69	87	-
V	51	73	-	72	89	-
VI	53	75	81	75	90	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

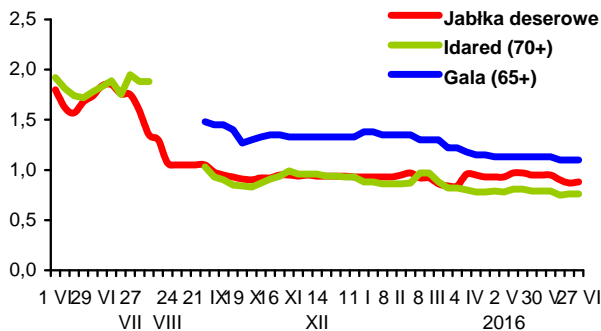
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2014 - 2016 r. (zł/kg)

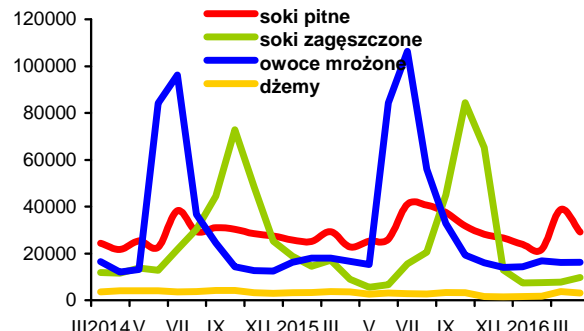
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2014 -2016 (zł/kg)

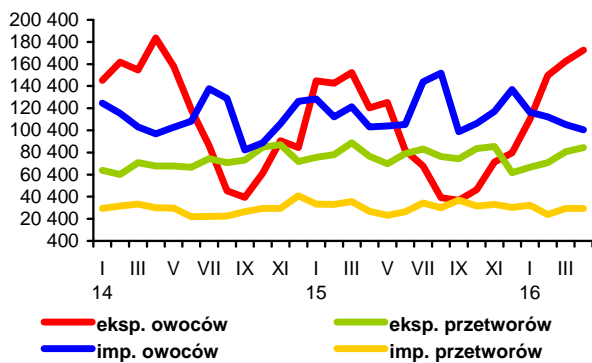
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od VI 2015 r. do VI 2016 r. (zł/kg)

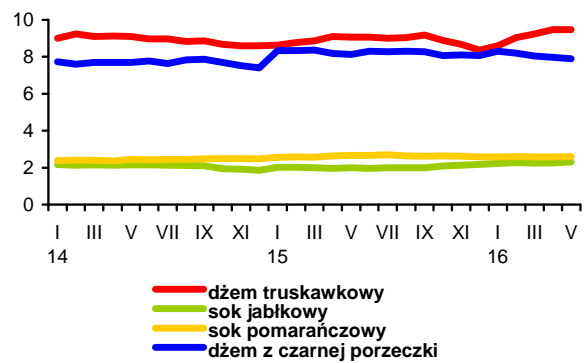
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2014 - 2016 r. (tony)

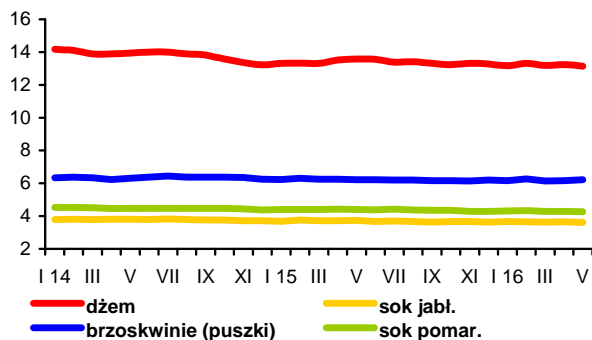
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2014 - 2016 r. (tony)

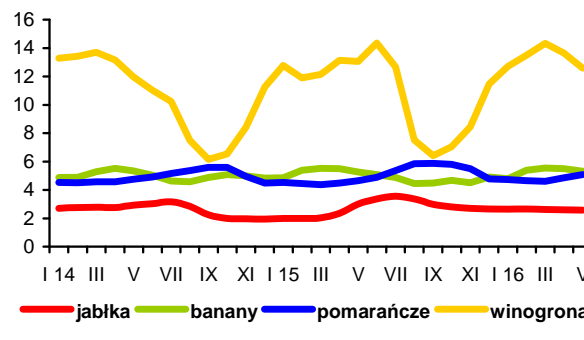
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Na światowych giełdach towarowych w czerwcu ceny artykułów mlecznych były od kilku do kilkunastu procent wyższe niż w maju. Na giełdach europejskich chude mleko w proszku podrożało do 1694 EUR/t, a pełny proszek mleczny do 2029 EUR/t, tj. o 7-9%. Ceny masła wzrosły o 5% do 2529 EUR/t. Na giełdzie w Chicago ceny sera Cheddar podniosły się o 13% do 3275 USD/t (2906 EUR/t). Światowe ceny artykułów mlecznych są wyraźnie niższe niż przed rokiem, wskutek nadpodaży spowodowanej wzrostem globalnej produkcji, przy utrzymującym się rosyjskim embargu i osłabieniu popytu na przetwory mleczne w Chinach. W I półroczu br. średni poziom cen trwałych produktów mlecznych wg notowań europejskich był o 18-24% niższy niż w I półroczu 2015 r. Również na giełdach pozaeuropejskich artykuły mleczne znacząco potaniały, z wyjątkiem wzrostu cen masła na giełdzie w Chicago (o ok. 20%), pod wpływem zwiększonego spożycia spowodowanego zakazem stosowania tłuszczów trans (zawartych przede wszystkim w utwardzonych tłuszczach roślinnych).

Pod wpływem dekonjunkury na światowym rynku krajowi producenci i przetwórcy mleka nadal uzyskują niskie ceny. Ceny mleka surowego, wobec zwiększającego się skupu, spadły w maju do 100,19 zł/hl, tj. o 2,1% w porównaniu z kwietniem i o 11,0% w stosunku do maja ubiegłego roku. W pierwszych pięciu miesiącach br. przeciętny poziom cen skupu mleka wyniósł 105,76 zł/hl i był o 10,6% niższy niż w analogicznym okresie 2015 r. Mimo to średni poziom targowiskowych cen krów dojnych wzrósł o 2,5% do 3138 zł/szt., przy niewielkim spadku cen jałówek 1-roczych (o 0,7% do 1959 zł/szt.).

Ceny zbytu przetworów mlecznych obniżyły się średnio o ok. 0,5% w porównaniu z kwietniem. Zmniejszyła się dynamika spadku cen produktów trwałych. Ceny masła w blokach obniżyły się o 1,3%, a masła konfekcjonowanego i masła z dodatkiem oleju o 0,8-1,0%. Sery dojrzewające potaniały o 0,9-1,1%. Najmniej w grupie produktów trwałych zmalały ceny pełnego mleka w proszku (o 0,3%), przy minimalnym wzroście cen chudego proszku mlecznego (o 0,1%). Najgłębsze były spadki cen mleka UHT (o 1,1-4,3%) oraz mleka skondensowanego (o 2,0%). Potaniało również świeże mleko w folii (o 0,5-1,2%), śmietana (o 0,4-1,3%) oraz twarogi i serki twarogowe (o 0,1-0,8%). Podrożał natomiast jogurt owocowy (o 1,1%), serki homogenizowane (o 0,3-1,0%) oraz świeże mleko tuste w kartonie (o 0,5%). Nie zmieniły się tylko ceny jogurtu naturalnego i półtłustego mleka świeżego w kartonie.

W okresie styczeń-maj br. przeciętny poziom cen zbytu przetworów mlecznych był o ok. 6% niższy niż przed rokiem, na czym zaważył spadek cen serów dojrzewających (o 12-14%), pełnego i chudego mleka w proszku (o 10-13%), masła w kostkach i w blokach (o 7-8%) oraz mleka UHT (o 6-12%).

Ceny detaliczne przetworów mlecznych spadły w maju średnio o 0,1%. Potaniały twarogi (o 0,7%), sery dojrzewające i topione (o 0,5%), chude mleko świeże (o 0,3%), mleko zagęszczone i w proszku oraz śmietana (po 0,1%). Podrożały natomiast jogurty (o 0,9%) oraz pełne mleko świeże (o 0,3%). Ceny innych przetworów mlecznych pozostały na poziomie kwietnia. W pierwszych pięciu miesiącach br., w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., przeciętny poziom cen detalicznych artykułów mlecznych obniżył się o 3,4%, a masła o 7,9%.

Skup mleka nadal rośnie, mimo niskich cen płaconych dostawcom. W maju skupiono 981,5 mln l mleka, tj. o 4,2% więcej niż w kwietniu i o 1,7% więcej niż przed rokiem. Od stycznia do maja br. rolnicy dostarczyli ok. 4,6 mld l mleka, tj. o ponad 7% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W efekcie zwiększającego się skupu mleka rośnie produkcja przetworów mlecznych, przede wszystkim trwałych. W pierwszych

**Jadwiga
Seremak-Bulge**

Teresa Zdziarska

czterech miesiącach br., w porównaniu z tym samym okresem 2015 r., produkcja chudego mleka w proszku wzrosła o 18%, a pełnego proszku mlecznego o 14%, mimo znacznie mniejszego eksportu i niskich cen transakcyjnych. Wyraźnie wzrosła też produkcja masła i tłuszczów mlecznych (o 17%), mleka płynnego przetworzonego, łącznie z mlekiem „przerzutowym” (o 10%) oraz serów dojrzewających (o 9%), z uwagi na duży eksport tych produktów, a także wzrost krajowego popytu na masło i sery. W mniejszym stopniu zwiększono produkcję serów topionych, fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty oraz serwatki (o 4-7%). Ograniczono natomiast produkcję mleka i śmietany zagęszczonej (o 12%), serów pleśniowych i proszkowanych (o 6%), a także śmietany i jogurtów (o 2-4%).

Wzrost produkcji przyczynił się do zwiększenia zapasów trwałych przetworów mlecznych u producentów. Według GUS zapasy mleka w proszku w końcu I kwartału br. były o 70% większe niż przed rokiem. Zapasy masła zwiększyły się o 51%, a serów podpuszczkowych dojrzewających o 25%.

Eksport przetworów mlecznych w okresie styczeń-kwiecień br. zmniejszył się do ok. 1,27 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, tj. o 4% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., głównie za sprawą spadku wywozu mleka w proszku (o 25%) oraz jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 16%). Zmniejszyła się również sprzedaż zagraniczna lodów i suszonej serwatki (o 6-7%). Zwiększono natomiast eksport mleka płynnego i śmietany (o 17%), masła (o 10%), kazeiny (o 6%) oraz serów i twarogów (o 4%). Wpływy z eksportu przetworów mlecznych zmniejszyły się o 13% do 483,2 mln EUR.

Import w analizowanym okresie zwiększył się o 10% do ok. 557 mln l w ekwiwalencie mleka surowego, o czym zdecydował wzrost przywozu jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 53%) oraz mleka zagęszczonego i w proszku (o 30%). Zwiększono również import serów i twarogów, lodów oraz kazeiny. Zmniejszono natomiast przywóz mleka płynnego i śmietany, masła oraz serwatki. Wartość importu przetworów mlecznych wzrosła o 5% do 258,3 mln EUR.

W konsekwencji pogorszyło się saldo handlu zagranicznego branży mleczarskiej. Ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w pierwszych czterech miesiącach 2016 r. zmniejszyła się do ok. 716 mln l w przeliczeniu na mleko surowe, tj. o 13% w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego. Wartość dodatniego salda wymiany handlowej, w wyniku spadku cen transakcyjnych, obniżyła się o 27% do 224,8 mln EUR.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2015 I-XII	10 558,4	113,40	.
2015 IV	884,9	116,43	118,17
V	965,0	112,52	115,01
VI	943,7	110,40	112,17
VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
IX	872,2	108,79	111,98
X	871,7	112,03	116,01
XI	819,8	113,20	116,49
XII	868,1	112,89	117,52*
2016 I	886,9	111,80	114,76
II	854,5	109,54	112,60
III	921,5	105,89	110,45
IV	947,1	102,35	105,16
V	981,5	100,19	102,76
Wskaźnik zmian w %			
<u>V 2016</u> <u>IV 2016</u>	104,2	97,9	97,7
<u>V 2016</u> <u>V 2015</u>	101,7	89,0	89,3

Źródło: Dane GUS i ZSRIR. * cena uwzględnia premie wypłacone dostawcom.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2013 I-XII	3 025,1	108,3	45,6	433,7	350,6	170,1	405,2	310,7
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2015 ^a III	250,2	12,6	3,2	39,3	31,0	15,4	41,2	22,1
IV	247,9	14,2	4,1	35,1	29,6	15,2	33,4	25,6
V	258,7	16,3	3,8	35,9	33,7	16,3	35,7	25,3
VI	251,9	16,7	2,8	35,0	33,9	14,7	34,2	25,7
VII	265,9	15,4	3,7	37,2	31,3	15,9	34,1	27,9
VIII	260,5	12,9	2,9	33,6	29,5	16,1	33,7	27,6
IX	249,5	12,5	4,0	32,7	27,1	14,8	34,0	26,3
X	252,4	12,1	3,1	32,7	28,0	17,1	35,6	26,1
XI	249,8	8,5	3,3	31,2	26,0	15,2	35,9	25,8
XII	264,8	13,3	4,2	28,8	28,2	17,4	33,7	26,3
2016 ^a I	251,7	14,1	3,8	33,0	26,3	19,3	34,7	26,1
II	244,2	13,2	3,6	33,9	25,8	15,5	36,7	25,2
III	278,8	15,6	3,8	34,6	29,6	18,8	39,1	25,9
IV	267,3	17,5	3,0	32,6	28,5	19,0	35,8	24,6
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>IV 2016</u> <u>III 2016</u>	95,9	111,7	78,9	94,3	96,3	100,9	91,5	95,0
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	107,8	123,0	72,9	92,8	96,2	124,4	107,0	96,0

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2015 III	1,93	2,01	8,79	11,74	14,48	15,71	0,96	5,61	10,05	12,90
IV	1,92	1,99	8,29	11,65	13,94	15,44	0,95	5,60	10,03	12,39
V	1,91	1,90	8,08	11,39	13,40	14,86	0,95	5,59	9,96	11,92
VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX	1,89	1,80	7,50	10,49	13,40	14,84	0,86	5,53	9,92	11,40
X	1,89	1,81	7,74	10,79	13,89	15,05	0,85	5,54	9,92	11,71
XI	1,89	1,81	7,78	10,88	13,93	15,24	0,84	5,53	9,89	11,96
XII	1,90	1,80	7,58	10,82	13,89	15,19	0,84	5,53	9,82	11,87
2016 I	1,89	1,83	7,47	10,78	13,63	14,95	0,89	5,51	9,93	11,62
II	1,89	1,82	7,41	10,68	13,23	14,63	0,89	5,49	9,90	11,32
III	1,87	1,80	7,35	10,55	12,67	14,26	0,89	5,43	9,83	11,00
IV	1,87	1,80	7,29	10,11	12,29	13,82	0,88	5,42	9,84	10,50
V	1,86	1,78	7,30	10,08	12,13	13,71	0,89	5,36	9,83	10,38
VI ^a	1,71	1,70	7,03	8,75	11,41	12,78	.	5,10	8,97	10,05
Wskaźnik zmian w %										
<u>V 2016</u> IV 2016	99,5	98,9	100,1	99,7	98,7	99,2	101,1	98,9	99,9	98,9
<u>V 2016</u> V 2015	97,4	93,7	90,3	88,5	90,5	92,3	93,7	95,9	98,7	87,1

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 20-26 VI 2016 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2015 III	2,68	2,93	16,92	3,38	4,28	0,73	1,25	1,69	14,08	19,93
IV	2,69	2,92	16,79	3,37	4,26	0,73	1,24	1,69	14,13	19,76
V	2,65	2,91	16,96	3,38	4,21	0,73	1,24	1,68	13,98	19,33
VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
IX	2,59	2,85	17,19	3,38	3,96	0,71	1,20	1,67	14,14	18,41
X	2,59	2,83	17,11	3,38	3,97	0,71	1,20	1,65	14,05	18,33
XI	2,57	2,77	16,98	3,38	3,98	0,72	1,20	1,67	14,08	18,26
XII	2,54	2,80	16,79	3,35	3,98	0,72	1,20	1,65	13,94	17,98
2016 I	2,54	2,80	16,85	3,37	3,96	0,72	1,19	1,67	13,88	17,85
II	2,51	2,76	17,00	3,37	3,96	0,72	1,19	1,65	13,81	17,80
III	2,51	2,75	17,04	3,36	3,90	0,72	1,19	1,65	13,87	17,53
IV	2,48	2,71	16,92	3,38	3,84	0,72	1,18	1,64	13,83	17,33
V	2,48	2,72	17,00	3,37	3,82	0,72	1,19	1,63	13,69	17,11
Wskaźnik zmian w %										
<u>V 2016</u> IV 2016	100,0	100,4	100,5	99,7	99,5	100,0	100,8	99,4	99,0	98,7
<u>V 2016</u> V 2015	93,6	93,5	100,2	99,7	90,7	98,6	96,0	97,0	97,9	88,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

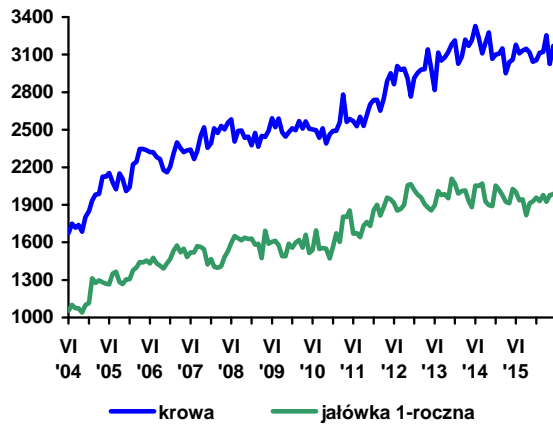
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2015 I-XII	141,3	221,5	40,8	512,3	101,2	103,4	75,3	13,6	209,5	38,8
2015 III	13,8	18,0	3,1	47,7	10,3	6,7	5,8	1,0	18,3	3,6
IV	14,5	17,8	3,3	41,3	7,9	8,5	4,9	0,9	14,9	3,7
V	13,1	18,4	3,6	41,3	8,2	10,3	5,7	0,8	13,9	3,1
VI	10,7	19,3	3,8	44,5	8,2	9,0	6,0	1,0	16,3	3,2
VII	14,6	19,9	3,0	44,8	8,8	9,1	7,0	0,9	19,3	2,8
VIII	13,5	18,5	3,0	44,1	7,8	8,4	6,5	1,3	20,5	3,3
IX	10,8	20,1	3,1	43,4	8,0	7,3	6,8	1,5	21,9	3,0
X	7,7	19,5	2,5	49,2	8,1	8,9	7,4	1,4	17,3	3,2
XI	7,9	19,0	3,2	43,4	7,7	8,2	7,0	1,3	16,1	3,7
XII	10,9	17,7	3,1	45,7	7,2	10,3	5,6	1,1	17,2	3,3
2016 I	10,9	17,2	2,8	32,5	7,8	11,7	5,6	0,9	17,3	3,4
II	8,2	17,9	4,9	48,2	8,1	9,9	5,7	1,0	8,5	3,6
III	8,7	19,6	4,3	51,7	9,0	11,3	6,5	0,8	14,0	6,7
IV	11,2	17,2	5,0	50,0	6,3	8,5	6,4	1,0	18,5	6,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>IV 2016</u> <u>III 2016</u>	128,3	87,7	116,8	96,9	70,7	74,7	98,6	115,4	132,4	97,4
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	77,2	96,6	151,6	121,3	79,8	99,0	129,2	103,6	124,5	177,0

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

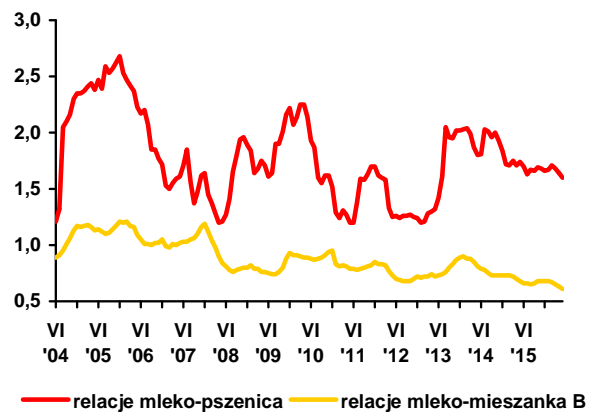
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2015 I-XII	1 976	2 678	2 927	502	1 097	2 304	3 456	3 543	408	1 330
2015 III	1 996	2 734	3 166	553	1 069	2 425	3 647	3 670	392	1 359
IV	2 163	2 684	3 026	551	1 126	1 979	3 707	3 825	394	1 346
V	2 078	2 766	2 931	557	1 150	2 004	3 591	3 542	443	1 318
VI	2 076	2 733	2 957	551	1 123	2 202	3 711	3 660	402	1 323
VII	1 992	2 607	2 942	498	1 076	2 476	3 252	3 696	398	1 281
VIII	2 036	2 635	2 943	441	1 093	2 820	3 375	3 477	411	1 244
IX	1 927	2 583	2 895	461	1 125	2 612	3 260	3 300	334	1 268
X	1 775	2 644	2 883	439	1 121	2 642	3 319	3 434	455	1 241
XI	1 998	2 756	2 924	460	1 116	2 319	3 534	3 576	455	1 437
XII	1 985	2 734	2 922	438	1 119	2 044	3 525	3 654	464	1 339
2016 I	1 881	2 632	2 897	470	1 130	1 860	3 191	3 645	455	1 327
II	1 924	2 502	2 618	426	1 065	2 109	3 103	3 391	475	1 228
III	1 783	2 482	2 545	357	1 073	1 773	3 014	3 479	405	1 143
IV	1 689	2 464	2 494	350	1 197	2 216	3 399	3 466	331	1 178
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2016</u> <u>III 2016</u>	94,7	99,3	98,0	98,0	111,6	125,0	112,8	99,6	81,7	103,1
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	78,1	91,8	82,4	63,5	106,3	112,0	91,7	90,6	84,0	87,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

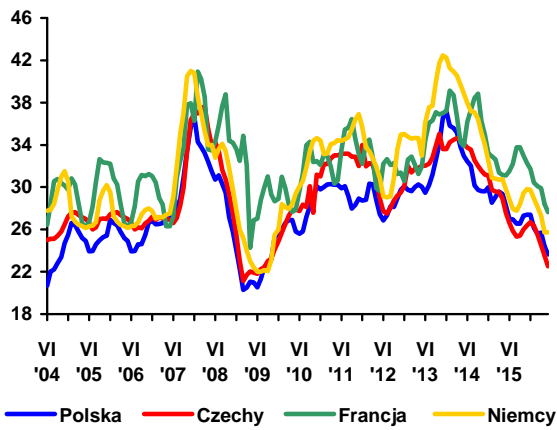
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

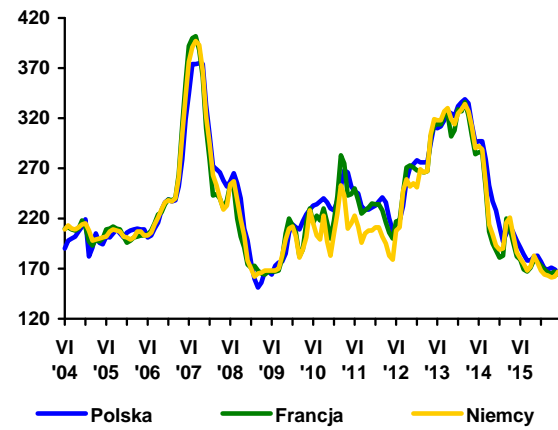
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

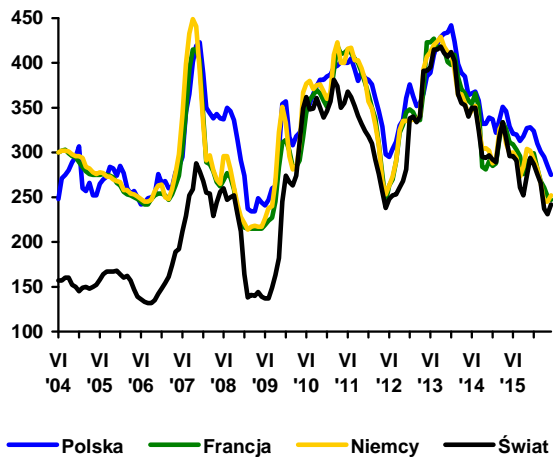
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

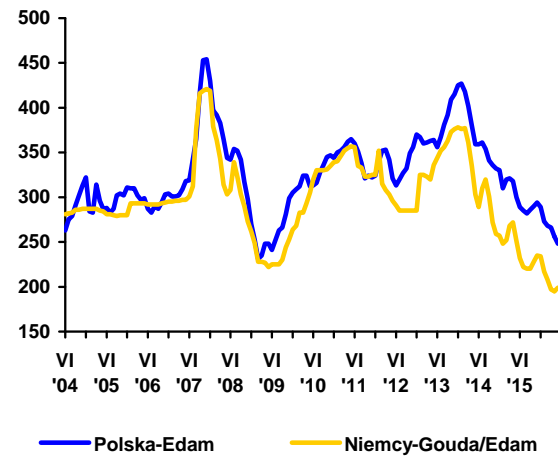
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Zgodnie z przewidywaniami OECD-FAO produkcja wołowiny w krajach rozwijających wzrosnie do 2025 r. o ok. 20%, o czym zdecydowanie wzrost produkcji przede wszystkim w Argentynie, Brazylii, Indiach i Chinach. W krajach rozwiniętych produkcja wołowiny w tym czasie wzrosnie zaledwie o 7%, co będzie uwarunkowane przede wszystkim wzrostem produkcji w Ameryce Północnej, Federacji Rosyjskiej i krajach przechodzących transformację gospodarczą. Zmniejszy się natomiast produkcja tego gatunku mięsa w UE na skutek zmniejszenia pogłowia krów oraz niskiej opłacalności produkcji. Jednocześnie wzrosnie konsumpcja wołowiny zarówno w krajach rozwiniętych (o ok. 6%) jak i rozwijających się (o ok.

21%), choć nadal konsumpcja wołowiny na mieszkańca w krajach rozwijających będzie dużo niższa niż w rozwiniętych. W najbliższej dekadzie szansą dla europejskich eksporterów może być popyt ze strony krajów azjatyckich, które preferują wołowinę z mniej intensywnego chowu i wolną od wszelkich chorób.

Na rynku krajowym średnia cena skupu bydła w pierwszych 5 miesiącach 2016 r. wyniosła 5,90 zł/kg w. ż. i była o 3,3% niższa niż przed rokiem. W maju 2016 r. wzrosła do 6,09 zł/kg w. ż. i była o 2,5% wyższa niż przed miesiącem. Ceny skupu młodego bydła wzrosły do 6,39 zł/kg w. ż. wobec 6,23 zł/kg w. ż. w kwietniu. Wyższym cenom skupu bydła towarzyszyło 9,8% zwiększenie cen skupu trzody chlewnej i 2,8% - cen skupu drobiu. Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen zakupu bydła przez ubojnie oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do dwóch lat i krów. W trzecim tygodniu czerwca 2016 r., podobnie jak przed miesiącem, najniższe ceny skupu bydła ogółem oferowano w regionie północnym, a najwyższe ceny w regionie południowym. Najniższe ceny ćwierci z byków do lat dwóch i krów były w regionie południowym, a najwyższe - w regionie północnym. Średnia cena targowiskowa cieląt wzrosła o 2,6% do 11,40 zł/kg. Podobnie jak przed miesiącem, najwyższe ceny cieląt wystąpiły w województwie świętokrzyskim (12,75 zł/kg), a najniższe w województwie podlaskim (9,50 zł/kg) i kujawsko-pomorskim (9,50 zł/kg).

Na rynku unijnym polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo. W trzecim tygodniu maja średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła w Polsce wyniosła 302,71 EUR/100 kg i była o 1,2% wyższa niż przed miesiącem. W UE średnia cena wzrosła w tym czasie o 0,2% do 362,01 EUR/100 kg. Ceny polskie były niższe o ponad 16% niż średnio w UE-28. Tusze młodego bydła w Polsce były również tańsze niż u głównych nabywców polskiej wołowiny tj. w Holandii (o 3%), we Włoszech (o 20%), Francji (o 6%), Hiszpanii (o 19%) i Niemczech (o 11%).

Skup bydła od kilku lat systematycznie rośnie. Jednakże w pierwszych pięciu miesiącach 2016 r. skupiono 163,2 tys. ton wagi żywej bydła tj. o 0,1% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim. Było to o 47,6% więcej niż w 2012 r. W tym okresie w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 76,3 tys. ton wołowiny, tj. o 4,0% mniej niż przed rokiem, ale o 3,2% więcej niż w bardzo słabym pod tym względem 2012 r.

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła o prawie 10% (do 727,9 tys. szt.) na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 7%, krów o 12%, jałówek o 16% i cieląt o 2%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (50%). Znaczny udział w strukturze ubojów nadal miały krowy (ok. 31%), co może świadczyć o postępującej restrukturyzacji sektora mleczarskiego stymulowanej niskimi cenami skupu mleka.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych czterech miesiącach 2016 r. był większy o ok. 5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Było to wypadkową wzrostu eksportu mięsa schłodzonego o 9%, mięsa solonego i wędzonego o 31%, przetworów wołowych o 5% oraz spadku wywozu mięsa mrożonego o 6% i bydła o 7%. Największymi odbiorcami polskiego bydła były: Włochy (8,2 tys. szt.), Holandia (8,0 tys. szt.), Hiszpania (6,2 tys. szt.), Czechy (4,9 tys. szt.) oraz Chorwacja (2,5 tys. szt.), a mięsa wołowego Włochy (27,1 tys. ton), Niemcy (18,2 tys. ton), Holandia (13,8 tys. ton), Hiszpania (8,9 tys. ton) i Francja (7,4 tys. ton). Ponad 2/3 wyeksportowanych sztuk bydła do Włoch stanowiły cielęta (do 80kg). Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 90%.

Geny eksportowe wołowiny mrożonej wzrosły o 5% do 3,28 EUR/kg, a schłodzonej były podobne jak w analogicznym okresie poprzedniego roku (3,23 EUR/kg). Średnia cena eksportowa bydła spadła o 2%, a jego udział w wywozie zmalał z powodu rosnącego zainteresowaniem tuczem i ubojem bydła z przeznaczeniem na eksport w postaci mięsa wołowego, za które uzyskuje się wyższe ceny.

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w tym okresie został zmniejszony o 2% do 18,5 tys. ton. Zdecydował o tym przede wszystkim spadek przywozu bydła o 13% do 9,5 tys. ton. Głównymi rynkami zaopatrzenia w bydło były: Słowacja (10,7 tys. szt.), Litwa (9,1 tys. szt.), Włochy (7,0 tys. szt.) i Łotwa (5,6 tys. szt.), a w wołowinę Włochy (1,9 tys. ton), Litwa (1,0 tys. szt.), Irlandia (0,9 tys. szt.), Niemcy (0,8 tys. ton), Wielka Brytania (0,8 tys. ton) i Czechy (0,8 tys. ton). Ok. 94% bydła zaimportowanego z Włoch stanowiło bydło o masie mniejszej niż 160 kg, co może mieć związek zainteresowaniem chowem bydła ze względu na możliwość uzyskania płatności do młodego bydła (poniżej 2 lat). Ponadto warto zauważyć, że średnia cena cielęcia (do 80 kg) eksportowanego do Włoch wynosiła 3,11 EUR/kg, a importowanego z Włoch - 2,61 EUR/kg. Średnia cena importowa wołowiny schłodzonej wzrosła o 8% (do 2,72 EUR/kg), wołowiny mrożonej o 29% (do 4,00 EUR/kg), a bydła zmniejszyła się o 7% (do 1,89 EUR/kg).

Przy wzroście wielkości obrotów handlowych żywcem wołowym, mięsem i przetworami wołowymi dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego w pierwszych czterech miesiącach 2016 r. wzrosło do ok. 370,3 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
2015	I-XII	832,1	407,0	19,2	366,7	52,9	28,8	22,2
2015	IV	31,6	31,3	1,7	27,8	5,0	2,7	2,1
	V	31,9	34,4	1,8	31,1	3,8	2,4	1,2
	VI	33,4	34,5	1,4	31,2	3,7	1,9	1,6
	VII	35,7	36,7	2,0	32,7	4,1	2,1	1,8
	VIII	32,3	33,6	1,6	30,1	4,2	2,2	1,8
	IX	35,4	39,0	1,9	35,4	4,1	2,4	1,6
	X	36,1	39,6	2,2	35,7	5,1	2,2	2,7
	XI	33,9	34,2	1,3	31,2	4,9	2,5	2,3
2016	XII	32,0	32,2	1,4	28,9	4,0	2,2	1,6
	I	29,9	29,0	1,1	26,4	4,9	2,1	2,6
	II	31,9	31,6	1,4	28,7	4,2	2,4	1,7
	III	37,5	34,8	1,5	31,4	4,6	2,1	2,3
	IV	32,7	33,6	1,3	30,3	4,8	2,9	1,8
w % skupu	V	31,2	-	-	-	-	-	-
	sprzed roku	97,8	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	95,4	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2015	II	6,13	9,82	24,66	25,87	4,02	4,22
	III	6,15	8,95	24,86	25,90	4,04	4,21
	IV	6,08	9,68	24,75	25,94	4,07	4,27
	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43
	IX	5,83	9,57	24,80	26,01	4,25	4,46
	X	5,91	9,56	24,87	26,02	4,21	4,40
	XI	6,11	9,59	25,02	26,12	4,09	4,27
	XII	6,16	9,84	25,08	26,05	4,07	4,23
	2016	I	6,10	9,56	25,07	26,03	4,11
II		5,96	8,77	25,11	26,06	4,21	4,37
III		5,50	9,28	25,11	26,21	4,57	4,77
IV		5,94	9,24	25,02	26,03	4,21	4,38
V		6,09	9,33	25,02	25,93	4,11	4,26
w % ceny	sprzed roku	99,3	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	102,5	-	-	-	-	-

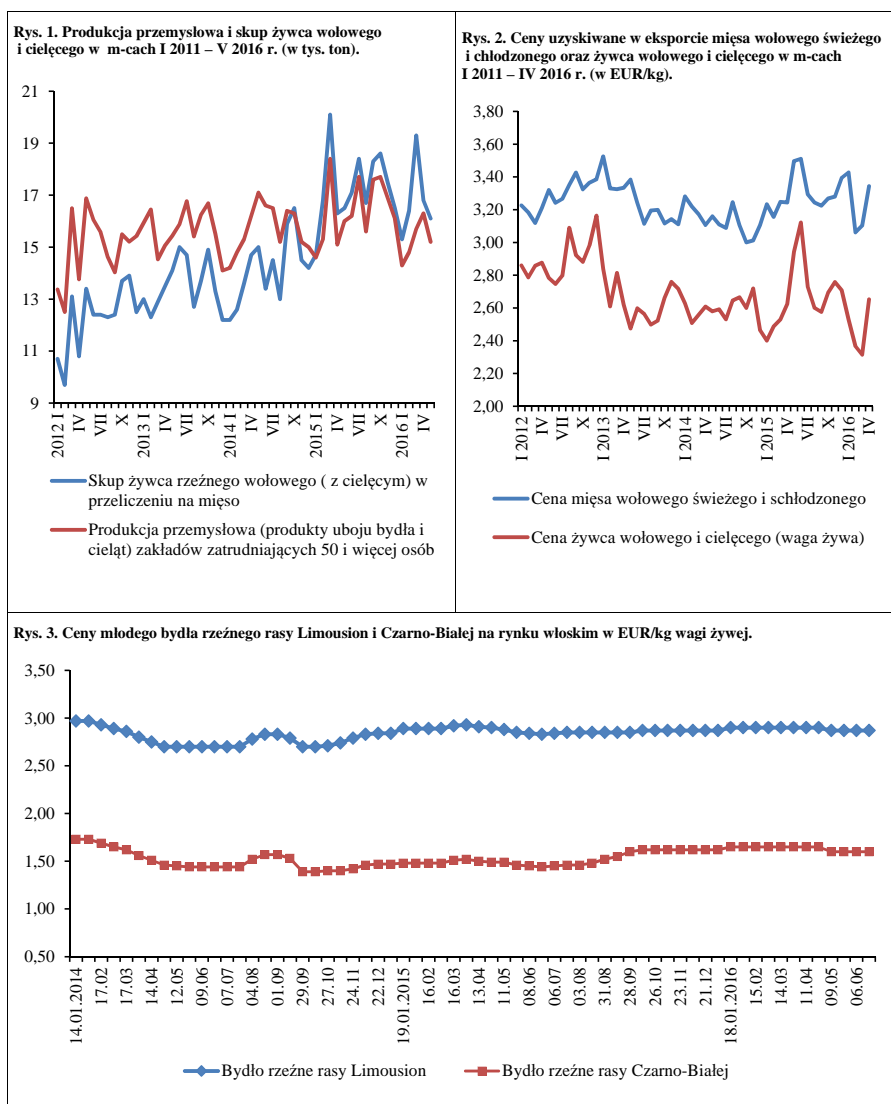
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	IX 2015	X 2015	XI 2015	XII 2015	I 2016	II 2016	III 2016	IV 2016	V 2016	VI 2016
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	5,80	5,96	6,05	6,07	6,19	6,01	6,11	6,04	6,14	6,28
Byki do 2 lat	6,81	6,96	7,10	6,74	7,12	6,86	6,93	6,83	6,92	7,02
Krowy	4,37	4,53	4,56	4,50	4,57	4,64	4,70	4,64	4,69	4,83
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,66	10,87	10,66	10,90	10,90	10,74	10,95	11,26	11,11	11,40
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	12348	12567	12786	12880	13206	12758	12608	12219	12453	12462
ćwierci z krów rzeźnych	9046	9391	9459	9622	9726	9880	9775	9640	9802	10157
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	383,67	378,90	384,21	382,77	381,67	376,01	374,23	367,06	361,20	362,01
Polska	306,29	312,19	323,89	312,51	309,60	297,29	307,62	303,35	299,00	302,71

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU.

Na rynku wieprzowiny zmieniają się dotychczasowe tendencje. Konsekwencją spadku produkcji nie tylko w Polsce, ale także w całej Unii jest wzrost cen. Z danych niemieckiego urzędu statystycznego wynika, że w I kwartale 2016 r. uboje trzody w Niemczech były mniejsze o 3%, a więc o 34 tys. ton. Spadek produkcji ujawnia się w postaci wzrostu cen. Co prawda jeszcze w maju ceny trzody wyrażone w euro były niższe od ubiegłorocznych, ale w czerwcu w stosunku do czerwca 2015 r. były już znacząco wyższe. W maju przeciętna cena trzody klasy E w UE-28 wyniosła 136,85, a w Polsce 136,86 EUR/100 kg wagi poubojowej. Ceny te były niższe niż w maju 2015 r. odpowiednio o 3,6% i 2,0%. W czerwcu, cena w UE-28 była wyższa niż w maju b.r. o 11% i o 3,5% wyższa niż w czerwcu 2015 r. Cena polskiej trzody wyrażona w euro była w czerwcu o 10% wyższa niż w maju 2016 r. i o 4,3% wyższa niż w czerwcu 2016 r.

Na skutek deprecjacji złotego względem euro, wzrost cen wyrażonych w złotych był większy. Cena skupu trzody wyniosła w maju 4,50 zł/kg i już wówczas była o 6,4% wyższa niż rok wcześniej. Na podstawie danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej można wnioskować, że w czerwcu osiągnęła ona ok. 4,95 zł/kg, a więc w stosunku do ceny sprzed roku była wyższa o prawie 12%. Były to pierwsze miesiące wzrostu cen w skali roku po ponad dwuletniej tendencji spadkowej, która doprowadziła do redukcji pogłowia w Polsce i w wielu krajach Unii Europejskiej. W Polsce w marcu 2016 roku w stosunku do marca 2015 roku spadek pogłowia wyniósł 11,5%, a macior prośnych o 16,6%. Warto podkreślić, że duża skala redukcji macior prośnych prowadzi do wniosku, że w czerwcu musiało być również dużo mniej prosiąt niż rok wcześniej, a także macior prośnych, co prawdopodobnie niebawem potwierdzi komunikat GUS.

W krajach Unii Europejskiej, pogłowie nadal maleje. Na przykład w Niemczech w maju 2016 r. pogłowie trzody wyniosło 27,1 mln sztuk i było o 3,7% mniejsze niż rok wcześniej, w tym macior prośnych o 5,0%. W Danii w II kwartale pogłowie trzody było co prawda tylko o 0,5% mniejsze, ale macior prośnych było w skali

roku mniej o 2,0%. W obu przypadkach stopy spadku były większe niż w grudniu, zarówno w odniesieniu do całego pogłowia jak i pogłowia macior prośnych. Jest to kolejnym dowodem na postępujący spadek produkcji trzody. Pomimo to Komisja Europejska nie zmieniła prognoz dotyczących ubojów trzody w poszczególnych kwartałach 2016 r. i w dokumencie z dnia 23.06.2016 r. podaje nadal, że w I kwartale 2016 r. uboje wzrosną w skali roku o 1,7%, w II kwartale o 1,4%, w III kwartale o 0,3%, a w IV kwartale zmniejszą się 2,4%. Komisja dodaje jednak, że w I kwartale realne uboje w UE-28 były większe tylko o 0,3%. Jest to więc sygnał, że wcześniejsze przewidywania Komisji, co do wielkości ubojów, mogą być błędne. Z danych dotyczących pogłowia sądzić bowiem można, że załamanie produkcji nastąpi (lub już nastąpiło) wcześniej niż przewidywano.

Tak czy inaczej można przypuszczać, że w najbliższych kilkunastu miesiącach ceny trzody będą rosły w skali roku i sukcesywnie wpływały na poprawę opłacalności chowu. Ich dotychczasowy wzrost wprawdzie już rozszerzył relacje opłacalności, ale o rzeczywistej poprawie warunków chowu można będzie jednak mówić dopiero po tegorocznych żniwach. W maju relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta wyniosła 1:7,6, wobec 1:7,4 rok wcześniej, a relacja cen trzoda:jęczmień 1:6,4, wobec 1:6,0. W czerwcu relacje te rozszerzyły się odpowiednio o 5% i 9%. Relacja cen trzoda:żyto wyniosła 1:8,3, a relacja cen trzoda:jęczmień 1:7,1. Jeśli po żniwach, ceny zbóż nie wzrosną, lub ich wzrost okaże się relatywnie mały, to zaistnieje szansa na złagodzenie stopy spadku pogłowia w końcu roku. Jeśli jednak ceny zbóż wzrosną, a ich wzrost okazałby się większy od wzrostu cen trzody, to faza spadkowa pogłowia mogłaby się istotnie wydłużyć.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2014	VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	54,0	102,9	4,7
	IX	116,3	133,4	68,1	112,0	54,9	104,8	13,2
	X	120,1	124,2	69,9	96,3	62,8	107,4	7,1
	XI	112,0	123,7	63,4	92,2	51,8	96,1	3,9
	XII	119,1	129,8	58,8	90,9	57,4	109,1	1,4
2015	I	116,7	123,9	60,7	90,9	53,5	100,9	7,2
	II	100,9	120,5	55,5	109,1	50,5	112,0	5,0
	III	134,6	125,0	63,5	127,1	66,3	118,8	-2,8
	IV	106,3	92,9	55,8	100,9	53,8	93,2	2,0
	V	116,7	127,7	59,6	96,3	56,8	115,0	2,8
	VI	118,2	123,6	62,0	121,6	57,6	109,9	4,4
	VII	117,1	111,5	64,9	113,7	60,9	113,2	4,0
	VIII	108,5	106,4	61,9	105,5	58,8	108,9	3,1
	IX	117,3	100,9	67,6	99,3	63,3	115,3	4,4
	X	131,1	109,2	69,5	99,4	61,7	98,2	9,4
	XI	128,9	115,0	65,8	103,8	57,5	111,0	7,9
	XII	135,0	113,3	58,5	99,5	60,9	106,1	-2,4
2016	I	126,5	108,4	58,7	96,7	52,8	98,7	5,9
	II	126,5	125,3	65,6	118,2	53,7	106,3	11,9
	III	131,7	97,8	63,2	99,5	68,6	103,5	-5,4
	IV	119,9	112,8	66,6	119,4	56,2	104,5	10,4
	V	122,5	105,0	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2014	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
	X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165
	XI	4,41	7,5	6,2	138,23	3,2	265,13	1,6	159
	XII	4,16	7,3	5,8	137,93	3,0	264,98	1,6	154
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155
	IX	4,61	7,6	6,5	135,41	3,4	262,64	1,8	151
	X	4,38	7,3	6,2	135,71	3,2	261,84	1,7	151
	XI	3,87	6,5	5,5	136,53	2,8	261,29	1,5	146
	XII	3,84	6,3	5,4	136,76	2,8	261,17	1,5	144
2016	I	3,96	6,4	5,5	136,37	2,9	260,16	1,5	143
	II	4,10	6,9	5,7	137,95	3,0	258,05	1,6	139
	III	4,20	7,1	5,9	136,91	3,1	255,47	1,6	146
	IV	4,10	7,0	5,8	136,81	3,0	254,47	1,6	147
	V	4,50	7,6	8,4	136,59	3,3	252,96	1,8	153

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2014	VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
	VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
	VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
	IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
	X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3
	XI	5,79	12,85	20,12	12,80	14,50	24,22	15,70	112,8	120,4	122,7
	XII	5,46	12,71	19,98	12,71	14,28	24,12	15,63	112,4	120,7	123,0
2015	I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
	II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
	III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
	IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
	V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
	VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
	VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
	VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0
	IX	6,04	12,65	19,94	12,52	14,00	24,24	15,50	110,7	121,6	123,8
	X	5,74	12,63	19,88	12,61	14,09	24,09	15,44	111,6	121,2	122,4
	XI	5,07	12,42	19,83	12,55	13,98	24,22	15,31	112,6	122,1	122,0
	XII	5,03	12,39	19,83	12,50	13,79	24,01	15,41	111,3	121,1	123,3
2016	I	5,19	12,32	19,78	12,36	13,69	23,92	15,37	111,1	120,9	124,4
	II	5,37	12,23	19,70	12,30	13,65	24,08	15,27	111,6	122,2	124,1
	III	5,50	12,27	19,71	12,33	13,49	24,09	15,26	109,9	122,2	123,8
	IV	5,37	12,25	19,72	12,26	13,55	24,12	15,20	110,6	122,3	124,0
	V	5,89	12,56	19,76	12,28	13,62	24,04	15,09	108,4	121,7	122,9

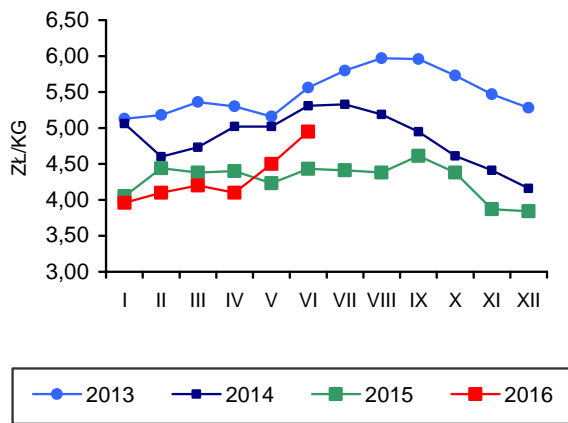
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

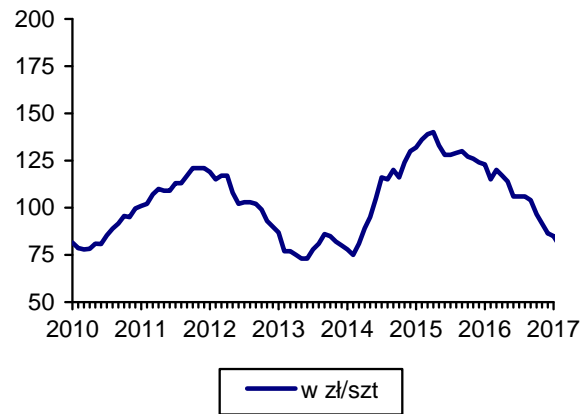
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-27	Niemczech	Danii	
2014	VI	170,87	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
	VII	169,58	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
	VIII	164,79	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
	IX	158,32	155,06	160,69	149,31	98,2	96,2	105,6
	X	143,42	144,83	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
	XI	140,83	140,33	143,08	135,54	99,7	98,1	103,5
	XII	134,64	129,63	135,68	134,07	96,2	95,5	96,1
2015	I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
	II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
	III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
	IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
	V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
	VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
	VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
	VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
	IX	146,65	145,41	149,22	131,07	99,2	97,4	110,9
	X	141,97	137,94	145,67	132,84	97,2	94,7	103,8
	XI	132,07	123,47	134,04	129,09	93,5	92,1	95,6
	XII	126,21	119,77	128,77	124,40	94,5	93,0	96,3
2016	I	127,45	122,08	132,89	121,82	95,8	91,9	100,2
	II	127,66	126,29	133,20	121,81	98,9	94,8	103,7
	III	127,29	130,92	131,93	120,13	102,9	99,2	109,0
	IV	127,57	127,53	131,85	123,73	100,0	96,7	103,1
	V	136,85	136,86	143,89	128,84	100,0	95,1	106,2
	VI	151,50	150,00	158,00	141,00	99,0	94,9	106,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

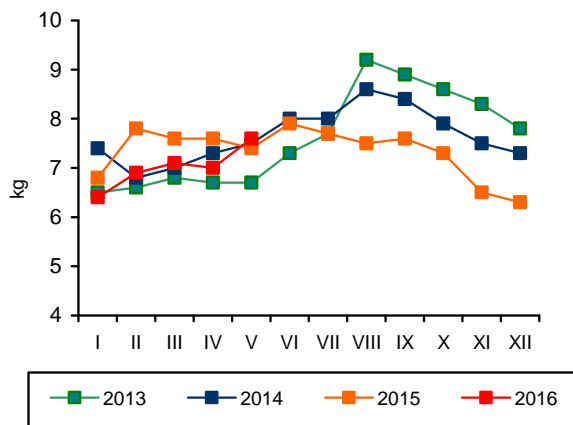
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

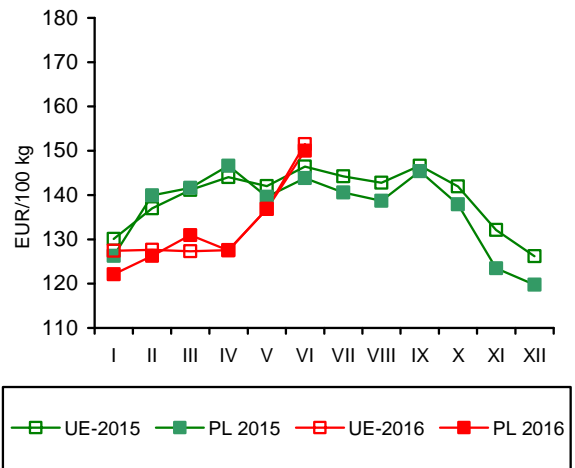
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

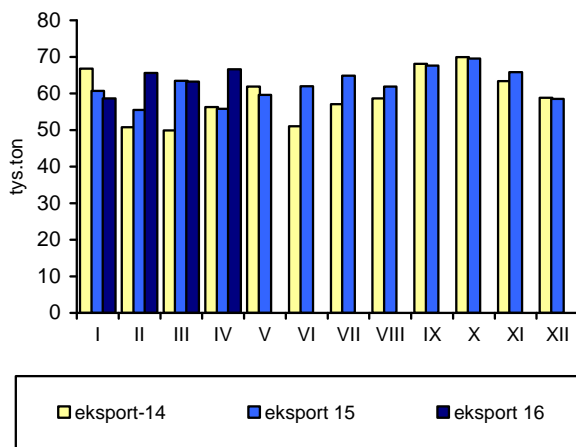
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

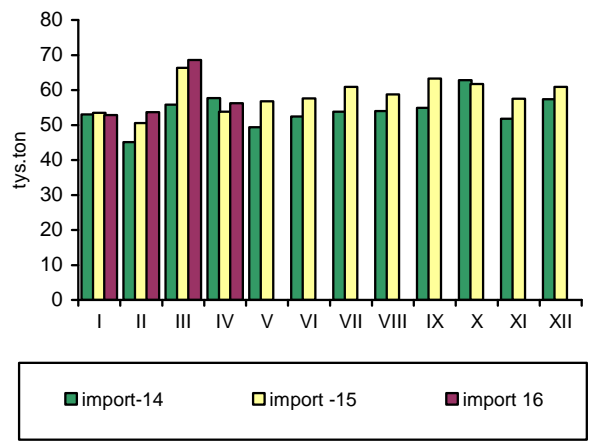
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Utrzymuje się silna wzrostowa dynamika produkcji mięsa drobiowego. Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w maju 2016 r. ok. 196 tys. ton tego mięsa. Jest to wprawdzie poziom o ok. 10% mniejszy niż przed miesiącem, ale o 7,7%, tj. o 14 tys. ton większy niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w dużych zakładach zwiększyła się w okresie pierwszych pięciu miesięcy br. o ok. 135 tys. ton, tj. o prawie 16% w porównaniu z analogicznym okresem w poprzednim roku.

Sprzedaż zagraniczna była nadal głównym czynnikiem sprawczym rozwoju produkcji i całej branży drobiarskiej. Szybkiej dynamice wzrostu eksportu drobiu z Polski sprzyjała postępująca dywersyfikacja rynków zbytu, wspierana programami promocyjnymi, współfinansowanymi ze środków UE. W kwietniu 2016 r. sprzedano za granicę o 2,9%, tj. o ok. 13,2 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim, Import mięsa drobiowego zwiększył się o 15% w relacji do poprzedniego miesiąca i o 8,5% w relacji do poprzedniego roku. W okresie pierwszych czterech miesięcy br. łącznie eksport wzrósł o 16%, a import o 2,4%. Eksport stanowił ok. 31% przemysłowej produkcji drobiu wytwarzanej w zakładach dużych.

W pierwszych pięciu miesiącach 2016 r. obniżyły się koszty paszowe w chowie drobiu rzeźnego. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt potaniały o 1,5% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem, natomiast dla indyków o 2,8%. W maju br., w porównaniu do maja 2015 r., pasze dla kurcząt były średnio o 2,7% tańsze, natomiast dla indyków tylko o 1%. W pierwszym półroczu br. ceny skupu kurcząt były o 4,5% niższe, a indyków o 6,8% niższe niż przed rokiem. W czerwcu ceny skupu kurcząt obniżyły się o dalsze 1,1% w relacji miesiąc do miesiąca i o 5% w relacji rok do roku. Ceny skupu indyków rzeźnych były o 0,4% niższe niż przed miesiącem, ale aż o 10,5% niższe niż przed rokiem. Wiąże się to z dużą podażą drobiu rzeźnego. Średnia relacja cen żywiec/pasza wyniosła w pierwszej połowie roku na rynku kurcząt 2,75 wobec 2,72 przed rokiem, a na rynku indyków 4,05 wobec 4,45. Opłacalność produkcji indyków pogorszyła w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Jednak kształtowała się nadal na poziomie znacznie powyżej granicy rentowności. Opłacalność chowu kurcząt znacznie się poprawiła w porównaniu z pierwszym kwartałem br.

Ceny zbytu w zakładach drobiarskich w czerwcu spadły. Ceny uzyskiwane przez ubojnie za tuszki kurcząt były niższe o 5,3% w porównaniu z majem i o 5,2% w relacji rok do roku. Średnie ceny zbytu uzyskiwane przez ubojnie przemysłowe za tuszki indyków były o 2% niższe niż przed miesiącem i o 3% niższe niż przed rokiem. Przeciętna cena detaliczna kurczęcia patroszonego w pierwszych pięciu miesiącach br. wyniosła 6,80 zł/kg i była o 1,2% niższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. W maju cena detaliczna tuszki brojlera kurzego wzrosła o 5,7% w porównaniu do poziomu z kwietnia i była o 4,5% wyższa w porównaniu z majem 2015 r.

Utrzymują się korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim, choć w okresie styczeń-maj 2016 r. nieznacznie się pogorszyły. W br. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 40,4% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przed rokiem były wyższe o ok. 42,6%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 obniżyła się w tym czasie o 3,3%, podczas gdy cena polska była niższa o 1,8%. Spadek cen notowano w większości monitorowanych krajów członkowskich z wyjątkiem Niemiec. Najsilniejszy spadek cen miał miejsce na Węgrzech i w Hiszpanii.

Według danych GUS w ub. roku, całkowita miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych nie zmieniła się w porównaniu z 2014 r., mimo korzystnych zmian cen detalicznych i wyniosła 1,53 kg. Konsumpcja bezpośrednia mięsa drobiu kurzego wyniosła 1,36 kg/miesiąc, tj. 0,7% niższym niż przed rokiem, a pozostałego drobiu 0,17 kg, tzn. była o 6,2% wyższa.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
I	133,0	146,0	162,0	174,0	195,0
II	122,0	131,0	142,0	159,0	188,0
III	136,0	148,0	157,0	174,0	198,0
IV	126,0	157,0	169,0	171,0	218,0
V	137,0	151,0	163,0	182,0	196,0
VI	137,0	144,0	145,0	173,0	
VII	132,0	157,0	169,0	174,0	
VIII	139,0	151,0	154,0	165,0	
IX	134,0	150,0	171,0	172,0	
X	156,0	175,0	179,0	201,0	
XI	142,0	162,0	163,0	189,0	
XII	133,0	155,0	156,0	190,0	
RAZEM	1627,0	1827,0	1930,0	2124,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2015	2016	2015	2016
I	2575	2956	63125	71030
II	2863	2746	62351	74087
III	2945	2713	70419	79214
IV	2868	3111	68222	81471
V	2936		67352	
VI	3127		69631	
VII	3206		67535	
VIII	2908		59144	
IX	3156		68213	
X	3500		84202	
XI	2727		80319	
XII	1818		78917	
RAZEM	34629		839430	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1304	1318	3,39	3,14	6,55	6,63	6,90	6,82
II	1321	1310	3,45	3,27	6,51	6,58	6,91	6,64
III	1322	1290	3,56	3,38	6,67	6,55	6,95	6,84
IV	1311	1278	3,40	3,28	6,57	6,45	6,96	6,67
V	1299	1264	3,53	3,48	6,53	6,92	6,75	7,05
VI	1279		3,62	3,44	6,77	6,55	7,10	
VII	1272		3,73		6,66		7,12	
VIII	1289		3,69		6,57		7,28	
IX	1291		3,57		7,01		7,39	
X	1295		3,47		6,73		7,00	
XI	1296		3,32		6,66		6,89	
XII	1305		3,14		6,23		6,60	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
I	1433	1377	1350	5,78	6,02	5,91	8,84	8,85	8,83
II	1434	1395	1331	5,71	6,02	5,73	8,51	8,74	8,73
III	1451	1393	1347	5,68	5,97	5,65	8,60	9,68	9,78
IV	1442	1361	1325	5,72	5,99	5,48	9,57	8,75	8,50
V	1443	1342	1328	5,86	5,97	5,38	8,70	8,86	8,85
VI	1448	1337		6,01	5,99	5,36	8,83	8,94	8,67
VII	1451	1343		5,94	5,99		8,78	8,86	
VIII	1410	1339		6,00	5,96		8,89	8,97	
IX	1416	1325		6,04	5,94		8,83	8,96	
X	1336	1333		6,03	5,98		8,80	8,96	
XI	1319	1338		6,10	5,97		9,26	8,81	
XII	1329	1350		6,06	5,94		9,56	9,84	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

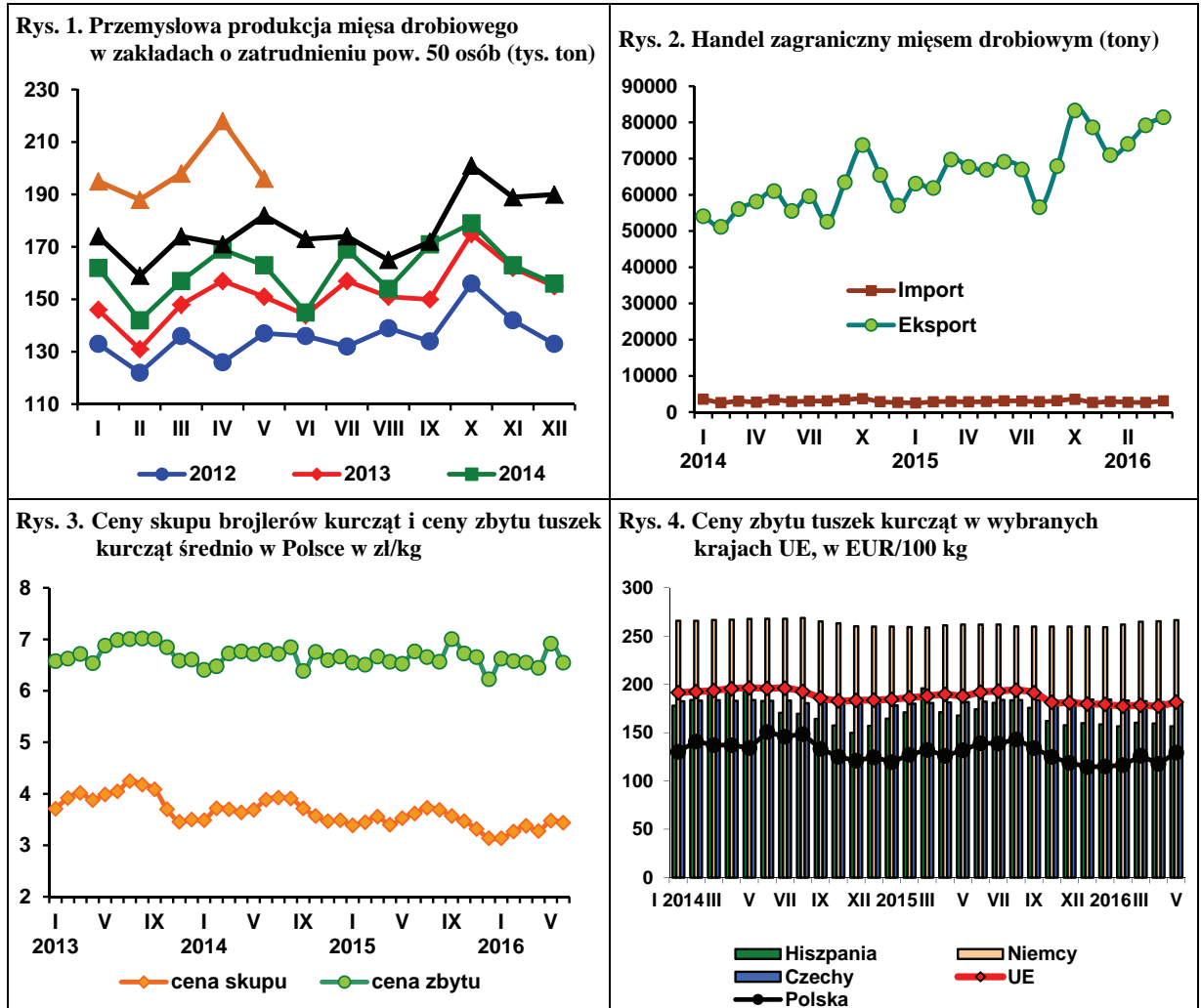
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	192,50
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	191,81
IX	132,94	260,00	183,52	151,98	225,00	201,00	175,70	189,31
X	125,02	260,00	183,51	152,47	225,00	198,90	162,16	186,84
XI	118,85	260,00	183,70	150,15	225,00	193,59	157,70	181,58
XII	114,62	260,00	184,36	149,45	225,00	188,10	159,94	179,85
2016 I	115,10	259,32	184,38	149,17	225,00	186,00	158,60	179,56
II	116,51	262,10	183,28	148,55	225,00	186,00	156,73	177,61
III	126,21	265,00	182,71	148,59	225,00	186,00	160,46	179,01
IV	117,85	265,43	181,69	146,45	225,00	186,00	159,55	177,68
V	129,49	266,52	180,98	142,14	225,00	186,00	156,69	181,83

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1,53	1,49	1,54	0,20	0,20	0,18
II	1,44	1,51	1,51	0,19	0,18	0,17
III	1,45	1,47	1,47	0,19	0,19	0,18
IV	1,60	1,63	1,61	0,18	0,19	0,17

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W pierwszym półroczu 2016 r. średnia cena jaj wszystkich klas wagowych, sprzedawanych przez zakłady pakujące, wyniosła 32,42 zł za 100 sztuk i była o 4,7% niższa niż w roku poprzednim. W czerwcu średnia cena jaj wzrosła do poziomu 30,96 zł za 100 sztuk, tzn. była o 3,6% wyższa niż w maju, ale o 10,4% niższa niż w czerwcu poprzedniego roku. W relacji rok do roku, najbardziej potaniały jaja duże, klasy L o 16,6% i bardzo duże, klasy XL – o 14,4%. Jaja średnie, klasy M były tańsze o 6,8%, a ceny jaj małych, klasy S nie zmieniły się. W stosunku do poprzedniego miesiąca potaniały jedynie jaja duże, klasy L, których ceny obniżyły się o 3,6%. Jaja największe, klasy XL i najmniejsze, klasy S były droższe o ponad 8%, a jaj średnie, klasy M o 4,6%.

Przeciętne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek były w maju 2016 r. o 0,7% niższe niż w poprzednim

miesiącu i o 0,1% niższe niż przed rokiem. Średnio w pierwszych pięciu miesiącach br. ceny mieszanek pełnoporcjowych dla kur niosek wzrosły jednak o 0,7% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Towarzyszył temu spadek cen sprzedaży jaj przez fermy o ok. 7%. W kwietniu br. ceny sprzedaży jaj przez fermy obniżyły się aż o 11,2% w porównaniu z poprzednim miesiącem. Przyczyniło się to do spadku przeciętnej opłacalności produkcji jaj, choć w znacznym stopniu zależy ona od struktury kanałów sprzedaży przez ich bezpośrednich producentów. W kwietniu br. na zakup 1 tony paszy trzeba było przeznaczyć średnio o ok. 11% więcej jaj niż przed rokiem.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu były średnio w pierwszym półroczu 2016 r. o ok. 18,6% niższe niż w takim samym okresie poprzedniego roku. W czerwcu nastąpił wzrost tych cen o 14% w stosunku do maja, ale nadal ich poziom był

o 35% niższy niż przed rokiem. Średni miesięczny poziom cen skupu jaj przerobowych był najniższy od 2011 r., ale amplituda wahań jest tu jak zwykle znaczna.

Ceny detaliczne jaj konsumpcyjnych, które w pierwszych pięciu miesiącach 2015 r. ustabilizowały się na poziomie ok. 0,51 zł za sztukę, w analogicznym okresie 2016 r. zmalały do 0,50 zł za sztukę. W maju przeciętna cena jaj w handlu detalicznym obniżyła się do 0,49 zł za sztukę i była o ok. 2% niższa niż przed miesiącem i o ok. 4% niższa niż przed rokiem.

W większości obserwowanych państw członkowskich UE spadki cen jaj konsumpcyjnych były silne. W maju br., w relacji rok do roku, najsilniejszy spadek cen jaj miał miejsce w Holandii (o 22%), we Francji (o 14,5%), w Niemczech (o 14,3%) i w Czechach (o 11,6%). Przeciętne ceny w jaj w UE obniżyły się w tym okresie o 15,6%, a w Polsce o 10,0%. Relacje średnich cen sprzedaży jaj w Polsce i we Wspólnocie pogorszyły się. W maju 2016 r. ceny polskich jaj kształtowały się w przeliczeniu na

euro na poziomie o 14,6% wyższym niż przeciętny w UE, a dwanaście miesięcy wcześniej tylko o 7,5% wyższym.

Mimo to, w pierwszych czterech miesiącach 2016 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 26% większy niż przed rokiem, a import o 2,7% mniejszy. Eksport przetworów z jaj zwiększył się o 53% w relacji rok do roku, natomiast import zmalał o 5,6%. W kwietniu br. sprzedano za granicą o 0,7% mniej jaj w skorupkach niż przed rokiem, natomiast eksport przetworów z jaj był aż o 21,8% większy. Import jaj świeżych wzrósł o ok. 40%, a przetworów z jaj o 23%. W kwietniu w relacji do marca, eksport jaj świeżych był o 15,8% mniejszy, a jaj przetworzonych o 9,2% mniejszy. Import jaj w skorupkach wzrósł w tym czasie o 4,9%, a przetworów z jaj zmalał o 15,7%.

W czwartym kwartale 2015 r. bezpośrednie spożycie jaj w gospodarstwach domowych zmniejszyło się o 1,1% do 12,19 sztuk na jedną osobę, a w całym 2015 roku o 2,2%, do 11,76 sztuk. Spożycie jaj w gospodarstwach domowych maleje mimo spadku cen detalicznych.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1893	1476	15496	24166	416	383	1496	1655
II	1176	1095	16305	22646	420	530	995	2227
III	1806	1646	18972	22240	473	396	1174	2272
IV	1232	1726	18863	18728	431	334	1694	2063
V	1370		20713		387		1992	
VI	1343		19663		454		2412	
VII	905		22014		394		1783	
VIII	1485		19535		407		1700	
IX	1421		19615		450		1720	
X	1971		20684		362		1899	
XI	1137		21339		567		1900	
XII	1088		20815		283		1583	
RAZEM	16787		234014		5044		20348	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	44,20	40,64	36,20	34,64	32,10	30,99	28,90	30,06
II	42,80	41,00	35,80	36,69	33,40	32,70	27,20	23,66
III	43,00	40,38	33,60	35,23	29,80	31,29	27,00	28,62
IV	42,20	39,01	34,10	33,13	31,10	30,61	28,10	26,01
V	41,90	33,91	33,20	33,13	29,50	29,42	24,00	23,03
VI	43,10	36,88	37,50	31,29	33,00	30,77	24,90	24,90
VII	43,10		38,30		33,80		29,40	
VIII	45,60		35,60		30,10		28,00	
IX	45,10		39,70		32,80		29,10	
X	43,50		36,80		31,60		30,20	
XI	43,28		37,90		32,65		28,56	
XII	40,00		33,70		28,30		22,00	

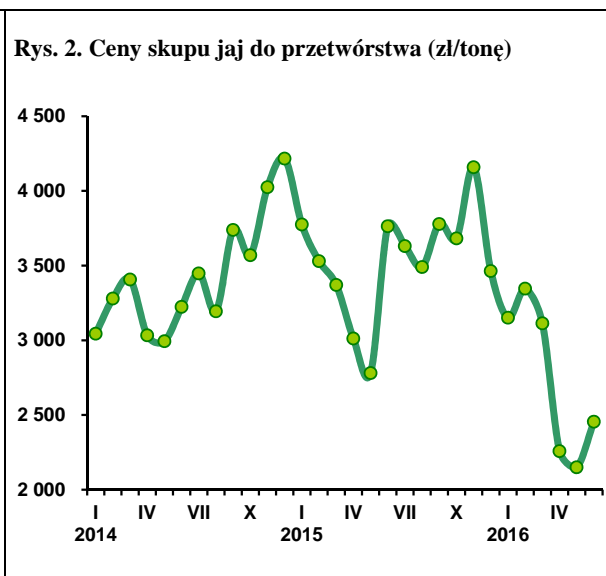
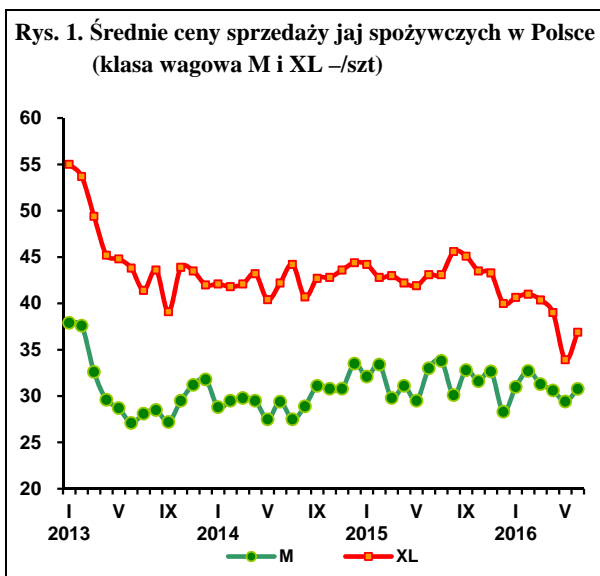
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	136,15	107,01	118,93	123,71	115,90	132,20
IX	142,02	107,79	118,91	128,27	118,83	133,80
X	134,32	114,39	112,24	115,66	113,39	129,35
XI	135,47	114,40	113,41	117,64	112,63	130,34
XII	131,67	114,73	118,84	121,44	109,55	129,56
2016 I	124,47	104,87	117,10	110,19	99,77	120,52
II	124,22	104,07	132,76	103,95	100,93	120,49
III	133,35	104,46	129,03	113,48	102,81	121,85
IV	124,71	96,87	103,79	109,35	86,60	111,33
V	120,24	90,43	96,79	89,22	76,26	104,93

Źródło: Dane MRiRW.

Spadkowa tendencja cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej, zapoczątkowana w końcu ubiegłego roku trwa nadal. W I kwartale 2016 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 586 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 8% niższa niż rok wcześniej. W II kwartale cena ta spadła do 552 EUR/100 kg wagi poubojowej, w tym w czerwcu wyniosła 548 EUR/100 kg. W stosunku do analogicznych okresów poprzedniego roku, stopy spadku tych cen stopniowo malały i wyniosły 6% i 4%. Przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 519 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 516 EUR, w tym w czerwcu 500 EUR/100 kg. W stosunku do analogicznych okresów sprzed roku ceny te były niższe odpowiednio o 5%, 4%, 3%.

Cena polskich owiec ciężkich wyrażona w euro wyniosła w I kwartale 2016 r. 382 EUR/100 kg wagi poubojowej, i była niższa niż przed rokiem o 4%. W II kwartale wyniosła ona 362 EUR/100 kg, w tym w czerwcu 356 EUR/100 kg. Ceny te były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 12% i 11%. Spadek tej ceny w I kwartale był nieco mniejszy niż średniej ceny unijnej, ale w dwu następnych okresach znacząco większy, a więc odwrotnie niż w przypadku średnich cen w UE-28.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że średnia cena zakupu owiec w I kwartale 2016 r. wyniosła 8,11 zł/kg i była niższa niż rok wcześniej o 5%. Wchodząca w skład tej średniej, cena owiec o wadze 36-40 kg obniżyła się w tym okresie o 6%, a cena jagniąt o wadze 12-17 kg wzrosła o ok. 2%. W dwu pierwszych miesiącach II kwartału średnia cena zakupu owiec wyniosła 7,65 zł/kg, wobec 8,65 zł/kg rok wcześniej. Spadek tej ceny był więc taki sam jak ceny owiec ciężkich wyrażonej w euro. Wynikało to między innymi z tego, że znacząca część sprzedawanych owiec należała do kategorii wagowych 24-31 kg i 31-36 kg. Były to więc owce, których ceny są z reguły niższe.

Cena skupu owiec w I kwartale wyniosła 7,01 zł/kg i była o 3% niższa niż w I kwartale 2015 r. Jej obniżenie było następstwem dużego, bo o 12%, spadku tej ceny w lutym (5,97 zł/kg, wobec 6,80 zł/kg w lutym 2015 r.), gdyż w styczniu cena skupu owiec wynosząca 6,48 zł/kg była o prawie 2% wyższa niż przed rokiem, a w marcu była taka sama jak w marcu 2015 r. (8,59 zł/kg). W pierwszych dwu miesiącach II kwartału ceny te wyniosły odpowiednio 5,86 zł/kg (w kwietniu) i 6,89 zł/kg (w maju). W stosunku do analogicznych miesięcy poprzedniego roku były one niższe o 12% i o 4%.

Malejące stopy spadku cen w Unii Europejskiej mogą świadczyć o nadchodzącej zmianie tendencji, ale proces ten może potrwać przynajmniej przez cały trzeci kwartał. Podaż owiec jest bowiem relatywnie duża. W krótkookresowej prognozie z lutego 2016 r. Komisja Europejska przewidywała ok. 1% wzrost produkcji i ok. 2% wzrost importu. Wzrost importu może być jednak większy od przewidywanego. W I kwartale import był o 6% większy niż przed rokiem, w tym z Nowej Zelandii o 9%. Prawdopodobnie przyczyniły się do tego niższe niż rok wcześniej, ceny na rynku nowozelandzkim. Zgodnie z przewidywaniami Komisji Europejskiej globalna konsumpcja baraniny i jagnięciny w 2016 r. będzie większa niż rok wcześniej o ok. 1%, ale w przeliczeniu na 1 mieszkańca nie zmieni się i wyniesie 1,9 kg w wadze detalicznej.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Zmiana w % 2015/2014
I półrocze	767	928	609	67
II półrocze	761	876	478	55
Rok	1 528	1 804	1 087	60

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2015	46,2	88,7	204,5	116,5	131,3	139,5	80,3	115,1	103,0	122,8	74,0	92,0	1314 ^{a)}
2016	130,4	94,2	284,5	178,7	x	x	x	x	x	x	x	x	1250 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	282,3	106,2	139,1	153,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Import 2015	98,0	58,7	115,2	116,6	100,6	94,2	232,5	76,6	132,0	135,3	81,9	61,6	1303 ^{a)}
2016	50,6	108,4	130,5	141,7	x	x	x	x	x	x	x	x	1370 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	51,6	184,7	113,3	121,5	x	x	x	x	x	x	x	x	x

a) dane nieostateczne, b) prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CIHZ

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
2014/15	6,36	6,02	6,62	6,77	5,59	5,67	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21
2015/16	7,51	7,31	7,27	6,98	7,05	6,50	8,01	6,48	5,97	8,59	5,86	6,89
miesiąc roku poprzedniego = 100	118,1	121,4	109,8	103,1	126,1	114,6	91,1	101,9	87,8	100,0	87,9	95,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IV 2015	8,7	18,4	2,15	4,57
V	8,6	18,2	2,10	4,46
VI	8,5	18,4	2,04	4,34
VII	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97
IX	7,9	16,8	1,87	3,98
X	7,6	16,2	1,79	3,82
XI	7,7	16,4	1,81	3,85
XII	8,8	18,8	2,06	4,38
I 2016	8,2	17,4	1,86	3,95
II	7,7	16,4	1,76	3,72
III	8,2	17,4	1,90	4,04
IV	7,2	15,3	1,67	3,56
V	8,1	17,2	1,83	3,89

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
2014/2015	52,73	51,57	52,40	53,46	52,90	53,43	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61
2015/2016	52,71	53,41	52,97	53,17	52,40	54,08	54,47	55,18	54,51	54,90	55,73	55,46
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,0	103,6	101,1	99,5	99,1	101,2	102,1	105,3	104,2	106,1	107,5	105,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
UE-28												
2014/2015	580,9	589,2	603,0	627,8	635,5	660,9	656,7	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9
2015/2016	590,3	611,7	636,2	639,2	629,9	619,3	604,4	575,8	578,8	562,1	544,9	547,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,6	103,8	105,5	101,8	99,1	93,7	92,0	91,0	93,4	91,1	94,5	96,4
Włochy												
2014/2015	616,6	634,2	682,9	682,4	663,9	693,9	596,3	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9
2015/2016	601,3	610,4	640,9	659,2	680,2	657,5	596,3	552,3	594,0	530,1	517,7	538,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,5	96,2	93,8	96,6	102,5	94,8	100,0	101,2	101,0	85,3	90,7	92,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
UE-28												
2014/2015	508,7	476,9	471,9	471,3	495,1	517,5	531,5	541,9	572,4	560,0	542,2	517,9
2015/2016	480,4	476,5	485,8	477,0	486,5	498,9	508,3	520,2	531,7	526,2	522,1	499,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	94,4	101,0	102,9	101,2	98,3	96,4	95,6	96,0	92,9	94,0	96,3	96,4
Wielka Brytania												
2014/2015	514,1	467,2	450,1	448,5	484,9	524,5	544,4	564,8	608,4	582,9	556,3	546,2
2015/2016	478,4	466,6	472,4	455,4	484,5	500,6	511,8	536,7	546,6	529,6	549,9	524,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,1	99,9	105,0	101,5	99,9	95,4	94,0	95,0	89,8	90,9	98,8	95,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
2014/2015 NZD/szt. 15 kg	78,35	78,23	76,94	81,87	82,34	72,12	63,95	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49
2015/2016 NZD/szt. 15 kg	75,4	70,2	68,08	67,30	69,92	61,66	56,74	60,03	49,93	48,81	48,55	62,40
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,2	89,7	88,5	82,2	84,9	85,5	88,7	87,0	82,7	81,8	91,4	89,8

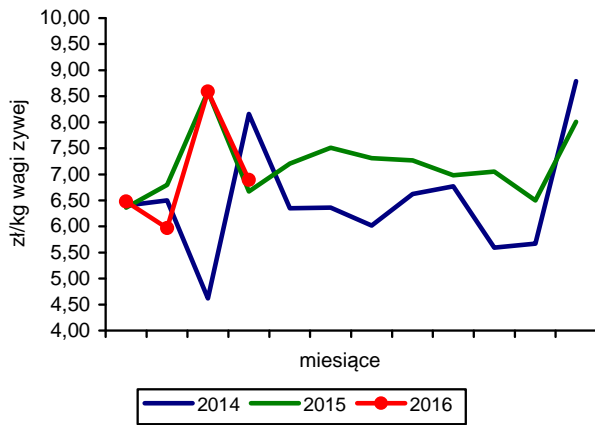
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRIfax weekly NZ.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

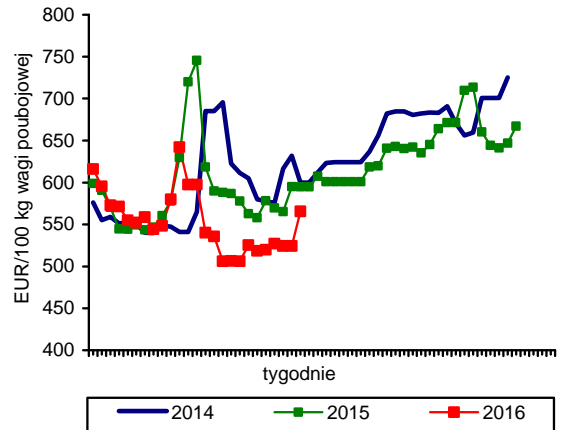
Wyszczególnienie	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
2014/2015 AUD/100 kg cwe	551	479	495	438	463	521	550	547	519	541	575	586
2015/2016 AUD/100 kg cwe	586	584	549	495	511	516	526	538	515	538	555	613
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,4	121,9	110,9	113,0	110,4	99,0	95,6	98,4	99,2	99,4	96,5	104,6

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

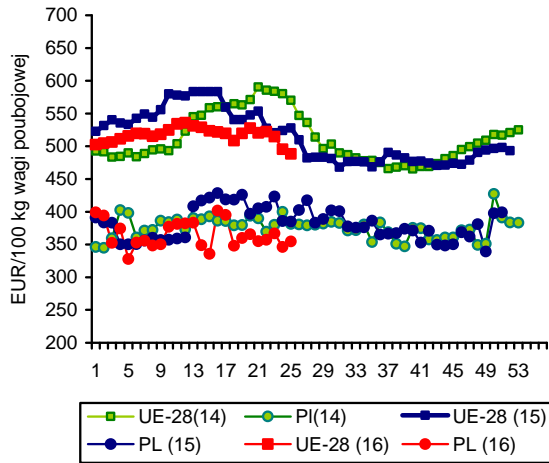
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

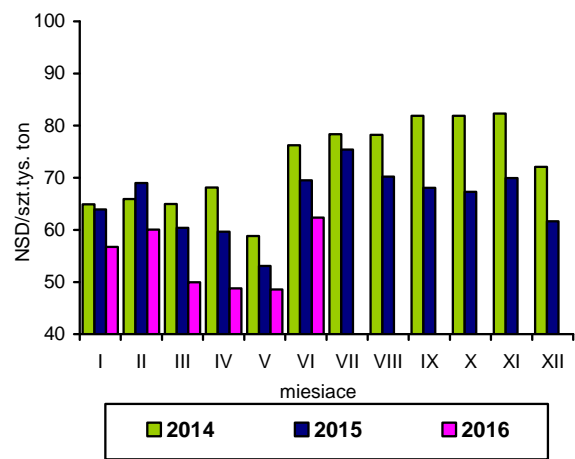
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

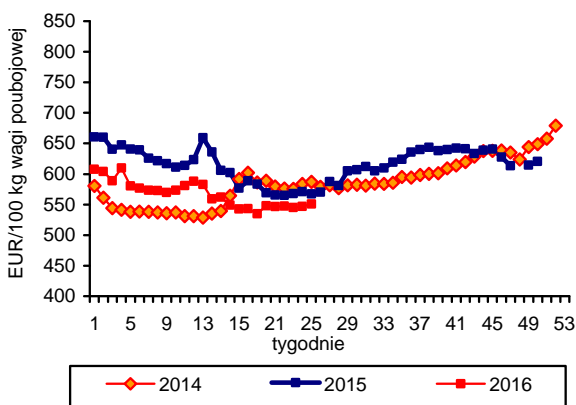
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

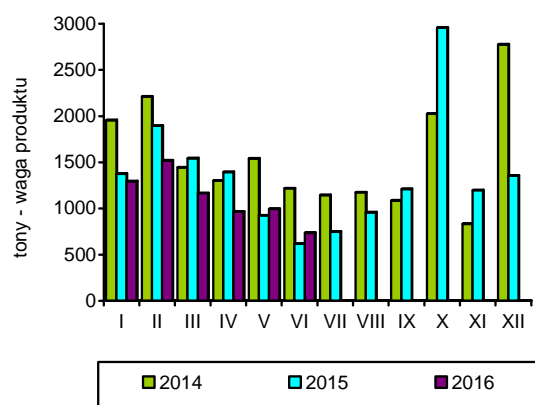
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28-

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-maj 2016 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 86,6 tys. ton i były o 7,8% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Największy wzrost wyładunków wystąpił w przypadku storni (flądry) – o 88% do 10,6 tys. ton oraz śledzi (o 31% do 18,1 tys. ton). Nieznacznie niższe niż w roku ubiegłym były połowy szprotów (o 2,2% do 50,3 tys. ton), natomiast wyraźny spadek odnotowano w połowach dorszy (o 26% do 5,3 tys. ton). Wykorzystanie kwot połowowych na koniec maja 2016 r. wyniosło: dla szprotów 84,7%, dla śledzi 38,3%, a dla dorszy 40,3%. Dobre wyniki połowowe uzyskano dla ryb liczonych w sztukach, tj. troci i łososi, których wyładunki zwiększyły się odpowiednio o 74% do 34,7 tys. i o 2,7% do 1,86 tys. sztuk.

W okresie styczeń-kwiecień 2016 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego wyniosła 149,9 tys. ton i była o 5,6% większa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Największy przyrost wystąpił w grupie świeżych filetów z ryb morskich, których podaż zwiększyła się w analizowanym okresie ponad 2,5-krotnie do 18,9 tys. ton. Na bardzo wysokim poziomie utrzymuje się produkcja ryb wędzonych (wzrost o 26,7% do 31,3 tys. ton), w tym wędzonych łososi zwiększyła się o 11,4% do 19,8 tys. ton. Niewielki przyrost produkcji wystąpił w grupie produktów wysokoprzetworzonych - przetworów i konserw (o 2,3% do 75,3 tys. ton), które dominują w strukturze krajowego przetwórstwa sektora rybnego. W tej grupie zwiększyła się głównie produkcja wyrobów kulinarnych i garmazeryjnych (o 13,7% do 19,6 tys. ton) oraz konserw i prezerw (o 4,5% do 28,2 tys. ton), przy spadku przetwórstwa ryb na marynaty (o 6,3% do 27,5 tys. ton). Głównym gatunkiem wykorzystywanym do produkcji produktów wysokoprzetworzonych są śledzie, a łączna podaż produktów śledziowych zwiększyła się w okresie styczeń-kwiecień br. o 3,8% do 36,2 tys. ton. Jednym z niewielu asortymentów, których produkcja w tym okresie zmalała są całe mrożone ryby morskie (spadek o ponad 60% do 7,5 tys. ton).

W okresie styczeń-kwiecień 2016 r. wolumen eksportu trzech podstawowych grup produktów, tj. przetworów i konserw z ryb, ryb wędzonych oraz filetów i mięsa z ryb zwiększył się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 4,4% i wyniósł 89,3 tys. ton (brak danych o eksporcie burtowym uniemożliwia pełną analizę eksportu). Wyższa była dynamika przyrostu

wartości eksportu tych produktów, która wyniosła 10,6% (wzrost do 2,20 mld zł). Zwiększył się przede wszystkim wywóz przetworów i konserw (o 12,1%), przy stabilizacji sprzedaży ryb wędzonych i spadku eksportu filetów (o 5,8%). Wyższe ceny transakcyjne spowodowały jednak że zwiększyła się wartość wywozu wszystkich omawianych grup towarowych. Eksport łososi zwiększył się łącznie o 6,9% do 27,0 tys. ton, a ich wartość o 12,7% do 1,25 mld zł, śledzi odpowiednio o 2,3 i 11,9% do 22,4 tys. ton i 0,24 mld zł, a dorszy o 6,9 i 12,7%

do 7,4 tys. ton i 0,17 mld zł. Import ryb i owoców morza oraz ich przetworów zwiększył się w okresie styczeń-kwiecień 2016 r. o 7,0% do 188,8 tys. ton, przy 20,2% wzroście wydatków na ich przywóz (do 2,67 mld zł). Największy wzrost cen transakcyjnych obserwuje się na rynku łososi (średnio o 23%), śledzi (o 14%) i krewetek (o 13%), a w mniejszym stopniu dorszy, mintajów i pstrągów (6-8%). Niższe ceny niż przed rokiem notowano tylko w przypadku czarniaków, łupaczy i tilapii (o ok. 15%). W analizowanym okresie zwiększono głównie import ryb filetowanych (o 18,5% do 68,4 tys. ton) oraz ryb mrożonych (o 9,3% do 36,0 tys. ton). Nieznacznie zwiększył się przywóz ryb świeżych (o 3,2% do 58,0 tys. ton), przy ograniczonym imporcie przetworów i konserw (o 16,0% do 14,0 tys. ton). W ujęciu gatunkowym skokowo zwiększył się import taniejących łupaczy, czarniaków i tilapii, (odpowiednio o 63, 32 i 21%) oraz śledzi i pstrągów i (o 28%), prawdopodobnie z prognozowanym dalszym wzrostem ich cen. Najbardziej ograniczono natomiast wolumen importu krewetek, tuńczyków i pang (o 15-20%).

W maju 2016 r. kontynuowany był wzrost cen detalicznych ryb i owoców morza. W porównaniu z miesiącem poprzednim zwiększyły się one średnio o 0,3% i były wyższe niż w grudniu ub.r. o 2,6% a w relacji do maja ub.r. wzrost wyniósł 2,8%. Od początku roku (maj br. w relacji do grudnia ub.r.) drożeją przede wszystkim ryby świeże i chłodzone (o 4,8%), konserwy i przetwory (o 2,3%), mrożone owoce morza (o 2,3%) oraz ryby mrożone (o 1,8%). Niższe ceny notowane są tylko w asortymencie świeżych lub chłodzonych owoców morza (o 5,8%).

**Krzysztof
Hryzko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2015 IV	14 716	2 512	1 422	249	637	19 536	5 788	404
V	9 535	2 501	1 493	272	1 244	15 045	4 387	229
VI	2 186	3 246	1 181	500	1 325	8 438	553	2
VII	386	1 277	180	455	1 269	3 567	1 358	1
VIII	437	2 050	216	549	1 593	4 845	575	1
IX	1 330	4 619	905	762	694	8 310	2 585	37
X	2 954	7 270	1 382	583	254	12 443	1 860	69
XI	2 606	3 852	1 527	423	115	8 523	2 895	244
XII	2 820	3 533	1 150	498	82	8 083	2 012	1 581
2016 ^{a,b} I	4 935	2 313	1 282	1 879	38	10 447	2 472	151
II	10 025	2 383	775	3 554	86	16 823	7 282	290
III	13 842	4 688	999	3 711	188	23 419	7 383	438
IV	14 196	4 902	1 147	748	774	21 234	11 982	639
V	7 327	3 840	1 052	742	1 181		5 557	340
Wskaźnik zmian (%)								
<u>I-V 2016</u> <u>I-V 2015</u>	76,8	153,5	70,5	272,8	94,9	94,0	126,7	148,5
<u>I-V 2016</u> <u>I-V 2015</u>	97,8	130,7	74,3	187,6	100,8	107,8	173,9	102,7

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 04.07.2016 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 705	387 483
2015 IV	1 906	4 527	6 259	16 473	7 221	1 286	862	29 165
V	1 739	3 398	6 457	15 024	6 611	1 204	881	26 618
VI	1 772	3 238	6 088	15 315	6 681	877	1 024	26 413
VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
VIII	1 008	3 040	6 312	14 483	6 533	808	732	24 843
IX	1 251	3 832	7 909	18 103	8 324	1 180	1 297	31 095
X	1 642	4 365	9 320	20 816	10 046	1 288	1 068	36 143
XI	2 389	3 580	10 199	20 635	10 304	1 611	1 071	36 803
XII	1 770	4 250	13 102	20 431	11 030	1 007	1 018	39 553
2016 I	4 346	3 902	7 337	18 092	9 276	1 013	1 054	33 677
II	4 475	5 206	8 876	19 718	9 589	1 199	1 209	38 275
III	5 262	6 326	10 527	20 509	9 858	1 277	1 389	42 624
IV	4 784	5 590	8 004	16 961	7 501	1 221	1 187	35 339
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	251,0	123,5	127,9	103,0	103,9	94,9	137,7	121,2
<u>I-IV 2016</u> <u>I-IV 2015</u>	256,5	64,7	121,9	102,3	103,8	91,3	127,9	105,6

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 ^b I-XII	435,7	126,1	72,8	55,9	83,5	528,3	181,7	87,1	48,7	173,7
2015 ^b IV	39,7	9,7	5,8	4,4	5,9	39,1	11,6	6,7	3,6	14,5
V	36,5	9,3	6,1	4,0	6,1	37,7	10,1	7,0	2,7	15,2
VI	34,0	9,9	6,1	3,7	7,1	36,2	10,7	5,4	3,0	14,2
VII	27,5	9,6	5,7	4,0	3,4	31,6	9,8	4,6	3,0	11,6
VIII	24,5	9,3	4,6	3,6	2,9	35,1	11,4	5,6	3,7	11,4
IX	31,5	10,6	6,5	4,3	3,3	47,5	15,2	8,5	4,6	16,3
X	37,9	11,5	6,4	4,8	5,1	54,4	21,1	7,6	4,8	17,7
XI	41,3	12,0	7,2	6,2	7,6	57,3	24,7	6,8	5,3	16,7
XII	43,2	11,9	4,9	7,0	12,0	52,1	20,9	8,7	5,0	14,6
2016 ^{b,c} I	28,9	11,0	5,6	3,8	1,7	47,9	19,1	8,1	4,3	13,6
II	34,4	13,1	5,8	4,4	3,1	46,2	17,3	8,8	3,2	14,4
III	40,9	12,1	6,5	5,8	3,7	50,8	17,2	10,8	3,7	15,6
IV	34,6	10,9	5,9	4,4	3,0	44,2	14,8	8,2	2,8	14,3
Wskaźnik zmian (%)										
IV 2016 IV 2015	87,2	112,4	101,7	100,0	50,8	113,0	127,6	122,4	77,8	98,6
I-IV 2016 I-IV 2015	87,2	112,1	94,2	100,6	32,3	107,0	118,5	109,3	84,0	103,2

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2015 ^a I-XII	6,27	6,17	4,43	4,98	4,75	7,96	6,90	13,88	20,30	12,06
2015 ^a IV	6,24	6,21	4,18	4,88	5,09	8,90	8,13	14,33	19,10	12,55
V	5,52	5,32	4,37	4,48	4,98	9,20	8,58	14,91	18,82	12,74
VI	5,94	6,00	4,08	4,67	5,07	8,75	7,47	13,56	19,33	12,34
VII	5,45	6,12	4,18	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,24	11,72
VIII	6,39	5,79	4,31	4,82	5,33	8,34	7,16	13,91	22,95	10,79
IX	6,28	5,76	4,87	4,98	4,68	7,99	6,56	13,89	18,84	11,47
X	6,25	6,04	4,76	2,20	4,57	7,47	6,77	13,64	19,02	11,86
XI	7,07	6,32	4,43	5,03	4,89	7,02	6,45	13,78	20,59	12,74
XII	7,39	6,29	4,41	8,44	4,75	6,96	6,69	14,45	23,66	12,59
2016 ^a I	7,51	6,43	4,73	3,26	4,88	7,91	7,03	13,79	24,73	12,54
II	8,07	6,82	4,74	3,40	5,14	9,02	6,74	14,97	24,36	12,52
III	7,84	7,10	4,69	4,37	4,99	8,34	7,13	14,31	27,05	12,02
IV	7,81	6,72	4,75	5,32	4,72	8,13	6,83	13,68	26,34	11,65
Wskaźnik zmian (%)										
IV 2016 IV 2015	125,2	108,2	113,6	109,0	92,7	91,3	84,0	95,5	137,9	92,8
I-IV 2016 I-IV 2015	123,5	105,4	106,5	89,5	106,5	101,9	101,6	102,4	126,1	95,3

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2015 ^a I-XII	9,05	25,09	21,54	22,27	52,08	51,53	58,28	2,73	1,15
2015 ^a IV	8,89	24,44	19,26	20,93	49,98	48,86	54,18	2,74	1,16
V	8,86	25,41	18,96	21,56	50,47	47,10	54,62	2,58	1,09
VI	9,74	23,61	19,12	21,05	51,67	52,13	60,07	2,74	0,91
VII	8,93	25,52	22,91	22,03	50,85	51,27	60,64	2,63	1,31
VIII	9,28	26,98	23,39	24,15	50,73	54,16	63,34	2,71	1,16
IX	9,14	25,32	20,66	23,69	51,28	54,43	55,08	2,73	1,02
X	9,26	25,39	24,82	22,41	52,67	49,80	68,39	2,74	1,39
XI	9,30	23,85	22,72	21,75	53,42	54,54	74,31	2,81	1,65
XII	9,53	29,99	26,81	24,00	54,18	54,39	86,06	2,84	0,99
2016 ^a I	9,84	26,75	23,32	24,05	54,38	49,70	90,16	-	b.d.
II	11,21	30,94	22,66	24,58	54,35	52,40	100,15	2,52	b.d.
III	9,85	26,69	22,83	25,10	52,80	49,80	117,91	2,54	b.d.
IV	10,05	31,33	23,07	24,24	53,25	52,90	119,04	2,49	
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IV 2016</u> <u>IV 2015</u>	113,0	128,2	119,8	115,8	106,5	108,3	219,7	90,9	x
<u>I-IV 2016</u> <u>I-IV 2015</u>	119,3	112,1	115,9	111,6	103,3	101,1	204,9	88,4	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2015 IV	10,88	-	14,03	62%	14,94	67%	11,63	-	10,04	81%	10,46	70%
V	10,84	-	13,61	61%	14,76	66%	11,51	-	10,08	82%	10,40	70%
VI	11,04	-	13,75	62%	14,70	65%	11,59	-	10,06	82%	10,42	69%
VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
IX	11,06	-	13,15	59%	14,91	65%	12,06	-	10,04	82%	10,42	69%
X	11,09	-	13,27	59%	14,82	64%	12,14	-	9,97	81%	10,50	70%
XI	9,98	-	13,02	58%	15,08	65%	12,33	-	10,10	82%	10,52	70%
XII	9,99	-	13,03	59%	15,37	66%	13,05	-	10,18	84%	10,54	70%
2016 I	10,96	-	13,60	61%	15,05	63%	14,46	-	10,19	83%	10,91	73%
II	10,97	-	13,67	61%	14,99	63%	14,42	-	10,39	84%	10,86	72%
III	11,46	-	13,92	61%	15,06	63%	14,48	-	10,44	84%	10,81	72%
IV	11,64	-	13,79	61%	14,88	62%	14,42	-	10,49	84%	10,99	73%
V	11,80	-	13,70	60%	15,13	63%	14,76	-	10,55	85%	11,22	74%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>I-V 2016</u> <u>I-V 2015</u>	108,9	x	100,7	x	102,5	x	128,2	x	104,7	x	107,9	x
<u>I-V 2016</u> <u>I-V 2015</u>	107,1	x	99,9	x	102,6	x	129,6	x	104,7	x	105,1	x

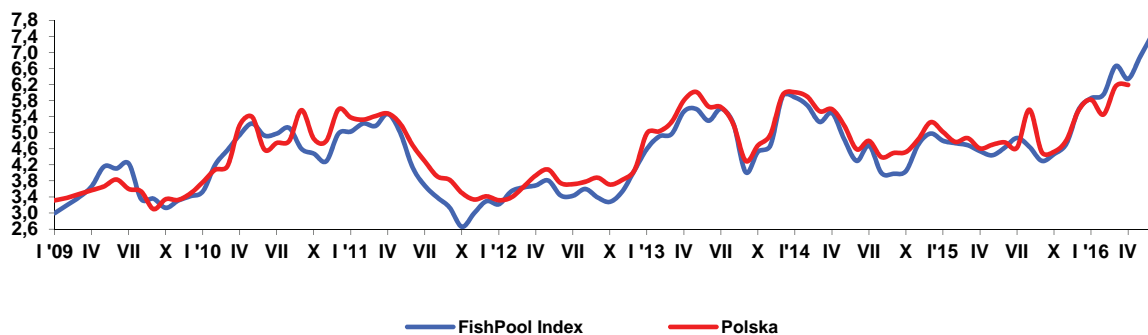
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

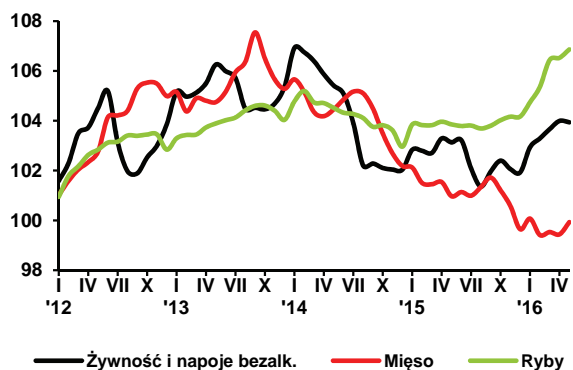
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makreła	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2012I-XII	21,42	26,76	75,30	32,10	17,62	24,06	25,06	29,82	16,02	15,15	21,95
2013I-XII	21,83	26,65	75,66	31,94	16,54	25,35	27,50	33,41	16,05	14,60	22,01
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2015 IV	22,26	30,26	76,90	32,35	15,99	25,35	28,06	33,82	14,94	14,24	22,49
V	22,41	30,47	76,10	32,36	15,97	25,23	28,00	33,82	14,91	-	22,37
VI	22,63	30,69	75,50	32,42	15,85	25,16	28,00	33,65	15,03	-	22,30
VII	22,60	30,80	75,90	32,45	15,81	25,16	27,75	33,41	15,04	-	22,07
VIII	22,80	30,67	75,40	32,46	15,82	25,06	27,87	33,29	15,04	-	22,17
IX	22,81	31,12	75,40	32,33	15,82	25,10	28,06	33,23	15,07	-	22,38
X	23,04	31,14	76,10	32,72	15,81	25,03	27,81	33,23	15,07	14,94	22,47
XI	23,16	31,35	76,10	32,63	15,74	25,03	27,75	33,23	15,01	14,98	22,33
XII	23,43	31,67	75,30	32,71	15,63	25,00	27,50	33,06	15,01	13,32	22,25
2016 I	23,71	31,85	75,90	32,49	15,66	25,13	27,44	32,94	14,98	14,28	22,28
II	23,86	32,07	76,50	32,69	15,46	24,97	27,62	33,18	14,98	14,79	22,40
III	23,92	32,19	78,10	32,79	15,51	25,13	27,87	33,47	15,01	14,80	22,68
IV	24,13	32,31	78,90	32,77	15,57	25,26	27,81	33,65	15,15	-	22,78
V	24,09	32,35	80,90	32,81	15,53	25,26	27,75	33,24	15,19	-	22,98
Wskaźnik zmian (%)											
I-V 2016 I-V 2015	107,5	106,2	106,3	101,4	97,2	100,1	99,1	98,3	101,9	x	102,7
I-V 2016 I-V 2015	108,3	108,0	101,5	101,6	97,1	99,4	99,0	98,5	100,7	104,4	101,0

Źródło: Dane GUS.

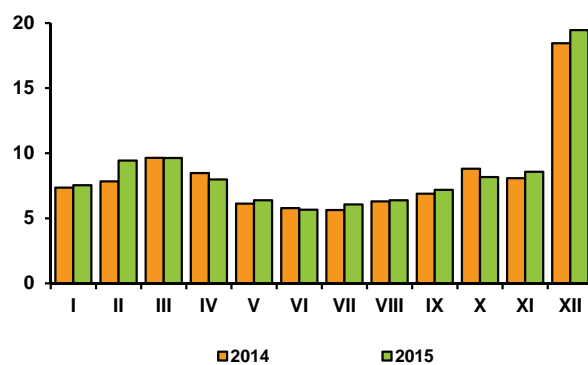
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

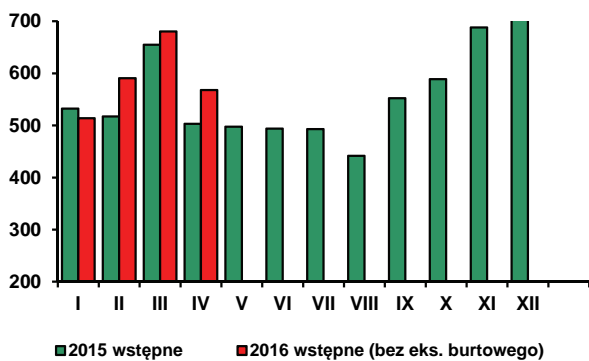
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2011=100)

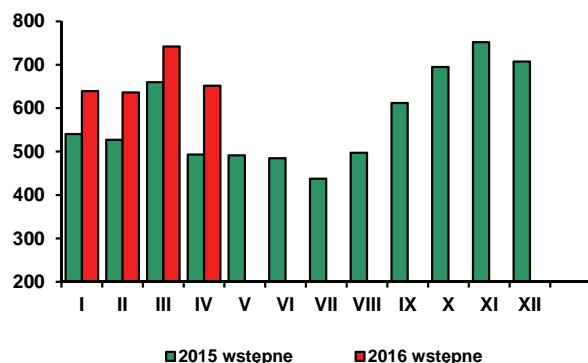
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W maju 2016 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,1%, przy wzroście łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,1%. Artykuły żywnościowe potaniały w takim samym stopniu jak napoje bezalkoholowe. Najbardziej zmały ceny warzyw i jaj (po 1,3%). Istotnie obniżyły się ceny warzyw świeżych (o 6,5%), w tym zwłaszcza pomidorów (o 25%), sałaty (o 7,3%), kaliaforowatych (o 4%) i kapusty (o 2,3%), przy wzroście cen ogórków (o 22,8%), ziemniaków (o 18,1%), marchwi (o 5,1%) oraz buraków i cebuli (po 2%). Spadły także ceny serów twarogowych i masła (po 0,7%), wyrobów cukierniczych (o 0,6%), serów dojrzewających i tłuszczów wieprzowych (po 0,5%) oraz mąki, mięsa wołowego, margaryn i jabłek (po 0,4%). Nieco tańsze niż przed miesiącem były ponadto: ryż (o 0,3%), oleje roślinne (o 0,2%) i makarony (o 0,1%). Więcej niż w kwietniu konsumenci płacili natomiast za owoce cytrusowe (o 7,7%), mięso drobiowe (o 2,1%), jogurty (o 0,9%), kasze (o 0,7%), cukier i mięso wieprzowe (po 0,6%), ryby i owoce morza (o 0,3%), czekoladę (o 0,2%) oraz pieczywo i mleko spożywcze (po 0,1%). Ceny wędlin i pozostałych przetworów mięsnych utrzymały się na niezmiennym poziomie. Wzrostowi cen soków owocowych (o 0,6%), herbaty (o 0,5%), kakao i czekolady w proszku (o 0,3%) oraz kawy (o 0,2%) towarzyszył spadek cen wód mineralnych (o 0,3%) i stabilizacja cen soków warzywnych.

W maju br. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 0,8% wyższe niż przed rokiem, przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%. Maj był 23 kolejnym miesiącem, w którym notowano deflację (w ujęciu rocznym, tab. 4). Spadek cen konsumpcyjnych nie wpłynął na poprawę nastrojów konsumentów, ponieważ wzrosły ceny żywności, które w koszyku zakupów mają największy udział. Istotnie zwiększyły się m.in. ceny cukru (o 28,2%), warzyw (o 10,1%), ryb i owoców morza (o 2,8%) oraz owoców (o 1,9%). W maju br. ziemniaki były droższe niż rok wcześniej o 69,2%, buraki o 35,3%, warzywa kaliaforowate o 32,2%, cebula o 17,8%, a sałata o 10,7%. Wzrost cen ryb świeżych wyniósł 5,6%, ryb mrożonych 4,2%, a mrożonych owoców morza 3,6%. Podrożały wszystkie rodzaje owoców, z wyjątkiem jabłek. Ceny cytrusów wzrosły o 12,4%, owoców pestkowych o 9,9% i jagodowych o 1,5%. Ceny jabłek zmały o 14,2%. Nieco więcej niż przed rokiem należało zapłacić za pieczywo i produkty zbożowe (średnio o 0,2%), w tym za kasze i ziarna zbóż o 2,7%, makarony o 0,6%, a za pieczywo o 0,3%. Tańsze w maju br. niż rok wcześniej były natomiast: ryż (o 0,5%) i mąka (o 0,3%). Mniej niż przed rokiem konsumenci płacili także za: tłuszcze jadalne (o 4,2%), artykuły mleczarskie (o 3,2%), jaja (o 2,6%) oraz mięso i przetwory mięsne (o 1%). O spadku cen tłuszczów zadecydowały obniżki cen masła o 7,2%, tłuszczów wieprzowych surowych i topionych o 6,1%, margaryn o 2,6% i olejów roślinnych o 0,5%. Spośród wyrobów mlecznych potaniały: mleko spożywcze (o 5%), sery dojrzewające (o 4,6%), śmietana (o 2,2%), twarogi (o 1,8%), jogurty (o 1,7%) oraz napoje i desery mleczne (o 1,4%). Obniżyły się ceny mięsa wieprzowego (o 2,1%), przy wzroście cen mięsa drobiowego i wołowego odpowiednio o 0,9 i 0,1%. Wyższe niż przed rokiem były także ceny podrobów i przetworów podrobowych (o 1,5%) oraz wędlin (o 1,4%).

W okresie styczeń - maj 2016 r. przeciętny poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,5% wyższy, w tym żywności o 0,6% wyższy niż w analogicznym okresie 2015 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%. Znacząco wzrosły ceny cukru (o 25,7%), owoców (o 9,4%) i warzyw (o 6,9%, w tym ziemniaków o 55,7%). Przeciętny poziom cen ryb i owoców morza podniósł się o 2%, a pieczywa i produktów zbożowych o 0,1%, podczas gdy pozostałych grup żywności – był niższy niż rok wcześniej. Ceny tłuszczów były niższe średnio o 4,8%, w tym masła o 7,9%, ceny artykułów mleczarskich spadły o 3,3%, jaj o 2,2%, a produktów mięsnych o 1,8%.

W takim samym stopniu jak żywność podrożały w porównywanym okresie napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 0,5%). Większą dynamiką wzrostu charakteryzowały się ceny usług restauracyjnych i hotelowych (wzrost o 1,2%), towarów i usług w zakresie edukacji (0,8%) oraz tzw. innych towarów i usług (0,7%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych wykazywały tendencję spadkową. Najbardziej obniżył się przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z transportem (o 7,4%), w tym paliw do prywatnych środków transportu o 11,3%. Spadł także poziom cen odzieży i obuwia (o 4,2%), towarów i usług w zakresie użytkowania mieszkania i nośników energii (o 0,8%, w tym nośników energii o 2,9%), towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 1,8%), łączności (o 0,6%) oraz wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,4%).

Utrzymując się deflacji i niskiej dynamice cen towarów żywnościowych towarzyszyły korzystne tendencje na rynku pracy i wzrost docho-

dów ludności. W maju br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) było o 2,8% większe, a w okresie styczeń-maj br. - o 2,7% większe od notowanego w analogicznych okresach ubiegłego roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 9,5%, tj. o 1,6 pkt. proc. mniej niż przed rokiem. W maju br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż rok wcześniej o 4,1% (wobec wzrostu o 3,2% w maju 2015 r.), a realnie zwiększyło się o 5,2% (wobec wzrostu o 4,1% w maju ub. roku). W okresie pierwszych pięciu miesięcy br. wzrost przeciętnej płacy nominalnej brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 3,8%, a realnej 4,8%.

Wzrosty nominalnych wynagrodzeń (o 3,8%) oraz emerytur i rent w systemie pracowniczym (o 2,3%) były wyższe niż cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,5%). W efekcie zwiększyła się siła nabywcza tych dochodów mierzona możliwością nabycia wszystkich podstawowych grup produktów żywnościowych, z wyjątkiem owoców, warzyw i cukru.

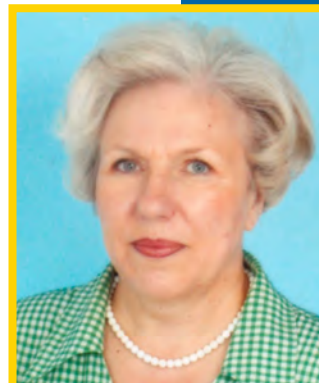
Zjawiska te były głównymi czynnikami dynamizującymi obroty handlu detalicznego i wzmagającymi skłonność konsumentów do robienia żywnościowych zakupów. Według danych GUS, w maju br. całkowita sprzedaż detaliczna w cenach stałych, w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była większa niż przed rokiem o 4,3%, podczas gdy sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych wzrosła o 5,4%. W okresie styczeń-maj br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrost sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych wyniósł 5,3%, przy wzroście sprzedaży detalicznej ogółem o 4,6%.

Według metodologii Eurostatu (HICP) w maju 2016 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny towarów i usług konsumpcyjnych w UE-28 wzrosły przeciętnie o 0,3%, w strefie euro o 0,4%, a w Polsce o 0,2%. W porównaniu z kwietniem 2016 r. roczna stopa inflacji spadła w dziewięciu krajach członkowskich, w ośmiu pozostała na niezmiennym poziomie, a w jedenastu wzrosła. Ceny żywności w UE-28 i w strefie euro zwiększyły się odpowiednio o 0,1 i 0,2%, podczas gdy w Polsce spadły o 0,1%. Żywność najbardziej podrożała na Cyprze (o 2,4%), we Francji, Chorwacji i Słowenii (po 1,1%) oraz w Danii (o 0,9%). Najgłębszy spadek cen żywności odnotowano w Finlandii (o 1,2%), Belgii (o 0,7%) oraz w Niemczech, na Litwie i Słowacji (po 0,6%).

W maju br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były w UE-28 i w strefie euro o 0,1% niższe niż w maju 2015 r. W Polsce ich spadek był głębszy od średniego i wyniósł 0,4%. Ujemne stopy inflacji zaobserwowano w szesnastu krajach członkowskich. Największy spadek cen miał miejsce w Rumunii (o 3%), Bułgarii (o 2,5%) oraz na Cyprze (o 1,9%). Najwyższą inflację odnotowano natomiast w Belgii (1,6%), na Malcie (1%) i w Szwecji (0,8%). W porównywanym okresie zmiany cen żywności były różnokierunkowe. W UE-28 żywność potaniała o 0,1%, podczas gdy w strefie euro i w Polsce podrożała odpowiednio o 0,6% i 1,2%. Największy wzrost cen żywności odnotowano w Belgii i na Malcie (po 2,2%), w Hiszpanii i Luksemburgu (po 1,7%) oraz na Litwie i w Holandii (po 1,3%), a najgłębszy spadek - w Rumunii (o 7,6%), na Słowacji (o 4,1%) i w Wielkiej Brytanii (o 2,8%) i w Czechach (o 2,5%).

Według FAO w maju 2016 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności wzrosły o 2,2%. Był to najsilniejszy miesięczny ich wzrost od marca 2014 r. Zadecydowały o tym wzrosty cen cukru o 11,7%, mięsa o 2%, zbóż o 1,7% oraz produktów mlecznych o 0,5%. Spadek cen odnotowano jedynie w przypadku olejów roślinnych (o 1,9%).

W maju br. światowe ceny żywności były o 6,8% niższe niż w maju ub. roku. Obniżyły się ceny artykułów mleczarskich (o 23,6%), mięsa (o 12,1%) i zbóż (o 5,3%), a wzrosły - cukru (o 27%) i olejów roślinnych (o 6%). Wzrost cen cukru wynikał przede wszystkim z oczekiwanej niższej produkcji, przy jednoczesnym prognozowanym wzroście popytu ze strony Chin. Wzrost cen artykułów mleczarskich, pierwszy od października ub. roku, może sugerować ustabilizowanie się sytuacji na światowym rynku mleka.

Krystyna Świątek

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w maju 2016 r.

Wyszczególnienie	V 2016			I - V 2016
	IV 2016=100	V 2015=100	XII 2015 = 100	I - V 2015 = 100
O G Ó Ł E M	100,1	99,1	99,9	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,9	100,8	102,0	100,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	100,6	100,6	100,5
Odzież i obuwie	99,5	95,7	98,5	95,8
Mieszkanie	100,0	99,1	99,4	99,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,0	98,9	99,2	99,2
w tym nośniki energii	99,9	96,7	97,7	97,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	99,8	100,3	99,6
Zdrowie	100,5	100,3	98,7	100,1
Transport	101,9	93,2	97,1	92,6
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	104,2	90,1	97,8	88,7
Łączność	100,0	98,9	99,5	99,4
Rekreacja i kultura	99,3	96,9	97,8	98,2
Edukacja	100,0	100,8	100,0	100,8
Restauracje i hotele	100,3	101,3	100,9	101,2
Inne towary i usługi	100,4	101,3	101,3	100,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w maju 2016 r.

Wyszczególnienie	V 2016			I - V 2016
	IV 2016 = 100	V 2015=100	XII 2015=100	I - V 2015=100
Żywność (bez napojów)	99,9	100,9	102,1	100,6
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	100,2	100,4	100,1
Pieczywo	100,1	100,3	100,4	100,1
Ryż	99,7	99,5	99,9	99,8
Makarony	99,9	100,6	100,0	100,5
Mięso i przetwory	100,5	99,0	100,3	98,2
Mięso wieprzowe	100,6	97,9	99,9	96,5
Mięso wołowe	99,6	100,1	100,2	100,2
Mięso drobiowe	102,1	100,9	103,6	98,5
Przetwory mięsne i wędliny	100,0	98,7	99,4	98,7
Ryby i owoce morza	100,3	102,8	102,6	102,0
Mleko, sery i jaja	99,7	96,9	98,7	96,7
Artykuły mleczarskie	99,9	96,8	99,0	96,6
Mleko	100,1	95,1	98,1	95,2
Sery twarogowe	99,3	98,4	99,5	98,0
Sery dojrzewające i topione	99,5	95,4	98,2	94,8
Jaja	98,7	97,4	97,4	97,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,5	95,8	99,7	95,2
Masło	99,3	92,8	98,0	92,1
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,5	93,9	97,4	93,3
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,6	97,4	102,1	96,9
Oleje roślinne	99,8	99,5	100,2	98,8
Owoce	100,1	101,9	111,3	109,4
Jabłka	99,6	85,8	97,0	114,9
Owoce cytrusowe	107,7	112,4	116,6	112,0
Banany	96,3	101,1	122,3	100,1
Warzywa	98,7	110,1	109,2	106,9
Ziemniaki	118,1	169,2	127,1	155,7
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,9	105,2	102,7	104,7
Cukier	100,6	128,2	112,5	125,7
Napoje bezalkoholowe	99,9	99,5	100,2	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9							
Pieczywo i produkty zbożowe	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0							
Mięso	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5							
Ryby i owoce morza	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3							
Mleko, sery, jaja	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7							
Tłuszcze	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5							
Owoce	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1							
Warzywa	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7							
Cukier i wyroby cukiernicze	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9							
Cukier	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6							
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1							
III. Średnia płaca ^a	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6							

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

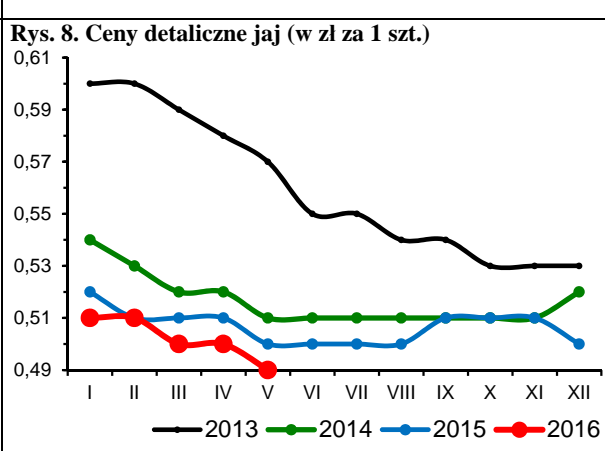
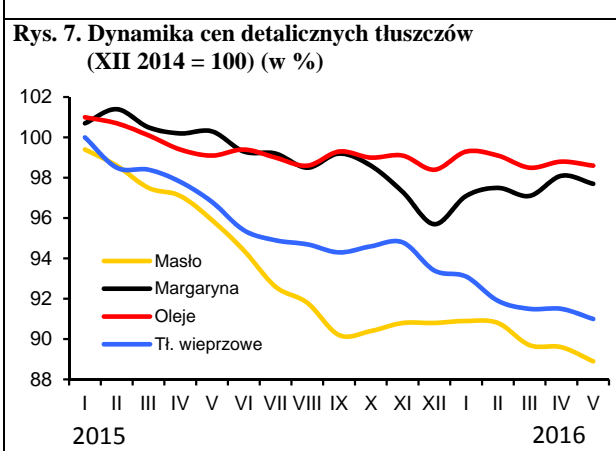
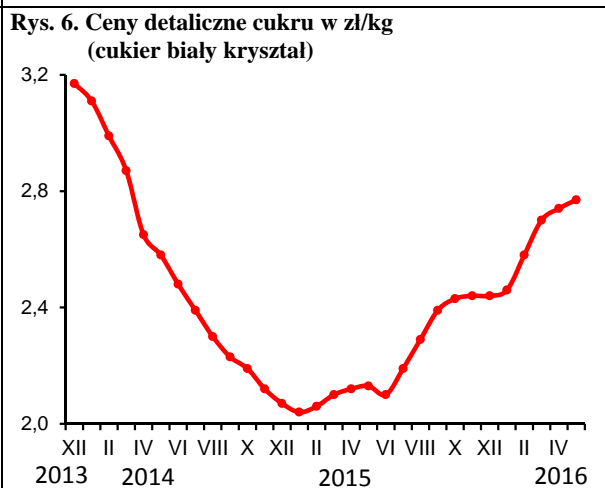
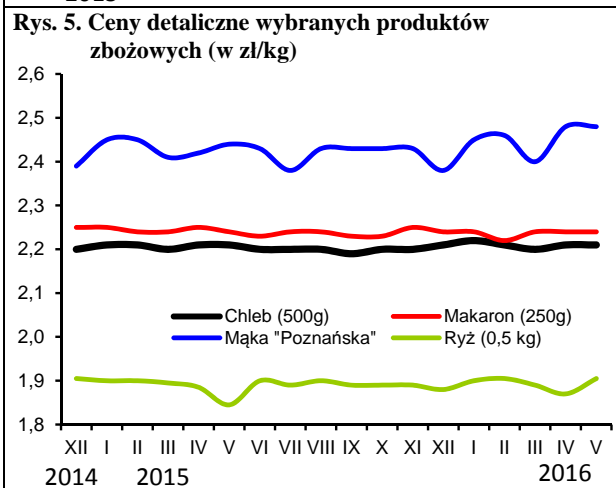
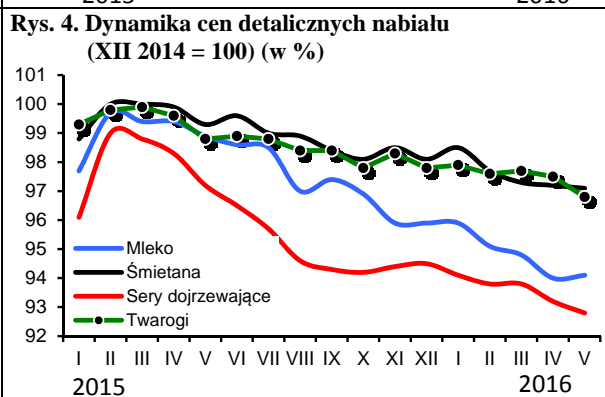
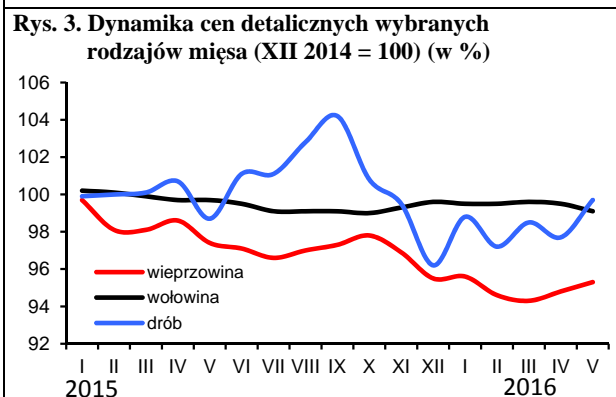
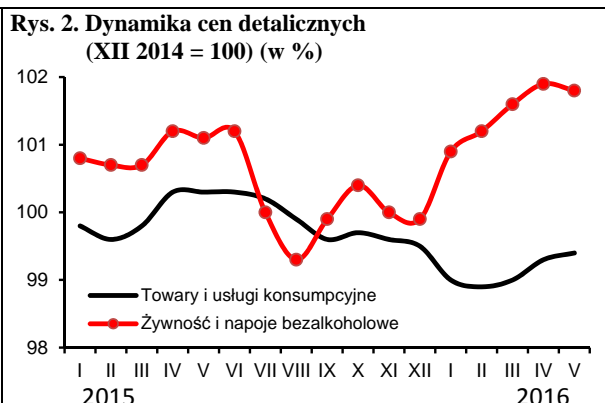
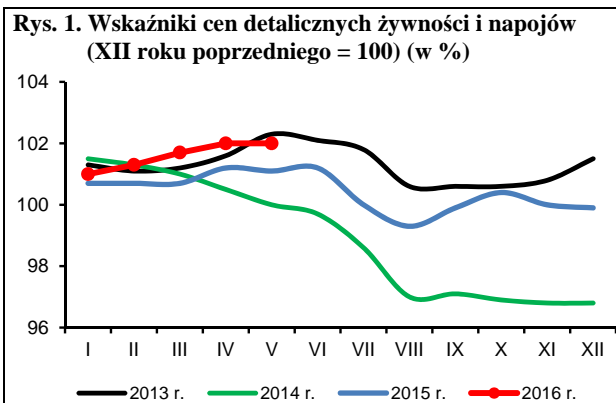
Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8							
Pieczywo i produkty zbożowe	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2							
Mięso	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0							
Ryby i owoce morza	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8							
Mleko, sery, jaja	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9							
Tłuszcze	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8							
Owoce	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9							
Warzywa	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1							
Cukier i wyroby cukiernicze	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2							
Cukier	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2							
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1							
III. Średnia płaca ^a	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1							

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
 Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2015 r. b – 2016 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80	3,79	3,78	3,79	3,76
	b	3,80	3,81	3,78	3,74	3,81							
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,19	2,20	2,20	2,21
	b	2,22	2,21	2,20	2,21	2,21							
Makaron – 250 g	a	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24	2,23	2,23	2,25	2,24
	b	2,24	2,22	2,24	2,24	2,24							
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43	2,43	2,43	2,43	2,38
	b	2,45	2,46	2,40	2,48	2,48							
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96	26,01	26,02	26,12	26,05
	b	26,03	26,06	26,21	26,03	25,93							
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10	32,03	31,84	32,15	32,23
	b	32,68	32,57	32,61	32,59	32,59							
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89	14,00	14,09	13,98	13,79
	b	13,69	13,65	13,49	13,55	13,62							
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28	7,39	7,00	6,89	6,60
	b	6,83	6,64	6,84	6,67	7,05							
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22	24,24	24,09	24,22	24,01
	b	23,92	24,08	24,09	24,12	24,04							
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39	15,50	15,44	15,31	15,41
	b	15,37	15,27	15,26	15,20	15,09							
Filety mrożone z morskazuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80	22,81	23,04	23,16	23,43
	b	23,71	23,86	23,92	24,13	24,09							
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82	2,85	2,83	2,77	2,80
	b	2,80	2,76	2,75	2,71	2,72							
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04
	b	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05							
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18	13,25	13,10	13,14	13,14
	b	13,16	13,14	13,21	13,23	13,16							
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43	18,41	18,33	18,26	17,98
	b	17,85	17,80	17,53	17,33	17,11							
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85	5,82	5,80	5,78	5,75
	b	5,78	5,77	5,75	5,73	5,68							
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50	0,51	0,51	0,51	0,50
	b	0,51	0,51	0,50	0,50	0,49							
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03	3,96	3,97	3,98	3,98
	b	3,96	3,96	3,90	3,84	3,82							
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91	3,95	3,87	3,88	3,89
	b	3,87	3,86	3,92	3,96	3,98							
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76	5,86	5,83	5,84	5,82
	b	5,90	5,82	5,76	5,81	5,79							
Ślonina – 1 kg	a	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58	5,55	5,60	5,59	5,46
	b	5,47	5,39	5,38	5,36	5,30							
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71	1,71	1,71	1,70	1,69
	b	1,68	1,66	1,66	1,65	1,66							
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29	2,39	2,43	2,44	2,44
	b	2,46	2,58	2,70	2,74	2,77							
Jabłka – 1 kg	a	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37	2,99	2,81	2,70	2,66
	b	2,64	2,65	2,62	2,60	2,58							

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Utrzymująca się słaba koniunktura w rolnictwie nie sprzyjała zakupom środków do produkcji rolniczej. W maju 2016 r. popyt na podstawowe środki do produkcji rolnej był wprawdzie porównywalny do tego sprzed miesiąca, ale niższy od oczekiwanego, co skutkowało spadkiem cen przede wszystkim nawozów mineralnych. Podrożały bezpośrednie nośniki energii co było następstwem wzrostu cen ropy naftowej na światowych rynkach.

Na rynku nawozów mineralnych stopniowo malał popyt, co zmuszało dystrybutorów do wprowadzania kolejnych już w tym roku obniżek cen. Ceny spadły średnio o 0,3% w porównaniu z poprzednim miesiącem, przy czym najbardziej potaniał superfosfat potrójny (o 0,8%), saletra amonowa (o 0,7%) oraz sól potasowa (o 0,5%). Ceny pozostałych nawozów mineralnych nie zmieniły się istotnie. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne potaniały średnio o 3,0%. Obniżki cen dotyczyły przede wszystkim nawozów azotowych, wśród których saletra amonowa potaniała o 8,6%, saletrzak o 8,2%, a mocznik o 7,8%. W przypadku pozostałych nawozów mineralnych nie odnotowano większych zmian cen. W najbliższych miesiącach ceny nawozów powinny jeszcze zmaleć. Dystrybutorzy będą prawdopodobnie wprowadzać posezonowe obniżki cen w celu zmniejszenia kosztów magazynowania. Tymczasem popyt na nawozy w tym roku jest wyraźnie mniejszy niż w latach poprzednich głównie pod wpływem spadku dochodów rolników spowodowanego niskimi cenami większości produktów rolnych. Obniżkom cen nawozów będzie ponadto sprzyjać taniejący gaz ziemny, skutkujący spadkiem kosztów produkcji.

W maju 2015 r. relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż nie zmieniły się w porównaniu z miesiącem poprzednim, jak również w porównaniu z majem 2016 r. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 6,0 kg pszenicy. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,5 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,4 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były w maju wyraźnie korzystniejsze niż w kwietniu. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 83 kg żywca wieprzowego, tj. o 7 kg mniej niż w poprzednim miesiącu oraz rok wcześniej.

Ceny nawozów wapniowych wzrosły w kwietniu o 1,3%. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe podrożały o 13,2%.

W maju 2016 r. odnotowano także spadek cen nawozów mineralnych w handlu światowym¹. Ceny zmalały średnio o 0,7%, w tym fosforan amonu² potaniał o 2,5%, mocznik³ o 2,0%, sól potasowa⁴ o 1,9%, a ceny superfosfatu potrójnego⁵ wzrosły o 2,2%. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowym rynku zmalały o 20,3%, w tym mocznik potaniał o 28,6%, fosforan amonu o 25,7%, superfosfat potrójny o 25,3%, a sól potasowa o 14,0%. Powodem niższych w porównaniu z rokiem poprzednim cen nawozów mineralnych w handlu światowym są niskie ceny produktów rolnych⁶, skutkujące zmniejszonym popytem na podstawowe środki produkcji, a także malejące ceny surowców energetycznych⁷, wpływające na zmniejszenie kosztów produkcji i transportu nawozów. Trwający od kilku lat długookresowy spadkowy trend cen nawozów wynika również z mniejszego niż oczekiwano zapotrzebowania na nawozy w rozwijających się krajach azjatyckich.

W maju 2016 r. wzrosły ceny bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku, w tym głównie paliw ropopochodnych, w następstwie rosnących cen ropy naftowej w handlu światowym. Bezpośrednie nośniki energii podrożały średnio o 1,2%, w tym najbardziej wzrosły ceny oleju opałowego (o 6,7%), benzyny 95-oktanowej (o 5,0%) oraz oleju napędowego (o 4,3%). Ceny pozostałych nośników energii nie zmieniły się istotnie. W ciągu

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

12 miesięcy ceny nośników energii spadły średnio o 6,6%. Najbardziej w tym czasie potaniał olej opałowy (o 21,5%), gaz ziemny propan-butan (o 18,7%), olej napędowy (o 13,5%) oraz benzyna (o 7,9%).

Od lutego 2016 r. ceny surowców energetycznych na świecie systematycznie rosną. W maju ceny wzrosły o kolejne 10,8%⁸. Ropa Brent podrożała o 12,7%, a ceny gazu ziemnego⁹ zmalały o 0,5%. Wzrost cen ropy naftowej był następstwem m.in. spadku zapasów w USA, rosnącego popytu w Indiach, a także zakłóceń w produkcji surowca w Kanadzie i Nigerii. W ciągu 12 miesięcy ropa naftowa Brent potaniała o 27,0%, a gaz ziemny o 36,9%, w tym gaz dla odbiorców europejskich o 44,4%. W najbliższych miesiącach ceny ropy w handlu światowym prawdopodobnie nadal będą rosły, czemu będzie sprzyjać prawdopodobne zmniejszenie podaży surowca, przy systematycznie rosnącym popycie w Chinach i Indiach.

Maszyny rolnicze podrożały w maju o 0,4%, materiały budowlane o 0,2%, a ceny środków ochrony roślin pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 1,4%, maszyny rolnicze o 1,2%, a ceny materiałów budowlanych zmalały o 1,2%.

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

2 Notowania fob US Gulf

3 Notowania fob Yuzhnyy

4 Notowania fob Vancouver

5 Notowania fob Tunis

6 Indeks zmian cen żywności notowany przez FAO zmalał ze 167,2 pkt. w maju 2015 r. do 155,8 pkt. w maju 2016 r.

7 Indeks zmian cen surowców energetycznych notowany przez Bank Światowy był w maju 2016 r. o 27,2% niższy niż rok wcześniej. Indeks zmian cen gazu ziemnego zmalał w tym czasie o 36,9%.

8 Na podstawie indeksu zmian cen surowców energetycznych obliczanego przez Bank Światowy

9 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		V 2015	XII 2015	V 2016	V 2016 IV 2016	V 2016 XII 2015	V 2016 V 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	127,84	120,80	117,36	99,8	97,2	91,8	6,70	0,93
Saletra amonowa 34%N	„	147,56	138,84	134,84	99,3	97,1	91,4	6,34	0,88
Mocznik 46%N	„	164,4	157,44	151,64	99,8	96,3	92,2	5,27	0,73
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	95,6	91,64	92,24	99,7	100,7	96,5	7,37	1,02
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	„	159,76	163,08	163,56	99,2	100,3	102,4	6,54	0,91
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	220,36	222,60	224,52	100,2	100,9	101,9	5,61	0,78
Sól potasowa 60% K ₂ O	„	168,92	169,52	167,92	99,5	99,1	99,4	4,48	0,62
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	193,44	193,60	194,04	100,2	100,2	100,3	5,54	0,77
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	68,15	66,91	77,15	101,3	115,3	113,2	2,06	0,29

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		V 2015	XII 2015	V 2016	V 2016 IV 2016	V 2016 XII 2015	V 2016 V 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,99	44,10	44,41	100,0	100,7	101,0	71,01	9,87
Dursban 480 EC	1 l	52,86	52,94	51,56	99,3	97,4	97,5	82,44	11,46
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,69	35,73	36,50	100,7	102,2	102,3	58,36	8,11
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	38,86	39,57	40,34	99,5	101,9	103,8	64,50	8,96
Gwarant 500 SC	1 l	53,54	53,38	53,30	100,5	99,9	99,6	85,23	11,84
Miedzian 50 WP	1,5 kg	65,37	65,69	65,98	99,7	100,4	100,9	105,50	14,66
Roundup	1 l	35,00	35,48	36,01	99,6	101,5	102,9	57,58	8,00
Stomp 330 EC	1 l	42,54	42,95	43,52	100,2	101,3	102,3	69,59	9,67
Fusilade Forte	1 l	132,30	131,93	133,69	100,2	101,3	101,1	213,77	29,71
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,25	18,42	18,82	100,5	102,2	103,1	30,09	4,18
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,12	34,05	34,52	99,5	101,4	101,2	55,20	7,67

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		V 2015	XII 2015	V 2016	V 2016 IV 2016	V 2016 XII 2015	V 2016 V 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	1 t	762,24	769,95	751,47	99,4	97,6	98,6	1201,58	166,99
Koks opałowy	1 t	1047,01	1044,14	1001,38	99,0	95,9	95,6	1601,18	222,53
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,80	4,33	4,42	105,0	102,1	92,1	7,07	0,98
Olej napędowy	1 l	4,73	4,26	4,09	104,3	96,0	86,5	6,54	0,91
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,26	2,63	2,56	106,7	97,3	78,5	4,09	0,57
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,98	2,06	1,61	98,8	78,2	81,3	2,57	0,36
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,95	32,11	32,05	99,8	99,8	97,3	51,25	7,12
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,76	17,88	17,39	99,0	97,3	97,9	27,81	3,86
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,87	16,01	15,92	101,3	99,4	100,3	25,46	3,54
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,46	12,57	12,59	100,2	100,2	101,0	20,13	2,80
Energia elektryczna	10 kWh	6,59	6,59	6,47	100,0	98,10	98,10	10,34	1,44

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		V 2015	XII 2015	V 2016	V 2016 IV 2016	V 2016 XII 2015	V 2016 V 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	21,72	21,20	21,14	99,7	99,7	97,3	33,80	4,70
Wapno	1 t	573,55	580,42	583,67	100,2	100,6	101,8	933,27	129,70
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	157,99	155,39	153,65	100,3	98,9	97,3	245,68	34,14
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3375,70	3306,57	3304,75	101,6	99,9	97,9	5284,22	734,39
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,34	13,02	12,97	99,8	99,6	97,2	20,74	2,88
Dwuteownik gruby	1 t	3451,15	3374,32	3353,37	101,2	99,4	97,2	5361,96	745,19
Blacha dachowa	1 m ²	28,91	28,60	28,37	100,1	99,2	98,1	45,36	6,30
Tynk „Atlas”	25 kg	51,69	51,63	52,02	100,3	100,8	100,6	83,18	11,56
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,15	1,14	1,14	100,0	100,0	99,1	1,82	0,25
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	694,57	691,85	694,83	100,5	100,4	100,0	1111,02	154,41
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	726,94	730,55	732,98	100,3	100,3	100,8	1172,02	162,88
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	75,22	71,36	68,62	98,9	96,2	91,2	109,72	15,25
Okno drewniane szklone	1 szt.	1763,40	1790,03	1804,08	100,5	100,8	102,3	2884,68	400,91
Drzwi płytowe 2000x800 mmzew.	1 szt.	1634,78	1657,37	1664,42	100,0	100,4	101,8	2661,37	369,87

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

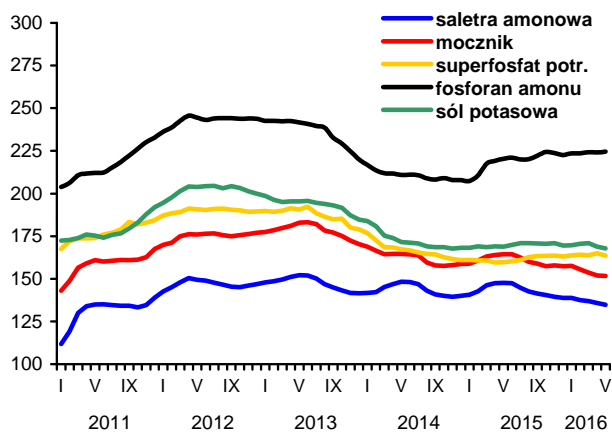
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	V 2015	XII 2015	V 2016	V 2016 IV 2016	V 2016 XII 2015	V 2016 V 2015	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	543919,5	561272,0	565066,8	100,0	100,7	103,9	9035,29	1255,70
Kombajn do ziemniaków	82702,0	83225,1	84337,6	100,2	101,3	102,0	1348,54	187,42
Samochód dostawczy	103703,2	98952,1	102677,5	99,9	103,8	99,0	1641,79	228,17
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	49686,4	50234,0	51969,8	99,4	103,5	104,6	830,98	115,49
Siewnik zbożowy 27 redlic	22172,5	22217,5	22100,1	99,5	99,5	99,7	353,37	49,11
Ciągnik Ursus 11054	175560,0	175334,7	174995,4	100,0	99,8	99,7	2798,13	388,88
Ciągnik 90 kW	209569,5	210757,7	213552,0	102,2	101,3	101,9	3414,65	474,56
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	38386,5	37783,6	38125,9	100,0	100,9	99,3	609,62	84,72
Kopaczka elewatorowa	15441,4	15515,4	15587,5	100,0	100,5	100,9	249,24	34,64
Zestaw uprawowo-siewny	50789,8	52573,6	53310,8	100,3	101,4	105,0	852,43	118,47
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7219,7	7452,0	7601,8	100,1	102,0	105,3	121,55	16,89
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	48650,3	49040,6	49957,2	100,0	101,9	102,7	798,80	111,02
Opryskiwacz 400 l	5136,3	5184,1	5323,1	100,6	102,7	103,6	85,11	11,83
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8570,6	8501,1	8484,5	98,9	99,8	99,0	135,67	18,85
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14552,7	14630,8	14793,2	100,1	101,1	101,7	236,54	32,87
Pług 4-skibowy	12181,6	12294,7	12850,1	102,5	104,5	105,5	205,47	28,56
Kultywator 2,1-2,8 m	4183,4	4188,3	4187,2	101,0	100,0	100,1	66,95	9,30
Dojarka 2 konwie ^a	8182,1	7996,9	7695,6	101,3	96,2	94,1	123,05	76,81
Dojarka z rurociągiem ^a	43451,6	43217,3	40906,4	100,4	94,7	94,1	654,08	408,29
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18302,6	18408,3	18569,4	101,2	100,9	101,5	296,92	185,34

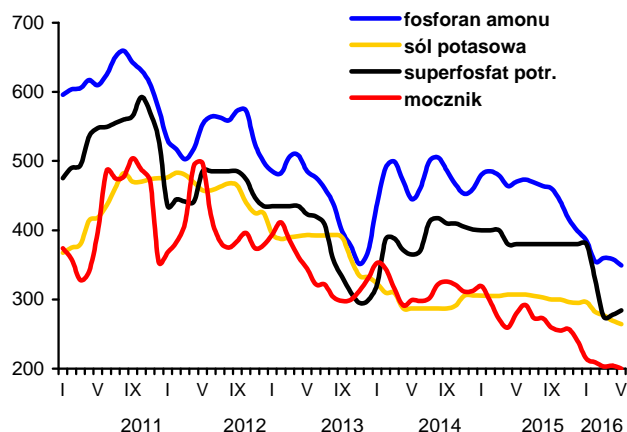
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

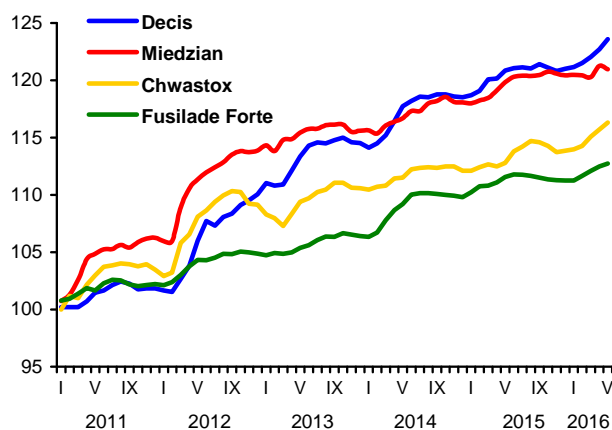
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

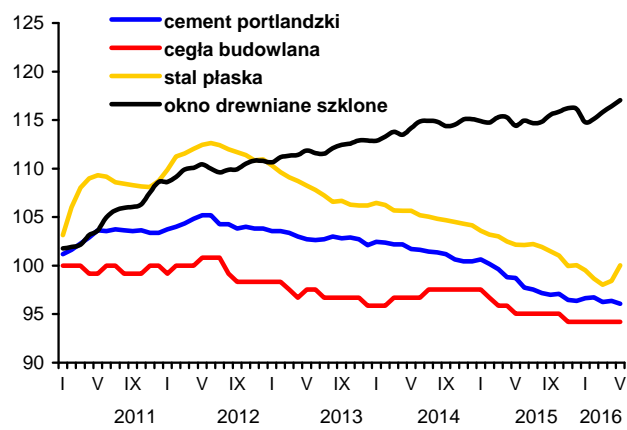
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych w handlu światowym (USD/t)

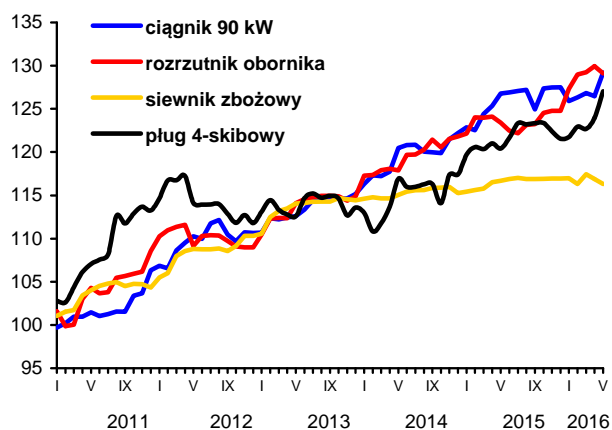
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

